

KAITSE KODU!

KAITSELIIDU AJAKIRI NR 4 (88/534) 2009

VABADUSSÕJA VÕIDUSAMMAS
TEGI JAANIÖÖ VALGEMAKS

**KAITSELIIDUL JA NAISKODUKAITSEL
ON KOKKU 56 AULIIGET**

**VIKTOR SALMRE – MOTOSPORTLANE KAAMERA
JA KAITSELIIDU MÄLESTUSTEGA**

**HAMLETI LAVASTAMINE ALAMKOLKA KÜLAS
VÕI MULTIFUNKTSIONAALNE ÕPE?**

KAITSELIIDU KOOLI 2009. AASTA II POOLAASTA KURSUSTE KALENDER

Vali ohvitseri elukutse ja tule õppima
Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Kõrgemasse Sõjakooli. See on

KOOL TULEVASELE KAITSEVÄE JUHATAJALE

SÕJAKOOL

KAITSEVÄE ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSTE
KÕRGEN SÕJAKOOL

3. IV 1919 *Kool tulevasele kaitseväe juhatajale*

KANDIDAATIDEL EI OLE VANUSEPIIRANGUT!

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused on Eesti ainus rakenduskõrgkool, mis valmistab ette ohvitseri kaitsevääle ja Kaitseleidule. Õppeaeg maaväe õppesuunal 3 aastat, õhuväe õppesuunal koostöös Lennuakadeemiaga 3,5 aastat.

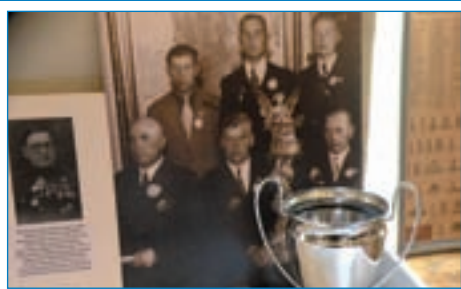
Vaata juba täna: www.ksk.edu.ee, www.elukutse.ee

Sinu küsimused on oodatud telefonil: 717 6131 või e-posti aadressil: ekv@ksk.edu.ee

16

Meie Lipp. Kaitseliidu lippudest Eesti lipu
125. aastapäeva valguses

20

Laskekuulsus Gustav Lokotar 110

32

Järvamaa gümnaasistide riigikaitsealaagris
oli rekordarv osalejaid

47

Tänavune Ernake viis võistlejad Põlvamaale
Valgemetsa

KAITSELIIDUL ON 1 + 43 JA NAISSKODUKAITSEL 1 + 11 AULIIGET
Kaitseliit ja Naisskoduaitse hindavad oma väarikaid liikmeid 11

MEIE LIPP. KAITSELIIDU LIPPUDEST EESTI LIPU

125. AASTAPÄEVA VALGUSES

Sõjajärgsed Kaitseliidu malevate ja malevkondade lipud
on osake kohalikust kultuuriloost16

**PÄÄSTKEM STAABIOHVITSERID EHK LUGU SELLEST,
KUIDAS VALMIS STAABIASSISTENDI BAASKURSUS**

Kaitseliidu Koolis aastaid välispartnerite toel korraldatud
staabiassistentide baaskursus sai lõpuks kinnitatud kursusekava25

Tänu avaldamine6

Miks me võitsime Vabadussõja?10

Viktor Salmre – motosportlane kaamera ja Kaitseliidu mälestustega14

Tähistagem Vabadusristi vendade hauad19

Laskekuulsus Gustav Lokotar 11020

Valgamaal peeti Eel-Erna võistlus ja läbiti Naisskoduaitse koormusmatk ...22

Hamleti lavastamine Alamkolka külas või multifunktsionaalne õpe?23

Luure kui pusle V. Motoriseeritud kohaluure – kiire ja terav27

Järvamaa gümnaasistide riigikaitsealaagris oli rekordarv osalejaid32

Metsaelu harjutab toime tulema34

Rapla malev ühendas riigikaitsealaagri formeerimisõppusega36

Saare maakonna aasta ema 2009 on emakeeleõpetaja Marit Tarkin37

Muinsuskaitsekuul korraldas Viru malev Pitka maakodus heakorraldugud ...39

Viru ja Järva naisskoduaitsejad õppisid enesekaitset39

Situatsioonimäng annab aimu tõelises ohuolukorras juhtuvast40

Luureretkelised joonistasid maastikule sümbolise lille42

Kanepi kodutütred õppekursioonil Tallinnas43

Noored kotkad tähistasid aastapäeva44

Pühitseti Noorte Kotkaste Viru maleva lipp44

Noorte Kotkaste Lääne malev sai lipu44

Sakala kodutütred tulid oskusvõistlustel teiseks45

Illuka õpperetk pole tavaline matkamäng46

Valgamaal selgusid väledaimad jänesed47

Tänavune Ernake viis võistlejad Põlvamaale Valgemetsa47

**VÕIDUTULU VIISID KAITSELIIDU
MALEVATE TAASTAJAD**

Tänavu loivad Eestimaal aina tuletunglad. Sama keerukalt kui Tallinna teel olnud laulupeotuli saadi ka võidutuli. Osa sellest toodi Tori sõjameeste mälestuskirikust, osa läideti Lätis Vönnu lahingu mälestusmärgi juures, osa ihuti lõkkeks Kassimurme muinasasulas. Tuld turgutati ka südaööl vastu jaanilaupäeva Tallinnas Vabadussõja võidusamba valguses ja president Toomas Hendrik Ilves andis selle maakondadesse laiali viia Kaitseliidu vintskeimatele alustaladele – mees-tele, kes Kaitseliitu taastasid. Foto: Ivar Jõesaar
Vt ka lk 6.

Ivar Jõesaar, kapten

Igapäevase kangelaslikkuse kiituseks

Kuidas saadakse kangelaseks? Või oleks õigem küsida: millega mõõdetakse kangelaslikkust? Või hoopis: kuidas tehakse kangelasi? Sellised küsimused kerkisid, kui 23. juunil anti kogu eesti rahvale üle ülimalt kangelaslikkust sümboliseeriv Vabadusristi II liigi 1. järgu autasu. See, mis särab Vabadussõja võidusamba tipus. Autasu, mille vääriliseks isegi meie suure sõja käigus ühegi üksikvõitleja isiklik eneseületamine ei küündinud või – eestlaste üldist tagasihoidlikkust arvestades – ei arvatud kõrge komisjoni poolt küündivat.

Tegelikult elavad kangelased oma tavalist elu meie keskel ja teevad oma igapäevaseid kangelastegusid. Paraku on nii, et tubli tegu, mis keerulisel ajal tundub ainukordne ja autasustamist vääriv, võib muutuda olude klaarudes enesestmõistetavaks ja eeldatavaks. Ning mõnigi pärjatud kangelane võib hakata aja edenedes hoopis väiksema kaaluga autasusid saama, sest kangelasteo mõõde on muutunud.

Kaitseliit on sellise enesestmõistetava kangelaslikkuse ootuse tekitamise poolest eriti silmatorkav. Oma ainulaadse olemuse – vabatahtlik riigikaitse ühendus – poolest paneb ta ennast tavakodanike silmis (nende silmis, kes ei leia endas jõudu allutada end sõjaväelisele korrale ja väljaõppele mingite hooamatute üllaste, ebaaineliste hüvede nimel) kangelaseks olemise sundseisu.

Lisaks on kaitseliitlased ju kaugelt äratuntavad, sest neil on kahtlemata kogu riigis kõige edevamad paraadvormid, mis paneb nad ka riigikaitsele lähedamal seisvate inimeste silmis omalaadsesse sundkangelaslikkuse vangistusse. Ja kui siis kaitseliitlastel mõni asi kohe esimesel katsel ei õnnestu, ollakse suurelised ja aasitakse: kangelased, vabandust, kaitseliitlased jäid häbisse!

Tegelikult ei jää kangelased häbisse. Kõik asjad, mida tehakse selleks, et need saaksid ära tehtud, nõuavad küll pisut pikemat talupojatarkusega läbikatsust, aga ära tehtud nad saavad. Need asjad aga, mida tehakse paljalt ilu pärast, et meid Euroopas mõistetak, võivad lõpuks tõepoolest tühikargamiseks jäädaagi.

Kaitseliitu ei tulda, et siin kangelastegude eest autasusid saada. Kaitseliitu tulakse, sest kõrgeima autasu pälvib ju ainuke, kes seda tõeliselt vääriv – kogu rahvas. **KK!**

**Kaitseliidu ajakiri
Kaitse Kodu!**

Asutatud 11. september 1925

VÄLJAANDJA KAITSELIIT

Ilmub kaheksa korda aastas.

PEATOIMETAJA:

kpt Ivar Jõesaar

TEGEVTOIMETAJA:

n-ltn Taive Kuuse

MAKETT JA KÜLJENDUS:

Matis Karu

REKLAAM JA LEVI:

Virgo Tamm

kaitsekodu@hot.ee

TOIMETUS:

Riia 12, Tartu 51013

Telefon 717 9155

Faks 717 9150

Toimetuse e-mail:

kaitsekodu@kaitseliit.ee

Trükitud ASi Printall trükikojas

Toimetus kaastöid ei
retsenseeri ega tagasta.

KAITSELIIT INTERNETIS:

www.kaitseliit.ee

www.alutaguse.ee

www.jogevamalev.ee

laane.kaitseliit.ee

toompea.kaitseliit.ee

parnu.kaitseliit.ee

polva.kaitseliit.ee

rapla.kaitseliit.ee

tallinn.kaitseliit.ee

www.meredivisjon.ee

www.hot.ee/laanemk

yhend.kaitseliit.ee

www.virumalev.ee

tartu.kaitseliit.ee

www.ut.ee/akmk

valgamaa.kaitseliit.ee

jarva.kaitseliit.ee

*Toimetuse kõnetund
esmaspäeviti kell 13–15
Tallinnas Toompea 8, tel 717 9027*

Võidupühal pühitseti Kaitseliidu Tallinna malevas lippe

Tallinnas Jüriöö parkis pühitseti 23. juunil Kaitseliidu Tallinna maleva Akadeemilise malevkonna ja Noorte Kotkaste Tallinna maleva lipud. Kell 13.15 rivistusid Jüriöö parki maleva allüksuste koondrühmad ja seejärel algas lippude õnnistamise tseremoonia.

Akadeemilisele malevkonnale andis lipu üle Kaitseliidu Tallinna maleva juhatus ja Noorte Kotkaste malevale organisatsiooni peavanem Silver Tamm. Lipud võtsid vastu ja li-puvande andsid Akadeemilise malevkonna pealik Indrek Kuusik ja Noorte Kotkaste Tallinna maleva pealik Marek Kopelmann. Lippude õnnistas Kaitseliidu Tallinna maleva kaplan Lauri Kurvits. Lipud kujundas Priit Herodes.

Kaitseliidu Tallinna malevas on üheksa allüksust, neist Meredivisjonil,

Kaitseliidu Tallinna Akadeemilise malevkonna lipp.

Kalevi, Toompea, Nõmme, Lääne ja nüüd ka Akadeemilisel malevkonnal on oma lipp. Ka kõigil Tallinna malevas tegutsevatel eriorganisatsioonidel oma lipud. Kaitseliidu Tallinna malevas on 2228 liiget, kellest 1797 on kaitseliitlased, 164 naiskodukaitsjad, 138 noorkotkad ja 129 kodutütred. **KK!**

Merekaitse liidu lipp purjetas ümber maailma

Kaks aastat tagasi lahkus Orjaku sadamast Hiiumaalt purjelaev Martha, mis tegi, pardal Merekaitse liidu lipp, kapten Hillar Kuke juhtimisel maailmale tiiru peale. Atlandi ookean ületati lausa kolm korda. Meeskonnaliikmed vahetusid, saatus ja seiklused vintsutasid reisijaid, mitte igauks ei suutnud lõpuni vapper olla, aga tänava jaanipäeval kell 13.08 sildus Martha taas kodusadamas Orjakus. Merekaitse liidu lipp anti pidulikult tagasi Hiiumaa Kaitseliidu taastajale, Lääne maleva auliikmele Ülo Tuisule. Eduka retke märkis ära Kaitseliit, autasustades Martha kaptenit Hillar Kukke Kaitseliidu eriteenete medaliga. Medalit andis üle Kaitseliidu Lääne maleva pealik major Arnold Juhans. Hiiumaa malevkond andis laeva meeskonnale oma tänukirja. **KK!**

UUDISED

NÄITUS "XIX SAJANDI RELVA JA I MAAILMASÕDA"

Kaitseliidu peastaabi hoones avati 16. juunil võidupäeva tähistav näitus, kus on vaadata haruldased 19. sajandi mõõgad, püstolid ja revolvrud ning Tallinna magistraadile saadetud dokumendid relvastuse kohta. Fotostendidel leiab kajastamist Esimene maailmasõda, mis Eestile tähendas ühes sellele järgnenud Vabadussõjaga viie ja poole aasta pikkust sõjaperioodi. Esimene maailmasõda lõi võimaluse võidelda enesemääramisõiguse eest. Eestist mobiliseeriti sõtta umbes 100 000 meest ja enamik neist tõi meile võidu Eesti Vabadussõjas. Näituse koostas ja kujundas Tanel Lään. Eksponaadid on pärit Ajaloomuuseumist, Tallinna Linnaarhiivist, Kaitseliidu Muuseumist, Eesti Sõjaluuseumist - kindral Laidoneri Muuseumist. **KK!**

LAI DONERI-NIMELINE SANATOORIUMIHOONE SAI MÄLESTUSTAHVLI

Kaitseliidu Lääne malev ja Eesti Reservohvitseride Kogu Läänemaa osakond avasid 27. juunil Haapsalu Sadama 21 mälestustahvli, jäädvustamaks, et hoones tegutses Eesti Punase Risti Johan Laidoneri nimeline sanatoorium. See terviseasutus tegutses praeguse kohtumaja kohal juba 1922. aastast, kuid aastatel 1936-1937 ehitati sinna August Volbergi projekteeritud hoone, milles sanatoorium töötas 1940. aastani.

Järgmisel aastal kavatses Lääne malev paigutada mälestustahvli Haapsalu kontradmiral Hermann von Salza sünni- ja lapsepõlvkodule. **KK!**

Tekst: RAIVO LUMISTE, kolonelleitnant, Kaitseleidu ülem

Täna kõiki võidupüha ürituste kordamineku eest!

Tänavuse Eestimaa suve üheks suursündmuseks on kahtlemata võidupüha paraad Jõgeval, mis sai teoks Kaitseleidu ja meie arvukate koostööpartnerite ühisel jõul. Seekordse paraadi tegi eriliseks võidutule saatmine Jõgevale Vabadussõja võidusamba pidulikult avatseremoonialt võidupüha esimestel minutitel.

Kaitseleit aitas kaasa selle meie rahvale olulise mälestusmärgi rajamise rahvakorjanduse korraldamisel. Üle 200 kaitseleitlaste, naiskodukaitsja, noorkotka ja kodutütre osales Vabadussõja võidusamba avatseremoonia teatraliseeritud lavastuses. Tänu teile!

Lisaks võidupüha paraadile Jõgeval ja maakaitsepäeva üritustele kõikjal Eestis võttis meie Valgamaa maleva üksus osa Võnnu lahingu 90. aastapäeva paraadist Lätimaal Cēsises. Pargade panekuga lätlaste poolt eestlastele püstitatud mälestusmärkidele austati Vabadussõjas Võnnu all langenute mälestust. Aitäh Valgamaa malevale!

Igasuvine võidupüha paraad on Kaitseleidule suurüritus, mille korraldamine oleks mõeldamatu kümnete kindlate koostööpartneriteta, kellele läheb täna meie suur tänu. Sisuliselt, eesmärgile suunatult ja tõe-

liselt motiveeritult aitasid võidupüha üritusi korraldada kaitseväge ja piirivalveamet, politsei- ja päästeamet, välisministeeriumi riikliku protokollsi osakond, kirik, rahvusringhääling, mitmed erafirmad vajalike teenuste osutajatena ja paljud teised. Kaitseleit tänab teid kõiki!

Meie eriline tänu kuulub täna Jõgeva linna ja maakonna inimestele: omavalitsusjuhtidele, kultuurielu korraldajatele, politsei- ja päästeametnikele ning maakonna lauljatele-tantsijatele. Teie kõigi panus võidupüha paraadi võõrustajatena oma linnas ja maakonnas oli nii tugev, igapäevane ja tõhus, et selle üle võite te uhked olla nii täna kui ka tulevikus. Tänu ja parimad soovid Jõgevamaale!

Jõgeva paraadil, Vabadussõja võidusamba avamisel ja kõikjal Eestis korraldatud maakaitsepäeva üritustel osalesid kõik meie malevad ja Kaitseleidu eriorganisatsioonid. Taas kord esines Kaitseleit tugeva ja väärika koostööpartnerina, mis on meie kui ühiskonda liitva ja tugevdava organisatsiooni üks esmaseid eesmärke. Aitäh kaitseleitlastele, naiskodukaitsjatele, noorkotkastele ja kodutütartele!

Soovin teile kõigile ilusat suve. Uute kohtumisteni! **KK!**

Fotod: 13 x Ivar Jõesaar

Kaitseliidu ülema kolonelleitnant Raivo Lumiste 22. juuni 2009 käskkiri nr 244-P

Teenetemärkide andmine

Kaitseliidu seaduse § 11 lg 8 ja vabariigi valitsuse 5. oktoobri 1999 määrusega nr 286 kinnitatud Kaitseliidu teenetemärkide statuudi 8. punkti alusel ning seoses võidu-pühaga

1. AVALDAN KAITSELIIDU KESKJUHATUSE 28. MAI 2009 AASTA OTSUSE NR K-0-2.2/80 MEDALITE ANDMISE KOHTA

1.1. Valgeristi II klassi kavaleride nimekiri

Sakala malev
veebel Villis LINDMÄE nr 730
vanemseersant August PUUSTE nr 731

1.2. Valgeristi III klassi kavaleride nimekiri

Harju malev
kolonelleitnant Pekka PULKKINEN nr 724
veebel Timo SALORANTA nr 725
Lääne malev
leitnant Mart REINO nr 726
Rapla malev
major Valdo REIMAN nr 727
Saaremaa malev
Ursula LIIVMANN nr 728
Rita LOEL nr 729
Sakala malev
lipnik Lauri NÄLK nr 732
veebel Enn PAAP nr 733
kapral Aare ARUSOO nr 734
kapral Helmuth VALDNA nr 735
Tallinna malev
Viktor SALMRE nr 736
Tartu malev
kapten Arvo KIVIKAS nr 737
nooremseersant Endel ABEL nr 738
nooremseersant Leonhard LAHT (postuumselt) nr 739
kapral Hillar ERNITS nr 740

kapral Richard TÖNSPOEG nr 741
kapral Jaan SIMMERMANN nr 742
kapral Enn NOOBEL nr 743
reamees Arvo NORMANN nr 744
Võrumaa malev
nooremveebel Juhan HÄRRA nr 745

1.3. Teenetemedali Eriklassi kavaleride nimekiri

Tallinna malev
major Ove VOORE nr 592
Valgamaa malev
Jaanus KOKKONEN nr 591
Kaitseressursside Amet
Alari ALVISTE nr 593

1.4. Teenetemedali I klassi kavaleride nimekiri

Harju malev
nooremleitnant Aare HAMMER nr 140
kapral Lembit POMERANTS nr 141
Jõgeva malev
vanemseersant Väino JOOSUA nr 142
Järva malev
Taivo RIKK nr 143
Lääne malev
leitnant Tõnu SOOP nr 144
Tallinna malev
staabiveebel Peeter LAND nr 145
nooremveebel Kalju VAIKMA nr 146
Tartu malev
nooremseersant Mati ALUPERE nr 147
nooremseersant Richard KULL nr 148
nooremseersant
Valdeko JANSIKENE nr 149
kapral Ain TEDER nr 150
Võrumaa malev
kapten Kalev ADER nr 151
leitnant Aivo HÜTSI nr 152
leitnant Aare KUURA nr 153
lipnik Toivo LÕHMUS nr 154

vanemseersant Heinrich KÕIV nr 155
vanemseersant Mart PRISKO nr 156
seersant Tõinis KODU nr 157
kapral Harold-Erich BÜTNER nr 158
Kalju-Richard LAAS nr 159
Kaitseliidu peastaap
Erika MEEJÄRV nr 160

1.5. Teenetemedali II klassi kavaleride nimekiri

Harju malev
leitnant Priit LUURE nr 980
veebel Oleg LJADOV nr 981
vanemseersant
Toomas TAMOŠJUNAS nr 982
seersant Kalle OLLEMA nr 983
nooremseersant Andres OTS nr 984
kapral Urmas ÕUNLOO nr 985
Pille VEITMAA nr 986
Jõgeva malev
nooremveebel
Ain LAURINGSON nr 987
Järva malev
reamees Andrus REMLIK nr 988
Lääne malev
reamees Kulno REHKALT nr 989
Sakala malev
lipnik Enn SOOTS nr 990
veebel Toomas TAIMRE nr 991
veebel Harry REBANE nr 992
kapral Rein LUMISTE nr 993
Vello TAMMISTO nr 994
Tallinna malev
lipnik Andres VIKS nr 995
veebel Louni PARTSA nr 996
nooremveebel Tiit ROOSMA nr 997
kapral Ustav TENNO nr 998
kapral Osvald PREEGEL nr 999
Rain JAMUL nr 1000
Enno JÜRGENS nr 1001

Foto: Eevi Kutpri

Tartu malev

leitnant Erki TAMM nr 1002
seersant Ahto KALLION nr 1003
seersant Ülo PEDEL nr 1004
kapral Lembit-Karl TORRO nr 1005
Rein KILK nr 1006

Võrumaa malev

nooremleitnant Tiit TÕNTS nr 1007
nooremseersant Üllar MEHO nr 1008
kapral Aare HÖRN nr 1009
kapral Ivo ANTON nr 1010

Kaitseliidu peastaap

leitnant Rein PAJUNURM nr 1011

1.6. Teenetemedali III klassi kavaleride nimekiri
Harju malev

major Mikk PUKK nr 3013
veebel Tarmo AMER nr 2957
nooremveebel Fred LINNUKÜTT nr 2958
seersant Anti SULAVEE nr 2959
nooremseersant Viktor KÜTT nr 2960
nooremseersant Tanel TULVI nr 2961
kapral Avo SIPELGAS nr 2962
kapral Andres PÕLDMETS nr 2963
Merike TSUPSMAN nr 2964

Jõgeva malev

seersant Arvo KÜTT nr 2965
Eno VÄLI nr 2966

Järva malev

nooremveebel Raul REISKA nr 2967

reamees Lauri KABONEN nr 2968

Rait MURUMETS nr 2969

Lääne malev

leitnant Peeter HERMIK nr 2970
lipnik Karla KILK nr 2971
kapral Jaanus LAID nr 2972
kapral Andre SAKS nr 2973
reamees Margo SCHMIDT nr 2974
Tarmo EGIPTI nr 2975

Rapla malev

seersant Tõnis MERESMAA nr 2976
seersant Raimo KLEMMER nr 2977
kapral Illar ARUKSAAR nr 2978
reamees Vallo UNGA nr 2979

Sakala malev

Raimund TOOM nr 2980
Katrín KIVISTIK nr 2981

Tallinna malev

nooremleitnant Joel PÄEVA nr 2982
Eiki PÄRTEL nr 2983

Tartu malev

lipnik Rene BIENE nr 2984
staabiveebel Roman KATTAL nr 2985
staabiveebel Raido RÕIVAS nr 2986
nooremveebel Veikko ALLIK nr 2987
seersant Aivo ARUMETSA nr 2988
seersant Mart TÄHNAS nr 2989
kapral Jaanus ROOS nr 2990
reamees Helkin KELDER nr 2991
Toomas LAAS nr 2992

Viru malev

nooremseersant Rain LEICHTER nr 2993
reamees Ants LEHT nr 2994

Võrumaa malev

leitnant Sven KASK nr 2995
nooremleitnant Vladimir KLIMUŠEV nr 2996
nooremleitnant Jüri ALLAS nr 2997
vanemveebel Urmas PINDIS nr 2998
veebel Ingo MILJAN nr 2999
vanemseersant Toomas ALTER nr 3000
nooremseersant Tiia KIIS nr 3001
nooremseersant Marek KÕIV nr 3002
kapral Almer AREND nr 3003
kapral Aigi ADAMSON nr 3004
kapral Tiina PINDIS nr 3005
reamees Venda KUKK nr 3006
reamees Toomas TIKS nr 3007
reamees Peeter OJATAMM nr 3008
reamees Aivar ROSENBERG nr 3009
reamees Tiina HIMMA nr 3010
reamees Kalle ARUMÄE nr 3011
reamees Tiina JÄRVEPERA nr 3012

2. AVALDAN KAITSELIIDU KESKJUHATUSE
18. JUUNI 2009 AASTA OTSUSE NR K-0-2.2/97 MEDALI ANDMISE KOHTA
2.1. Teenetemedali Eriklassi kavaler
Lääne malev

Hillar KUKK nr 594

Kaitseliidu ülema kolonelleitnant Raivo Lumiste
22. juuni 2009 käskkiri nr 243-P

Võidutule medali andmine

Kaitseliidu seaduse § 11 lg 8 ja Kaitseliidu keskjuhatuse 15. mai 2000 otsusega nr 5 kinnitatud Võidutule medali kirjelduse § 5 alusel ning seoses võidupühaga

1. AVALDAN KAITSELIIDU KESKJUHATUSE 11. JUUNI 2009 OTSUSE NR K-O-2.2/93

1.1. Võidutule medali kavaleride nimekiri

kapten Janno ROSENBERG	Jõgeva malev	nr 197
kapten Neeme BRUS	Kaitseliidu peastaap	nr 198
kapten Harri TROMP	Valgamaa malev	nr 195
vanemleitnant Kalev KONSO	Tartu malev	nr 193
nooremleitnant Vello SIIDER	Harju malev	nr 182
nooremleitnant Jüri ALLAS	Võrumaa malev	nr 194
nooremveebel Eino PORVAL	Viru malev	nr 196
vanemseersant Kalev NAUR	Alutaguse malev	nr 181
vanemseersant Väino JOOSUA	Jõgeva malev	nr 184
vanemseersant Jüri BERESNEV	Rapla malev	nr 189
vanemseersant Leevi NAAGEL	Saaremaa malev	nr 190
seersant Urmas FELDMANN	Sakala malev	nr 191
seersant Kalle PORN	Lääne malev	nr 185
nooremseersant Maidu KUKK	Põlva malev	nr 188
kapral Arvo TALTS	Pärnumaa malev	nr 187
Alfons JAKOBSON	Järva malev	nr 183
Avo TRÄDER	Lääne malev (Hiiumaa)	nr 186
Erki VAIKRE	Tallinna malev	nr 192

Tekst: MART HELME

Miks me võitsime Vabadussõja?

Alustada võiks tavatust tõdemusest: mitte iga väikerahvas ega väikeriik ei saa tunda uhkust selle üle, et on võitnud lahinguväljal tema iseseisvuse kallale kippunud suurriike. Meil, eestlastel, on see võimalus olemas. Oleme Vabadussõjas teinud tõelist ajalugu, lüües tagasi bolševistliku Venemaa relvajõud ja purustades samal ajal ka imperialistlikest ambitsioonidest Balti riikidele ka pärast lüüasaamist Esimeses maailmasõjas mitte loobunud Saksamaa varivallutuskatse – *Landeswehri* operatsiooni. Tõepoolest, ei Euroopas ega kogu maailmas ole teist väikerahvast, kes on lahinguväljal suutnud alistada kaks suurriiki. Olgu peale, et need olid ennast eelnevalt ilmasõjas verest tühjaks lasknud, revolutsioonide käigus sisepoliitiliselt nõrgestunud ning kannatasid nälja ja puuduse tõttu tõsise sõjatüdimuse all. Ressursivahe on ikkagi tohutu. Ning meie saavutus seeläbi seda imetlusväärsem.

Ometi räägime siinkohal lõpptulemusest. Vabadussõja algus oli paraku kõike muud kui paljulubav. Ajutise Valitsuse poolt välja kuulutatud Kaitseliidu loomine tõi kokku küll enam kui 11 000 meest, kuid nende lahingukõlblikkus jättis palju soovida. Lisaks keeldus enamik mehi oma kodulinna või -valla territooriumilt lahkumast ja nõustus seega kaitsma vaid oma lähimat ümbrust. Läbi kukkus ka valitsuse novembri teisel poolel välja kuulutatud vabatahtlik mobilisatsioon, mille käigus ilmus registreerimispunktidesse üle kogu Eesti vaid 800 meest. Nii suutiski noor vabariik 28. novembriks, mil algas Vabadussõda, saada püssi alla ühtekokku vaid umbes 2500 meest. Kui lisada raskused relvade hankimisel, Eestist lahkuvate Saksa okupatsioonivägede vastutöötamine, bolševistliku propaganda mõju rahvale, sõjatüdimus ja kõige eluks vajaliku puudus, saame kokku pildi, mille kohaselt uue riigi sünnid näis kujunevat üksnes ajutiseks pretsedendiks.

Ja ikkagi Vabadussõda võideti. Vabadussõja käigus vallutati Pihkva, tungiti koos kindral Judenitši valgekaartlastega Peterburi alla ja jõuti operatsioonides *Landeswehri* vastu välja Riiani. Paratamatult tekib küsimus: mis juhtus? Kust võttis väikerahvas kõige selle saavutamiseks jõu? Nimetatud küsimustele vastust otsides viidatakse tavaliselt eelkõige Briti laevastiku saabumisele Tallinna reidile ja Soome vabatahtlike maabumisele Tallinnas

1918. aasta detsembris. Need kaks sündmust on vaieldamatult tohutu kaaluga. Ja seda eriti moraalses tähenduses.

Ent ärgem unustagem: rahvusliku ellujäämise tagamise kõrval seisis eesti rahva ees eksistentsiaalselt ka majandusliku ellujäämise küsimus. Valdavalt agraarses riigis, kus 80% inimest elas maal, küsis iga noore riigi eest sõtta minev mees paratamatult endalt: mis saab pärast sõda? Kas ka Eesti riigis jääb endiselt 80% maast kuuluma mõisnikele ja eestlane peab olema mõisa ori? Vastuse sellele sadu tuhandeid inimesi vaevavale küsimusele andis 1919. aasta veebruaris valitud Asutav Kogu, mis kohe alustas maaseaduse ettevalmistamist ja selle sama aasta 10. oktoobril ka vastu võttis. Maaseadus võõrandas mõisate hiigelvaldused ja jagas need maapuuduses vaevlevale maarahvale. Just siin võime näha üht võluvitsa, mis tõi Eestile sõjas võidu. Andis ju lootus oma maale, oma kodule, oma tööle paljudel puhkudel sunniviisil sõtta aetud sulaspõistele niisuguse motivatsiooni, mida ei saanud neile anda teisel pool rindejoont olevad punased ega balti parunid. Vastupidi. Nende mõlema puhul võis eesti mats kindel olla, et see, mida Eesti riik talle anda lubab, võetakse teise poole võidu puhul otsemaid temalt ära. Pole seepärast liialdus, kui ütleme, et maaseadus oli Vabadussõjas Eesti kõige võimsam kahur.

Ent üks detail veel, millela pilt Vabadussõjas võidu saavutamise põhjustest jääks poolikuks. Selleks on demograafia. 20. sajandi alguseks olid Eestis parimasse meheikka jõudnud suured 19. sajandi lõpukümnendite põlvkonnad. Just 19. sajandi viimasel kümnendil ületas eestlaste arv maagilise miljoni piiri. Võimalikuks sai see tänu elujärje paranemisele, arstiabi kättesaadavuse suurenemisele ja elementaarsete hügieenikommete juurdumisele, mis kõik kokku vähendasid järsult suremust ja pikendasid keskmist eluiga. Samal ajal jätkus esialgu inertsist veel vana, suure suremuse aegne reproduktiivne käitumine. Tulemuseks oli, et Eesti võis vaatamata väikesele rahvaarvule panna välja arvestatava hulga noori, kõrge testosteroonitasemega võitlushimulisi mehi.

Vabadussõja saatus otsustati hetkel, mil kriitiline mass neist meestest tajus, et neil on sõjast rohkem võita kui kaotada. Nad läksid, nägid ja võitsid. **KK!**

Kaitseliidul on 1 + 43 ja Naiskodukaittsel 1 + 11 auliiget

**Tekst: RITA LOEL,
Naiskodukaitse Saaremaa ringkonna
esinaine, ajalehe Oma Saar toimetaja**

Kaitseliidul ja Naiskodukaittsel on üle Eesti kokku veidi üle poolesaja auliikme. Täpsemini: Kaitseliidul üks auliige – Enn Tarto –, Naiskodukaittsel samuti üks auliige – Ingrid Rüütel –, ent Kaitseliidu malevad-malvkonnad-kompaniid on austust vääriva tiitliga pärjanud 43 ja Naiskodukaitse ringkonnad 11 organisatsiooni seisukohalt teenekat kodanikku.

Kaitseliidu põhikiri ütleb, et auliikmeks saab olla Eesti või välisriigi kodanik, kellel on Kaitseliidu ees silmapaistvaid teeneid. Auliikmed jagunevad Kaitseliidu auliikmeteks ja malevate auliikmeteks. Kaitseliidu auliikme valib Kaitseliidu keskkogu keskjuhatuse ettepanekul. Maleva auliikme valib maleva esindajatekogu maleva juhatuse ettepanekul. Auliikme valimise ettepanek tehakse Kaitseliidu keskjuhatusele või maleva juhatusele teatavaks vähemalt kaks kuud enne valimist. Auliikmeks valimisel peab olema isiku eelnev nõusolek. Naiskodukaitse auliikmetega on sama lugu – ikka silmapaistvate teenetega Eesti või välisriigi kodanik ning täpselt samuti on võimalik auliikme staatus anda kas n-ö üleriigiliselt või ringkonnapõhiselt.

ENN TARTO – IHU JA HINGEGA KAITSELIIDU EEST VÄLJAS

Enn Tartost sai Kaitseliidu auliige 2002. aastal. Üdini eestimeelne mees peab ise peamiseks põhjuseks 2002. aastal Riigikogus üle noatera vastu võetud Kaitseliidu seadust. “Et enne oli muudetud mittetulundusühingute seadust, mille kohaselt pidid kõik MTÜd ennast ümber registreerima, võinuks ees oodata olukord, kus osa malevaid oleks tulnud likvideerida,” meenutab toonane Riigikogu liige Tarto, lisades, et riigikaitsekomisjonis uputati seadus üle parandusettepanekutega ja tal ei jäänud üle muud, kui tund enne uuesti hääletamist käia ühe saadiku juurest teise juurde ja olukorda selgitada.

Veel ütleb Tarto, et on kogu oma teadliku elu elanud mõttega, et kui taastatakse Eesti iseseisvus, tuleb taastada Kaitseliit. “Tegutsesin selles suunas juba N Liidu okupatsiooni ajal. Läks nii, et Kaitseliit taastati veel enne Eesti Vabariiki,” meenutab Kaitseliidu auliige, kes Eesti Kongressi saadiku ja Eesti Komitee liikmena oli Põhiseaduse Assamblee riigikaitse toimkonna esimees. “Olen saatusele tänulik, et sain Põhiseaduse Assamblee riigikaitse toimkonna esimehena põhiseaduse 126. paragrahvi suruda sisse lause: “Eesti kaitseväge ja riigikaitseorganisatsioonide korralduse sätestab seadus.” Selle lause alusel õnnestuski hiljem Riigikogus läbi suruda Kaitseliidu seaduse vastuvõtmine.

Enn Tarto on aastatel 1993–2003 valitud kümme korda Kaitseliidu vanematekogu esimeheks ja talle on annetatud Kaitseliidu Valgeristi I klassi medal. “Olen tänulik, et keskjuhatuse on

mõistnud ja hinnanud minu elutööd ja valinud mind Kaitseliidu auliikmeks,” sõnab Tarto. “Minu ainus soov on, et praegusel uskumatu pealiskaudsuse ajajärgul kogu ühiskonnas õiged väärtused ei devalveeruks.”

INGRID RÜÜTEL – RAHVUSLIKE VÄÄRTUSTE KANDJA

Naiskodukaitse sai oma seni esimese ja ainsa auliikme aasta hiljem, 2003. aastal, mil keskkogu otsustas keskjuhatuse ettepanekul valida organisatsiooni auliikmeks Ingrid Rüütli, keda enne seda austusavaldust nimetati Naiskodukaitse patrooniks. Oli ju toonane presidentiproua näidanud oma suhtumist naiste vabatahtlikku riigikaitseorganisatsiooni väga heatahtlikult. Toonane

Enn Tarto: “Minu ainus soov on, et praegusel uskumatu pealiskaudsuse ajajärgul kogu ühiskonnas õiged väärtused ei devalveeruks.”

Ingrid Rüütel: “Nii rahvarõivad kui ka Naiskodukaitse Liiliarist on sümbolid, mis rõhuvad Eesti naise kui eestluse hoidja ja kodu kaitsja rolli.”

nastele Naiskodukaitse vabatahtlikele juhtidele on jäänud kindlasti meelde jõulukohvid Ingrid Rüütli kutsel Kadrioru lossis – need on midagi sellist, millest tõenäoliselt räägitakse kunagi lastelastelegi.

Endine Naiskodukaitse esinaine Dagmar Mattiisen, kes tegi keskjuhatusele ettepaneku Ingrid Rüütlile auliikme nimetus omistada, meenutab, et pakkus tema kandidatuuri välja eelkõige pidades silmas teda

kui eesti rahvuskultuuri uurijat ja edendajat, sest rahvuskultuuri kandjateks on vaieldamatult naised. “Tema nõukogudeaegne tegevus rahvamuusikauurija ja -populariseerijana oli julgelt eestlust rõhutatav ja meie rahvuslikku vaimu erksana hoidev,” märkis Mattiisen, kelle arvates sobis Naiskodukaitsele ka tema tegevus rahvariieete propageerimisel. “Naiskodukaitse tegi sama enne sõda ja mina lootsin, et mul õnnestub taastada Naiskodukaitse käsitöökoda,” ütles endine esinaine.

Ingrid Rüütli sõnul on valimine Naiskodukaitse auliikmeks talle väga suur au ja tiivustab teda oma tegevust jätkama. “Olen oma elutööga aidanud põlistada rahvuslike väärtusi ja neid tulevastele põlvetele edasi anda,” sõnas ta, lisades, et kodu kaitsmine on seotud mitte üksnes valmidusega seista sõjalise sissetungi vastu, kuigi ka see aspekt on viimasel ajal aktualiseerunud. “Kodu kaitsmine tähendab ka võitlust kõige negatiivse vastu, mis lõhub ja lõhestab meie kodu, meie ühiskonda seestpoolt. Siinjuures on väga oluline tõhustada erinevate ühiskonnakihtide koostööd, kasvatada austust ja lugupidamist oma riigi ja rahvuslike aadete vastu. Naiskodukaitse on selles oluline roll,” ütles Rüütli.

Muide, kes juhtus tähele panema, siis tänavu president Toomas Hendrik Ilvese Eesti Vabariigi aastapäeva puhul korraldatud vastuvõtul Jõhvis kandis Ingrid Rüütli rahvarõivaste peal vaid üht aumärki – Naisko-

dukaitse Liiliaristi I klassi teenetemärki. Ta ise peab mõlemaid – nii rahvarõivaid kui ka Naiskodukaitse Liiliaristi – sümboliteks, mis rõhutavad Eesti naise kui eestluse hoidja ja kodu kaitsja rolli.

MALEVATE AULIIKMED – VÄÄRIKAD EALT JA TEGUDELT

Peaaegu igas malevas on auliikme staatus omistatud okupatsioonieelsetele kaitseliitlastele, naiskodu-

kaitsjatele (kodutütardele), metsavendadele, vabadusvõitlejatele või Teises maailmasõjas võidelnud sõjameestele. Vaid Harju ja Rapla malev on meeles

pidanud organisatsiooni taastamise aegseid teenekaid kaitseliitlasi ning valinud kaheksa nendest auliikmeks.

Üheski malevas ei ole auliikmetel kohustusi, mis on mõistetav, sest enamasti on need eakad inimesed, kellel elutöö juba seljataga. Malevad-ringkonnad peavad oma väärrikaid meeles kutsetega Kaitseliidu ja Naiskodukaitse ning isamaalistele tähtpäevadele, samuti on heaks tavaks külastada auliikmeid nende sünnipäevadel.

Pärnumaa maleva ainsaks auliikmeks on erukapten Harald Nugiseks, kelle valimisel peeti maleva pealiku major Mehis Borni hinnangul silmas tema teeneid Teise maailmasõja päevil ja hilisemat panust kaitsetahte kasvata-

misel. “Malev on teda alati kutsunud Kaitseliidu tähtpäevade tähistamisele ning kui tervis ei ole lubanud vanahärral välja tulla, on käidud tal külas,” märkis major Born.

Rapla malevas pakutakse auliikmetele lisaks tähtpäevadel meespidamisele eelisjärjekorras ka Seli tervisekeskuse tuusikuid ja neile on tellitud ajakiri Kaitse Kodu! koju.

Kapten Kalev Ader kinnitab, et kõik on väga väärrikad inimesed. “Need on vanemad mehed, kes valdavalt kuulusid juba sõja eel Kaitseliidu ridadesse ja on läbinud kogu selle kadalipu, mis see endaga kaasa tõi,” ütles kapten Ader, tuues auliikmetest välja kaks erilist meest: Alfred Käärmanni ja Valdur Raudvassari. “Käärmann oli pärast Teist maailmasõda legendaarne metsavend, kes on andnud välja koguni punkrite ehitamise ja sissivõitluse korraldamise õpiku. Tal on palju riiklikke autasusid ja tänukirju,” ütles Võrumaa maleva pealik. Raudvassari kohta ütles kapten Ader, et tegemist on nõukogude ajal koolipoiste vastupanuliikumises osalenuga, kes sattus ka NKVD kätte vang. Praegu on ta silmapaisteval ajaloolane, kes on uurinud just Kaitseliidu ja Omakaitse tekkimist ning käekäiku. “Ta on väga hea mäluga ja ajaloo väga hästi kursis olev inimene,” kiitis kapten Ader.

Järva ja Valgamaa maleval aga auliikmeid polegi.

KADESTAMISVÄÄRSELT OPTIMISTLIKUD JA ELUJÕULISED

Elva naiskodukaitsja Sirje Lille sõnul on Võrumaa ringkonna auliikmed Helju Tarikas ja Adelheid Rästas küll mõlemad üle 80-aastased vanaprouad, kuid ometi huvitab neid väga organisatsiooni tänane tegevus ja nad on käinud kodutütarde ja noorkotkaste laagrites oma mälestusi rääkimas. Ning praegused naiskodukaitsjad-kaitseliitlased võivad kadestada eakate auliikmete optimismi ja elujõudu – seda nii Võru-, Läänepäri kui ka Saaremaal.

Kindlasti võiks siin Helju Tarikase ja Adelheid Rästase kõrvale tuua palju näiteid, kus inimesed kogunevad, et kuulata vanu mälestusi. Nime- tan siinkohal Kaitseliidu Saaremaa maleva auliiget Bernhard Lippu, kellel on vähemalt saarlaste silmis legendaarse sõjamehe staatus. Ega siis muidu täidaks igal suvel noored mehed koos vabadusvõitlejatega bussi, et sõita Sinimägedesse ja kuulata seal Saksa poolel sõdinud Lipu Pärni rindelugusid.

Kaitseliidul üks auliige – Enn Tarto –, Naiskodukaitse samuti üks auliige – Ingrid Rüütli –, ent maleval-malvkonnad-kompaniid on austust vääriva tiitliga pärjand 43 ja Naiskodukaitse ringkonnad 11 organisatsiooni seisukohalt teenekat kodanikku.

Naiskodukaitse sai oma seni esimese ja ainsa auliikme 2003. aastal, mil keskkogu otsustas keskjuhatuse ettepanekul valida organisatsiooni auliikmeks Ingrid Rüütli.

Ka Naiskodukaitse Tartu ringkonna instruktor Leane Morits kinnitas, et nende auliige Heino Noor on alati oodatud Naiskodukaitse üritustele kui hea kõneleja, huvitav inimene ja tõeline džentelmen. “Heino Noor, kes kannab ka Haapsalu linna aukodaniku tiitlit, on Naiskodukaitse sõber ja toetaja olnud juba eelmisest sajandist. Tema ema Salme Noor oli Vabadussõja ajal halastajaõde ja hiljem Naiskodukaitse Lääne ringkonna juhtiv tegelane, kes punavõimude poolt vangistati ja hukati oma poja Heino sünnipäeval 24. aprillil 1942. Tema ja veel mitme teise juhtiva naiskodukaitsja mälestuseks peetakse üle Eesti Naiskodukaitse mälestuspäeva just 24. aprillile lähimal pühapäeval,” rääkis Leane Morits, lisades, et Heino Noore teened tänase Naiskodukaitse ees on vaieldamatult suured. “Heino Noor on asutanud Salme Noore mälestusfondi ja kinkinud Raplamaal Loodna vallas asuva Salme talukoha Naiskodukaitsele. Heino Noor on püstitanud 1992. aastal Haapsalu toomkirikusse emaalitari punaterrori läbi hukkunud eesti emade mälestuseks ja 1998. aastal Tartusse Raadi kalmistule mälestussamba oma ema ja teiste terroriohvrite mälestuseks. Selle juurde asetavad Tartu naiskodukaitsjad igal mälestuspäeval lillekimbu. Muide, Haapsalu toomkiriku emaaltil on õnnistuse saanud ka praeguste Naiskodukaitse esinaieste ametitunnused – õlarätid.

Õnneks ei ole kõik Kaitseliidu auliikmed veel “reservi” arvatud. Nii löövad näiteks Alutaguse viiest auliikmest kolm senini aktiivselt kaasa maleva tegevuses: Lembit Samel noortejuhina ja võtab osa ka maleva muust tegevusest, Evald Jakobson juhib formeerimispunkti meeskonnana tööd, kuulub Lüganuse malevkonna juhatusse ja osaleb muudel üritustel, sh väljaõppeüritustel ning Viktor Roosipuu kujundab malevkondadele märke jm atribuutikat ning võtab osa maleva tööst.

On vist ülearune lisada, et Kaitseliidu auliikmete teeneid on hinnatud Kaitseliidu teenetemärkide ja Valgeristi hoolsusmärkidega, maleva ja malevkondade teenetemärkidega. Ning igaüks neist vääril eraldi lugu Kaitse Kodus! **KK!**

	KAITSELIIT	NAISKODUKAITSE
	Enn Tarto	Ingrid Rüütel
Malev/ringkond		
Alutaguse	Harald Okas Juulius Tüür Viktor Roosipuu Evald Jakobson Lembit Samel	-
Harju	Anton Leitmäe Roman Vilbaste Ülo Kurbpõld Rein Randveer Teet Sädekivi	-
Jõgeva	Karli Kukk Endel Bergmann Endel Päll	Anna Mugra Renata Tammemäe
Järva	-	-
Lääne	Olaf Taru Ülo Tuisk	Reet Kark
Põlva	-	Helmi Visnapuu
Pärnumaa	Harald Nugiseks	-
Rapla	Georg Möttus Endel Kaljuste Felix Riisalu Adolf Valler Ülo Aaren Ülo Rahkema Oskar Roosi Ilmar Priimets	-
Saaremaa	Bernhard Lipp	Ursula Liivmann
Sakala	August Puuste	Aili Ott Leida Leior Aliide Luts
Tallinn	Alfred Keerd Karl-Erich Kelu Endel Kuusk Viktor Salmre Väino-Johannes Söder	-
Tartu	Ilmar Möttus Ernst Raiste	Heino Noor
Valgamaa	-	-
Viru	Endel Tiimus	-
Võrumaa	Harold-Erich Bütner Enno Hernits Jaan Reimann Alfred Käärman Enno Kalme Heinrich Kõiv Kalju-Richard Laas Mart Marjak Valdur Raudvassar	Helju Tarikas Adelheid Rästas

Viktor Salmre –

motospordlane kaamera ja Kaitseliidu mälestustega

Tekst: TAIVE KUUSE, nooremleitnant

Kaitseliidu võidupüha paraadi võidutule maakondadesse saatmise tava pärineb aastast 1936, kui toonane Eesti Vabariigi peaminister riigivanema ülesannetes Konstantin Päts süütas pealinnas võidutuletõrviku ja mootorratturitest kaitseliitlased viisid tule laiali üle riigi igasse linna ja maakonda. Kaitseliitlane, mais 95. sünnipäeva tähistanud Viktor Salmre oli toonaste esimeste tuletoojate seas. Tema ülesanne oli viia võidutuli sünnikohta Narva-Jõesuusse.

MÄLESTUSED SÕJAEELSEST KAITSELIIDUST

16-aastaselt Tallinnas Kaitseliidu liikmeks astunud Viktor Salmre peab 1936. aasta paraadi oma kaitseliitlasliku tegevuse meeldejäävaimaks sündmuseks. “See oli üsna pikk tee. Mootorratta tagaistmel istus teine kaitseliitlane, kes hoidis tõrvikut,” meenutab Salmre. Umbes 100 km kaugusel Tallinnast hakkas tuli tõrvikus otsa saama. “Siis oli õnneks petrooleum müügil igal pool. Täitsime tõrviku ja sõit läks edasi. Narva-Jõesuus oli kena võidusammas, mida enam ei ole. Selle jalamile panime võidutule põlema,” jutustab vanahärra, uhkusega silmades. Ta lisab, et seni, kuni enne sõda kestis Kaitseliit, osales ta kõigil paraadidel – algul jalamehe, siis mootorratturi ja lõpuks autojuhina.

Salmre sõnul oli Kaitseliit tema noorusajal organisatsioon, kuhu kuulusid peaaegu kõik talumehed ja riigiametnikud ning ka väga paljud gümnaasistid. Ehkki Tallinna Saksa reaalgümnaasium, kus Salmre õppis, ei soosinud Kaitseliitu kuulumist, astus nooruk koolipoisina Kaitseliidu Tallinna maleva Lõuna malevkonda. Sellest ajast pole Viktor Salmre oma kuulumist Kaitseliitu kordagi maha salanud. “See ei ole olnud kerge ja on põhjustanud palju raskusi, aga ma olen jäänud endale truuks ja alati tunnistanud,

et olen kaitseliitlane,” on Salmre kindlameelne.

Salmre meenutab, et Kaitseliidu tegevus oli toona tugevatel alustel. Üheks väärtuseks peab ta tingimust, et iga kaitseliitlane pidi olema vähemalt korra või kaks olema käinud lasketiirus. Nii alustas ka Salmre relva käsitlemist 16-aastaselt. “Käisin veel 80-aastaselt tiirus laskmas. Lugu oli halb sellepärast, et ma lasin ikka parema silmaga. Aga fotograafitöö piinas mu silma ära ja teise silmaga laskma ümber õppida on väga raske, sest laskuri asendit tuleb sel juhul muuta,” arutleb Salmre.

KAITSELIITLASTEST MOTOSPORTLASED

Pärast kooli lõpetamist algas Salmre ajateenistus sidepataljonis. “Seal lõpetasin allohvitseride kooli raadioklassi,” räägib ta. Järgnes töö kindralstaabis Tallinnas Pagari tänavas. Tollesse perioodi jäävad kohtumised tulevase riigivanema August Rei ja kindral Johan Laidoneriga. Üheksa kuud tööd kindralstaabis oli mehe meelest väärtuslik aeg ka seetõttu, et seal oli väga hea raamatukogu. “Lugesin seal palju,” meenutab vanahärra.

Hiljem asus ta raadio- ja tehnikahuvilisena tööle Tallinna Manu-

faktuuri ja Kaubanduse aktsiaseltsi osakonnajuhatajana, müües mootorrattaid, jalgrattaid, raadioid ja isegi autosid. Motospordlasena liitus Salmre Tallinna maleva kerge-divisjoni mootorratturite rühmaga. Ta hakkas osalema nii mootorratturite võistlustel kui hiljem ka autode klassis. “Mootorrattureid oli palju, peaaegu kõik paremad motospordlased kuulusid Kaitseliitu,” ütleb Salmre ja nimetab Oskar Veldemani ning vendi Erich ja Johannes Tomsonit. “Kaitseliit korraldas palju võistlusi. Mul läks võistlustel üsna hästi,” tunnistab Salmre ja näitab 1939. aasta ajaleheväljalõiget, kus kirjeldatakse rasket, kolm päeva lausvihmas peetud võistlust, mille osales 16 autot, aga lõpujoone ületas vaid üheksa. Viktor Salmre võitis oma autoklassis. “Sellest võtsid osa mitmed toredad inimesed, näiteks arhitekt Edgar Velbri. Nad olid kõik Kaitseliidus, näiteks kunsttööstuskool peaaegu terves koosseisus,” lisab Salmre.

RASKED SÕJA-AASTAD UURALI PAKASES

Algus sõda. Viktor Salmre mobiliseeriti 27. augustil 1941 Punaarmeele, kus ta sattus nagu enamik eestlasi kõigepealt tööpataljoni. Koos enam kui tuhande mobiliseerituga sõideti esialgu laevatrümmis Leningradi,

Mais 95. sünnipäeva tähistanud Kaitseliidu Tallinna maleva auliige Viktor Salmre oli 1936. aasta võidupüha paraadil esimeste tuletoojate seas. Tema ülesanne oli viia võidutuli sünnikohta Narva-Jõesuusse. Foto: Taive Kuuse

VIKTOR SALMRE

Sündis 20. mail 1914 Narva-Jõesuus. Kaitseliidu liige alates 16. eluaastast. Autosportlane (hakkas sellega tegelema Kaitseliidu Tallinna maleva liikmena). Suurimaks saavutuseks 27.–29. maini 1939 Kaitseliidu Tallinna maleva korraldatud 1400 km pikkuse Eesti kolmepäevase võitmine poolsportautol Hanomag marsruudil (1. päev) Tallinn-Haapsalu-Pärnu-Tallinn, (2. päev) Tallinn-Viljandi-Valga-Võru-Tartu ja (3. päev) Tartu-Petseri-Räpina-Narva-Rakvere-Tallinn. Sõjajärgsetel aastatel töötas majandusvaldkonnas ja tegutses motosportidoktrinikuna. Alates 1961. aastast pressifotograaf. Kaitseliidu Tallinna maleva ja Eesti Ajakirjanike Liidu auliige.

Võidutule maakondadesse saatmise komme pärineb aastast 1936, kui peaminister riigivane ma ülesannetes Konstantin Päts süütas võidupühal pealinnas tõrviku ja mootorratturitest kaitseliitlased viisid tule laiali linnadesse ja maakondadesse. Foto: Eesti Filiaarhiiv

sealt rongiga Moskvasse, sealt Udmurtiasse ja viimased 30 km mindi juba jalgsi Kambarka laagrisse. Võitlejahingega Salmre osales ka sõjaväes protestiaktioonides. “Meid oli üle 1000 mehe. Kui sinna jõudsim, hakkasime vastu ega läinud laagrisse, sest see oli piiratud okastraadi ja aiaga nagu vangla. Me ei läinud enne sisse, kui tara oli maha lammutatud.”

Kord aga juhtus, et paar inimest panid jooksu, peagi teatati rivistusel, et need kaks on kinni võetud ja maha lastud. “Selle peale võttis terve pataljon protestiks mütsid maha. See oli vägev meelevaeldus ja ülemus teatas, et iga kümnes inimene saab maha lastud. Me ei hoolinud, olime ikka paljapäi. Kardeti, et tuleb suur ülestõus ja ilmselt sekkus linna parteikomitee ning asi vaibus,” jutustab Salmre. “Uuralis olek oli üks raske aeg. 17. jaanuaril 1942 mõõdeti seal 62 kraadi külma,” lisab ta.

Ajal, mil Salmre oli komandeeritud Gorkist uut veoautot tooma, viidi peaaegu terve eestlaste pataljon tagavarapolku. Et Salmret kohal ei olnud, jäi tema maha. 1943. aastal kutsusid sõbrad, kes töötasid Moskvas Eesti NSV esinduses, noormehe sinna majandusvalitsuse ülemaks.

SÕJAJÄRGSETE AASTATE SEGADIKUS

Kui sõda lõppes, naasis Salmre Tallinna ja pidas mõnda aega Eesti NSV

Ülemnõukogu majandusvalitsuse ülema ametit. “Vaatomata sellele, et ma igal pool ütlesin, et olen kaitseliitlane. Minust kui majandusmehest peeti lugu ja niikaua kui võimalik, hoiti mind ametis,” kirjeldab ta. “Aga siis algas niisugune aeg, kus mind aina vabastati ametitest, sest ma olin ju kaitseliitlane,” jätkab ta.

Toompealt vabastati ta 1946. aastal. Seejärel oli ta neli aastat Kunstifondi direktor, siis üheksa kuud Ilmarise direktori asetäitja, pärast seda Vene draamateatri direktori asetäitja. Et Salmre viimatinimetatud ametist lahti lasta, esitati talle valesüüdistus ja töökal mehel tuli veeta seitse kuud Patarei vanglas. Hiljem karistus tühistati. “Vaatomata sellele, et mul kaitseliitlasena oli nõukogude ajal plekk küljes, oli kaastöötajate suhtumine minusse igal pool hea,” meenutab Salmre tänutundega.

ELU FOTOGRAAFINA

Siiski oli ta neist lahtilaskmistest tüdinud ja otsustas, et aitab naljast, peab niisugusele alale minema, kus pole alluvaid ega ülemusi. 1961. aastal ostis Viktor Salmre fotoaparaadi ja hakkas vabakutseliseks fotograafiks. “Mul läks väga kiiresti ja hästi – juba poolteise kuu pärast ilmusid ajakirjas Pilt ja Sõna esimesed fotod. Kolme kuu pärast esinesin üleliidulisel põllumajandusnäitusel. Sain esikoha Soome-Eesti fotovõistluses,” alustab ta loetlemist.

Viktor Salmrest sai ajakirjade Ogonjok, Sovetski Sojuz ja Sovetski Sport Balti korrespondent. Tema fotod võitsid mitmeid auhindu ja pääsesid trükki ka Läänes. Neid on trükitud 12 fotoalbumis ja -brošüüris. Eesti Rahva Muuseumi fondis on 80 000 Salmre negatiivi, Eesti spordimuuseumis 40 000 ja Eesti Ekspressi arhiivis 200 negatiivi.

Fotograafina töötas Viktor Salmre 35 aastat. Ta on Eesti Ajakirjanike Liidu auliige.

KAITSELIIT POLE VETERANI UNUSTANUD

“1998. aastal andis Kaitseliidu juhatuse mulle väga kalli medali,” jätkab Salmre ja otsib sahtlist Kaitseliidu teenetemedali I klassi aumärgi, mis kannab numbrit 5. “Siia on kirjutatud ‘Pro patria’, see on väga kõrge auhind,” imetleb Salmre. Järgmisena näitab ta Kaitseliidu Tallinna maleva teenetemärki, mille sai 1996. aastal. Karbis on teisigi medaleid. “Need on Nõukogude omad, töö eest saadud muidugi,” selgitab ta.

Seejärel mõtiskleb vanahärra tänapäeva Kaitseliidust. Ta arvab, et organisatsioon võiks olla suurem ja palju tähelepanu peaks pöörama noortega tegelemisele. “See suurendab noorte patriotismi ja tekib parem kontakt sõjaväega. Need ongi ju Kaitseliidu peamised ülesanded,” leiab Salmre. Ka võistlusi võiks olla rohkem, nende seas mõistagi spordivõistlusi. **KK!**

Meie lipp

Kaitseliidu lippudest Eesti lipu 125. aastapäeva valguses

Tekst: TANEL LÄÄN, Kaitseliidu museoloog

Tänavu möödus 125 aastat sellest, kui 4. juunil 1884 pühitseti ja õnnistati Eesti Üliõpilaste Seltsi sinimustvalge lipp, mis järgnevate aastakümnete jooksul sai Eesti rahvuslipuks. 1922. aasta juunis kinnitas Riigikogu sinimustvalge lipu ametlikult riigilipuks.

VÄEOSA- JA LAHINGULIPUD

Eesti sõjavägi sündis pärast Vene veebruarirevolutsiooni aprillis 1917, mil loodi rahvusväeosad. Lippude muretsemine neile väeosadele toimus süsteemilt. Enamasti kasutati sinimustvalgeid mõningate lisaembleemide või deviisidega. Vanim Eesti väeosalipp on trikoloor pealkirjaga ELAGU VABA EESTI, mille Petrogradi eestlased annetasid Eesti ratsaväelastele 12. mail 1917. Lipp anti üle päeval, mil ratsamehed asusid teele kodumaale, kus neist loodi Eesti ratsapolk. Vabadussõja ajal moodustatud 1. ratsapolk kasutas seda lippu lahingulipuna.

Tõsiselt võeti lippude küsimus päevakorra 1920. aastate teisel poolel. 21. mail 1926 kinnitas Eesti vabariigi valitsus väeosalipu seaduse, mille kohaselt lipp oli väeosa au ja kangelastegude väljendaja, riigikaitse pühaduse, väeosa ja kõigi sõjaväelaste ühte perre kuulamise ning sõjaväe ja rahva ühtsuse sümbol.

KAITSELIIDU LIPUD

Kaitseliidu üldlipu ja malevalipu üldkülje kavandi kinnitas Kaitseliidu keskjuhatus 6. mail 1925 ja valitsus

Vanim Eesti väeosalipp on trikoloor pealkirjaga ELAGU VABA EESTI, mille Petrogradi eestlased annetasid Eesti ratsaväelastele 12. mail 1917.

sama aasta 26. augustil. Üldlipp anti Kaitseliidule üle sama aasta 15. novembril. Aasta hiljem olid lipud kõigil 15 maleval, kel oli õigus ise kinnitada lipu malevakülge. Kaitseliidus oli õigus lippu tarvitada ka malevkondadel, milleks Kaitseliidu keskjuhatus andis 24. novembril 1925 vastavad juhised. Kümne aasta pärast oli malevkonnalippe juba ligi 60, teisisõnu oli oma lipp kahel kolmandikul malevkondadest.

Ainsaks Vabadussõja-aegseks lipuks Kaitseliidus oli Tartu maleva Õppurmalevkonna lipp – 24. veebruaril 1919 Tartu vabatahtlike (kooliõpilaste) pataljonile annetatud lipp. Ajutiselt kasutas ajaloolist lippu ka Tallinna maleva Kalevi malevkond. Kuni uue lipu saamiseni 1. mail 1932 oli malevkonna lipuks 1901. aastal spordiseltsile Kalev annetatud lipp, mis Kalevlaste maleva lipuna tegi kaasa Vabadussõja. Uus lipp oli nagu eelminegi sinimustvalge, mille vapiosal kaksteist tähte (üksteist tähte maakondade ja kaheteistkümnes väliseestlaste auks). Lippu üle andes ütles Naiskodukaitse Kalevi jaoskonna esinaine E. Kurvits: “Lippu annetasid soovivad linnad kalevlastele püsivat taht sama innu ja teadlikkusega jätkata endi

Kaitseliidu üldlipu ja malevalipu üldkülje kavandi kinnitas Kaitseliidu keskjuhatus 6. mail 1925 ja valitsus sama aasta 26. augustil. Üldlipp anti Kaitseliidule üle sama aasta 15. novembril.

peale vabatahtlikult võetud ülesannete täitmist. See lipp peab olema meid ühtlaseks pereks kõitvaks vastastikkuse armastuse ja usalduse sümboliks, mille alla tahame koguneda nii headel kui ka halbadel päevadel. Ta virgutagu otsima ja leidma meid ümbritsevast uusi väärtusi ja olema alati jõulised saama üle igasugustest raskustest! Meid kõiki seob ühine eesmärk – olla väari-

KAITSELIIDU TALLINNA MALEVA LIPU KIRJELDUS

Lipu vasak ehk paraadkülge on põigiti jaotatud kolmeks helesiniseks ja kolmeks valgeks laiuks. Lipukülje vardapoolses osas on punane püstlaid, mis on kaetud rohelistest tammelehtedest ornamendiga. Püstlaidi ülemisel poolel on valgel sõõril väike riigivapp etalonkujust veidi erinevas vormis. Valget sõõri ümbritseb kuldkollaste servadega helesinine ring. Püstlaidi alumisel poolel on kaks ristatud kuldsset mõõka. Püstlaidi keskel on sinimustvalge lint, millel kuldkollane kuupäev 11. XI 1918. Püstlaidi eraldab põhikangast mustadest ja kuldkollastest ruutudest riba. Lipukülge ümbritseb lilladest ja kuldkollastest kolmnurkadest ääris. Lipu parem külge on põhiosas kollane, seda eraldab punasest vardapoolses püstlaidust mustadest ja kuldkollastest ruutudest riba. Kollase kanga keskel on Kaitseliidu hõbehall kotkas. Püstlaid on sama kujundusega nagu vasakul küljel, kuid kuupäev lindil on 21. VI 1925. Lipukülge ümbritseb lilladest ja kuldkollastest kolmnurkadest ääris. Lipukangas on ääristatud kuldssete narmastega. Lipukavandi autor on Priit Herodes.

HERALDILISTEST SÜMBOLITEST LIPPUDEL

Heraldilisel vapilipul on kujutatud kotkast juba ammustest aegadest peale. Nii näiteks oli Iraani kuningate dünastia (558–330 eKr) embleemiks laialisirutatud tiibadega kotkas, kes piigitaolisest varrest kõvasti kinni hoiab. Vapinduslektüüris on lindude kuningannaks kotkas. Juba Rooma aegadest saadik seostati kotkast impeeriumiga, kusjuures kõige vapramaks ja uhkemaks linnuks peeti musti kotkaid. Nii Bütsantsi kui ka Saksa-Rooma keisrid seostasid end just nendega. Kaitseliidu üldlipul näeme samasugust kotkast koos mõõga ja kilbiga, millel on kolm sinist sammuvat otsa vaatavat lõvi. Eesti riigivapi motiiv pärineb 12. sajandist (vapinduse algus traditsioonilises heraldikas), kui Taani kuningas Valdemar II annetas Tallinnale Taani riigivapi sarnase kolme lõviga vapi. Ilmselt valisid paljud varasema aja vapikandjad lõvi selleks, et juhtida tähelepanu iseenda ägedale meelele ja vahvusele. Sedasama võib öelda nende kohta, kelle vapil on karud, hundid või muud lihasööjad loomad.

Juba väga varajasest lipukultuse arenguloost on teada loomade ja üksikute tähestikutähtede kujutamine lippudel. Vana-Kreekas figureeris Messeenia lippudel M-, Lakoo-

nikas A-täht. Kuulsaim heraldiline täheühend Rooma riigi ajast on SPQR – *senatus populusque Romanus*. Ateenlased õmblesid oma lipule öökulli või õlipuu kujutise, korintlased lendava hobuse. Germaani hõim kimbrid (113–101 eKr) austasid sõnni, egiptlaste lippu ilustas härja kõrval ka lohemadu, etiooplased nägid hea meelega oma lipul koera jne. Loomade järel populaarsuselt teisel kohal on vapikujunduses linnud, kellest kõige sagedamini kohtab kotkast, aga võib näha ka mitmesuguseid kalaliike, oma osa heraldikas etendavad lilled, puud ja isegi kõögiviljataimed.

Roomlaste võimu tugevnedes otsiti endile kõige sobivamat sõjaväe- ja riigilippu. Iga väeüksus või Rooma kodanike poliitiline rühmitis oli oma lipu peremees. Eriti kuulsaks said roomlaste ratsaväelipud. Neil ilutses kuldtähtedega kirjutatud ratsaväeüksuse ülema nimi; kui ülem vahetus, õmmeldi lipu peale vaid uus nimi ja muu jäi samaks. Ainult sellel võimumehel, kellel lasusid riigikaitsekohustused, oli õigus lipule. Rooma kohtukõneleja Tertullianus (u 160–220 pKr) on ütelnud: “Roomlaste religioon on sõjaväeline. Nad jumaldavad lippu, annavad selle ees vandeid ja katavad sellega kõigi jumalate päid.”

line lüli meie kodukaitses. Kõik õilis ja ilus meie kauni kodu heaks!”

Kaitseliidu nn ajalooliste lippude kohta ei ole meil tagentjärele võtta asjatundlikke heraldilisi kirjeldusi.

Eesti n-ö heraldiline renessanss 20 aastat tagasi on lahutamatu seotud Priit Herodesse nimega. Ta on kavandanud heraldilised sümbolid suurele osale Eesti omavalitsustest, loonud vappe, lippe, au- ja ametimärke kodanikuühendustele, riigi- ja militaarinstitutionidele. **KK!**

NÄITEID KAITSELIIDU LIPPUDE KAVANDITEST

Tähistagem Vabadusristi vendade hauad

Tekst: PRIIT SILLA

Vabadussõja teenete eest sai kangelase aumärgi – Vabadusristi – 2076 Eesti Vabariigi kodanikku. Sõjaajaloolase Jaak Pihlaku arvamusst mööda on neist 1000 maetud Eesti kalmistutele, paljud hauad on laiali Siberi orjalaagrite ümbruses, paljud ka lääneriikide kalmistutel. 2004. aastal Viljandi muuseumi väljaandena ilmunud “Eesti Vabaduse Risti kavalerid. Register” võimaldab üles otsida, kuhu keegi Vabadusristi vend on maetud.

Kõigi puhul pole siiski teada kalmistu nime, nt alamleitnant Egon Bachmann on maetud Tallinna, aga täpsemaid andmeid pole, reamees Harald Dampf Haapsallu, kapral Hugo Lasn (Lassen) Viljandisse jne. Et aastakümneid on möödunud, osa hauad sugulaste puudumise tõttu unarusse jäänud või on neile sihilikult, et kaotada kangelaste jälgi, peale maetud, pole matmispaikade leidmine lihtne. Kui on säilinud vana kalmistuplaan, muutub otsimine kergemaks. Ei tea, kas kusagil on Vabadussõja kangelaste hauad kaardistatud ja kalmistu värrava kõrval tahvlina nähtaval, kuid nii peaks olema. Tarvastu vald teeb seda parajasti oma kalmistul, loodetavasti mitte ainukesena Eestis.

Loomulikult peaksime korras hoidma kõigi Eesti vabaduse eest võidelnute kalmud, kuid see käib esialgu üle jõu. Alustame tähtsaimatest – Vabadusristi vendade omadest (neid on tuhatkond). Kõigepealt tuleb hauad üles leida ja kaardistada, milles saavad omavalitsusi aidata muinsuskaitstjad, koduloouurijad ja vanemad kaitseleitlased. Mõnikord katab hauda võsa, pole risti ega hauakivi. Kui suudaksime aasta jooksul kõik kalmistud läbi uurida, selguks, mitu hauatähist puudub. Uued hauatähised tuleks teha ühe suure (riikliku?) tellimusega ja ühesugustena. Kuivõrd osal haudadest on alles malmrist või hauakivi, tuleks leida ühtlustav tähis, mis tõstaks Vabadussõja kangelased esiles.

Soomlased on oma maa eest võidelnute hauad märgistanud peopesasuuruse metallihisega, eraldi lotadele,

lahingus langenutele ja veteranidele. Lotade tähis kujutab Lotta Svärdi risti, lahingumeestel mehe pead ja veteranidel tammelehti. Omaste nõusolekul kinnitatakse kalmumärk risti või hauakivi külge tüübliga. Meie oludes pole enamasti kelleltki luba küsida.

Soomlaste märkide ja paigalduse eest makstakse veteranide ühenduse kaudu, kui ühenduse majanduslik seis seda võimaldab. Kui kulud tuleb kanda omastel, ei ületa need 10–20 eurot. Meie tuhatkond märki ja osa hauakive jagunevad peaaegu kõigi omavalitsuste territooriumidele nii, et summa ühe piirkonna kohta ei tule suur. Ehk sudab riik seda rahastada. Eelnimetatud registri järgi on näiteks Helme kalmistule maetud 10 Vabadusristi venda, Tarvastu kalmistule 11, Paistu

7, Kadrinasse 9, Viru-Nigulasse 7 jne. Loomulikult on suuremates asustusega linnades hauadu rohkem.

Missugune peaks olema meie kalmutähis? See võiks olla stiliseeritud Vabadusrist, mille Eestis on kindel tähendus, või ka E-tähis ja mõõka hoiudev käsi nagu Vabadusristi I ja II liigil südamikus. Tähise kuju ja materjali valimisel tuleb arvestada tehnilise teostuse võimalikkust ja hinda.

Meie ajalugu on meie oma, Vabadusristi vennad on meie suurmehed, meie sõjameeste eliit, kes väärivad austust. Kalmistu plaanile kantud ja erimärgistusega hauadu ei jäeta hooletusse, sest rahvas märkab seda kohe. Esitasin sama mõtte ka Sakala maleva mõttekojas. **KK!**

Kaitseliitlased puhastasid Eesti Vabadussõja mälestusmärke

Tekst: VELLO JASKA, Kaitseliidu Valgamaa maleva propagandapealik

Kaitseliidu Valgamaa maleva Helme üksikkompanii kaitseliitlased Heino Laur, Kalle Kartau, Peeter Simson ja Aare Õispuu kogunesid 8. mai varahommikul Tõrva gümnaasiumi pargis oleva Vabadussõja mälestusmärgi juurde. Kõikidel meestel oli Kaitseliidu laiguline vorm seljas ja puhastusvahendid käes. Eesmärgiks oligi hakata Vabadussõja mälestusmärke ja kuulsate Eesti vabadusvõitlejate viimses rahupaigas olevaid hauatähiseid korrastama. Esmalt asusidki kaitseliitlased Tõrva gümnaasiumi pargis seisvat Vabadussõja mälestussammast puhastama. Aja jooksul oli graniidist mälestusmärgile kogunenud tolmu ja kasvanud sammalt. Innukalt töötavate meeste käte all sai vabadussammast peagi puhtaks. Kuid Tõrva piirkonnas on Eesti Vabadussõjaga seotud mälestusmärke teisigi. Helme kalmistul puhkavad Roobe lahingus langenud vabadusvõitlejad ja naisvabadusvõitleja Salme Ilmet, Naiskodukaitse tegelane ja populaarne muusikakollektiivide juhendaja Mari Kull jt. Helme üksikkompanii kaitseliitlased tegid puhtaks ka nende inimeste viimises puhkepaigas olevad hauatähised. Seejärel puhastasid kaitseliitlased ka kindralleitnant Paul-Adolf Lille mälestustahvli, mis asub tema sünnikodus Roobe veski juures, ning Linnaküla lähistel oleva Küti talu õue kindralmajor Jaan Sootsi auks paigaldatud mälestuskivi. **KK!**

Kaitseliidu Helme üksikkompanii liikmed (vasakult) Peeter Simson, Heino Laur, Kalle Kartau ja Aare Õispuu puhastavad Tõrva gümnaasiumi pargis olevat Vabadussõja mälestussammast. Foto: Vello Jaska

Laskekuulsus Gustav Lokotar 110

**Tekst: JAAK LEPIK,
nooremleitnant**

Viru-Nigula lähedal Koila külas on sündinud Eesti laskekuulsus maailmameister Gustav Lokotar (1899–1969). Tänavu 12. oktoobril möödub tema sünnist 110 aastat. Virumaal tahetakse seda sündmust vääriliselt tähistada ja korraldatakse mitmeid laskevõistlusi. Et maailmameistri kunagine koduvald Kalvi on tänapäeval jagatud kahe maakonna vahel ja tema sünniküla asub täpselt maakondade piiril, on kuulsat sportlast põhjust meenutada nii Viru kui ka Alutaguse malevas.

VALLAPÄEVAD KESKENDUSID MAAILMAMEISTRI MÄLESTUSELE

Viru-Nigula vald valis laskekuulsuse juubeli tänavuste vallapäevade teemaks. Sealsed vallapäevad korraldati tavakohaselt kevadise nigulapäeva aegu 8.–10. maini. Gustav Lokotari on Viru-Nigulas ikka meenutatud kui legendaarset laskesportlast ja Argentiina karika võitjat. Palju on veel alles inimesi, kes teda ka mäletavad. See pärast otsustas vald Kaitseliidu appi paluda ja korraldada mälestusõhtu. Kaitseliitlased kutsusid vallas tegutsenud sealtse laskevõistlusele.

Mälestusõhtu Viru-Nigula koduloomuuseumis kujunes rõõmustavalt rahvarohkeks. Vallavanem Ervins Veitsursi algatusel olid kohale kutsutud Meelis Loit ja Mart Puusepp Eesti Laskurliidust, ajaloolane Jaak Valdre (raamatu “Eesti laskesport Argentiina karika valguses” autor) ja paljud maailmameistri lähisugulased. Oma kohalolekuga austasid üritust maa vanem Urmas Tamm ning Kaitseliidu Viru maleva auliige ja laskekuulsuse kunagine naabripoiss Endel Tiimus.

Õhtu alguses sõna saanud Eesti Laskurliidu tegevjuht Meelis Loit kinkis muuseumile väärtusliku eksponaadi – Gustav Lokotari tehnikaharidust tõendava kutsetunnistuse värvikoopia (“Tunnistus: Esimesed Tallinna Motoristide Kursused. 1924”). Mart Puusepp tegi ülevaate Eesti laskesporti hetkeseisust ja tulevikuvälja-

Gustav Lokotar.

vaadetest, mis vääriski eraldi artiklit Kaitseliidu ajakirjas. Tuletan siinkohal lugejaile meelde, et just major Puusepp päreineb idee hakata laskureid maailmameistreid kodumalevates taas au sisse tõstma.

Õhtu põhiteemaks olid Eesti laskesporti kuldaastad 1937–1939 ning Gustav Lokotari osa tollastes võitudes. Teemat käsitles Jaak Valdre, kes lisaks meenutas Gustav Lokotari kui inimese elukäiku, tema teenistust kaitseväes, laskuriks hakkamist ja hilisemat töömeheteed bussijuhuna. Äärmiselt täpse ja korraarmastaja inimesena pidas Gustav Lokotar väga heas korras oma töösõidukit Ikaruse bussi, sõites sellega kapitaalremondita läbi 1 miljon kilomeetrit. Omal ajal oli see üle riigi kuulsaks saanud suur-saavutus. Talupoisina teadis ta, et ilma visa tööta tulemusi ei saavuta.

Mälestusi onu Gustavist jagas maailmameistri vennapoeg Heinar Lokotar. Ka temale oli onu meelde jäänud äärmiselt visa ja põhjaliku mehena.

Laskerajal on Viru-Nigula jahtkond.

Eesti Spordimuuseumi fondidest oli üles seatud pildinäitus, millele toodi lisa perekonnaarhiividest. Lähedased olid kokku pannud maailmameistri sugupuu, mis nüüdsest on samuti muuseumis vaadata. Õhtu lõpetas Gustav Lokotari auks korraldatud laskevõistluse parimate autastamine.

VIRU MALEVA LASKEVÕISTLUSED

2. mail maleva laskepäeva raames korraldatud võistlusel oli väljakutsujaks Kaitseliidu Viru-Nigula rühm. Viru malev korraldab oma võistlust alles esimest korda, kuid maakonnas on juba teoks saanud laskevõistluse riigikaitset õppivatele koolinoortele.

Võistlemata tulid kohalik jahtkond, spordiklubi, kooli noorkotkad ja head naabrid Alutaguse maleva Kalvi rühmast. Võisteldi AK-4 100 m standartharjutuses, võistkonda kuulus neli liiget. Parima kogusumma lasi välja jahimees Kaur Karon. Talle järgnesid kaitseliitlased Jaak ja Andres Lepik. Parim võistkond oli Viru-Nigula rühm, kuhu lisaks eelnimetatutele kuulusid Raul Järvi ja Urmas Luik.

Hinnalised meened pani välja Viru-Nigula vallavalitsus. Soov on võistlust tuleval aastal korrata, huvilisi paistab olema rohkem, kui esimene proov võistlemata tõi. Kohalikud kaitseliitlased on aastaid hästi esinenud maleva võistlustel, kaasatakse ka noori, pea-aegu kahel kolmandikul isikkoosel on Kaitseliidu laskurjark. Maailmameistri kodukandis peetakse laskmisest endiselt lugu. **KK!**

AIMPOINT

tuli välja elektrooniliste sihikute uute optiliste filtritega

Tarvikud, mis täiustavad ettevõtte punatäppsihikuid veelgi

Aimpoint teatas, et laseb välja kaks uut optilist filtrit, mis sobivad ettevõtte populaarsetele 30 mm elektroonilistele sihikutele. Need uued filtrid teevad Aimpointi punatäppsihikuid veelgi efektiivsemaks, vähendades suvisel ajal päikesepeegeldusi ja objektiivi läiget ning suurendades hämaras optilist kontrastsust. Mõlemad uued filtrid sobivad kõigile uutele ja olemasolevatele täissuuruses Aimpointi sihikutele, sh 9000. seeria sihikutele, kõigile Comp-seeria sihikutele ja USA sõjaväe M88 Close Combat Opticu sihikute kõigi põlvkondade mudelitele, mida valmistab samuti Aimpoint Inc. Neid filtreid saab ilma tööriistadeta ühe hetkega paigaldada ja eemaldada ning need on äärmiselt väikesed ja kerged.

Aimpointi polaroidfilter

Auto tuuleklaasilt või aknalt peegelduv päikesevalgus võib ohuolukorras nähtavust piirata, sest inimsilm ei suuda päikesekiirgust piisaval määral filtreerida. Aimpointi uus polaroidfilter aitab peegeldusi ja läiget vähendada, nii et politseinikud ja sõjaväelased saavad näha ka seda, mis või kes asub klaasi taga.

Toode koosneb kvaliteetsest polaroidläätsel, mis on paigaldatud pehmest plastikust keermestatud korpusesse. Filter paigaldatakse käsitsi Aimpointi sihiku tagumisse läätseavasse ja see ei võta kuigi palju aega. Kasutaja saab filtrikorpust ilma tööriistadeta pöörata, nii et polaroidlääts filtreerib päikesepeegelduse välja. Sama kiiresti saab pöörata läätse tagasi asendisse, kus polarisatsiooni ei toimu.

Päikesepeegelduse vähendamine võimaldab kasutajal näha, kas peegeldava klaasi taga asuv inimene on ohtlik või mitte. "See võib küll tunduda väga väike edasiminekuks, aga nende filtrite kasutuselevõtt politseis ja sõjaväes hakkab elusid päästma," selgitab Aimpoint Inc. president Lennart Ljungfelt. "Sõjaväelased ja korrakaitsjad peavad mitmesugustes olukordades kiiresti ja otsustavalt reageerima. Polaroidfiltrit kasutades saavad nad näha, kas teesulule lähenev auto kujutab endast äratuntavat ohtu või on tegemist ohutu sõidukiga. See odav, kuid samas efektiivne vahend aitab ära hoida mõttetuid tragöödiad ja samal ajal ära tunda tõelisi ohtusid kaugemalt, kui see on võimalik palja silmaga. Ka on see filter ideaalne abivahend eredas päikesevalguses tegutsevatele jahisportlastele, sest filtri polarisatsioonitaset saab kiiresti ja lihtsasti välitingimustele sobivaks muuta."

Aimpointi kollane filter

Kollast tooni läätst täiustab visuaalset kontrasti ning võimaldab inimsilmal sihtmärgi paremini leida ja määratleda. See efekt on eriti märgatav hommikuses ja õhtuses hämaruses ning pilvise või uduse ilma korral. Aimpointi kõrge kontrastsusega kollane filter teeb nähtavuse teravamaks ja suurendab punatäppsihiku efektiivsust olukordades, kus kehv valgustus teeb sihtmärgi tuvastamise raskeks. Aimpointi kollane filter koosneb kvaliteetläätsel, mis on paigaldatud pehmest plastikust keermestatud korpusesse. Filter paigaldatakse mis tahes 30 mm Aimpointi sihiku tagumisse läätseavasse. Kollane filter on piisavalt väike, et mahtuda mugavalt särgitaskusse ning seda saab ilma tööriistadeta ühe hetkega sihikule paigaldada ja sealt eemaldada. "Kollased laskeprillid on juba aastaid olemas olnud, aga alati ei ole otstarbekas mitut paari prille kaasas kanda," ütleb Aimpoint Inc. president Lennart Ljungfelt. "Udusel päeval tegutsevad sportlased ja koidu ajal või õhtuhämaruses trofeed otsivad jahimehed vajavad just sellist täiendavat optilist teravust, mida võimaldab Aimpointi kollane filter. Selle uue toote abil saavutatavad paremad tulemused on veel üheks põhjuseks, miks tõsised sportlased kogu maailmas valivad Aimpointi sihikuid."

Aimpointi Glocki püstolite mikrosihiku hoidik

Väga konkreetse kasutajate grupi nõuete rahuldamiseks on Aimpointi insenerid töötanud välja unikaalse sihikuhoidiku, mis võimaldab Glocki püstolite liugsiinile paigaldada mikrosihiku. See hoidik asendab mikrosihikuga kaasas olevat standardset Picatinny või Weaveri siini. Selle kombinatsiooni kasutamiseks tuleb üksnes eemaldada Glocki püstoli tagumine sihik, asetada mikrosihiku alus liugsiini soonde ja keerata seadistuskruvi kinni, nii et sihikuhoidik lukustub. Laskuri seisukohalt on see kombinatsioon suurepärane, sest võimaldab paigaldada tippkvaliteetse punatäppsihiku ühele maailma kõige populaarsemale püstolile otse, ilma et oleks vaja muuta selle liugsiini või paigaldada kohmakas lisasiin. Sihiku saab fokuseerida mis tahes kaugusele ning see suurendab sihtmärgi leidmise kiirust ja esimese lasuga tabamise tõenäosust. Püstol mahub ka koos paigaldatud sihikuga enamikku pealt avatud võitluskabuurdidesse.

Baltic Armaments OÜ
Veerenni 56, 11313
Tallinn

Tel.: 6460113
Faks: 6460113
E-post: rifle2@rifle.ee

www.rifle.ee

Valgamaal peeti Eel-Erna võistlus ja läbiti Naiskodukaitse koormusmatk

Tekst ja fotod: VELLO JASKA, Kaitseliidu Valgamaa maleva propagandapealik

Valgamaa metsades peeti 8. ja 9. mail Kaitseliidu sõjalis-sportlik võistlus Eel-Erna ja läbiti Naiskodukaitse koormusmatk. Võistlustulle asus üle saja kõrge mehe ja naise. “Teid ühendab tahe arendada oma füüsilisi võimeid ja soov olla valmis isade maa kaitsmiseks,” ütles Kaitseliidu Valgamaa maleva pealik kapten Rein Luhaväli võistlejatele stardi eel. Erna Seltsi president Meelis Rätsep tuletas avarivistusel meelde ajaloolist Erna retke. “Milline oli nende võitlejate ja missugune on teie varustus?” küsis ta retooriliselt. “Need ei ole võrreldavad. Kuid määravaks osutuvad võitlustandril siiski inimesed, kellel on, mille nimel võidelda,” lisas kõneleja.

Eel-Erna arvestuses läks Valga lähedal Metsnikul starti 25 võistkonda. Ainult üks nendest ei jõudnud finišisse. Naiskondi suundus rajale kaheksa, lõpujoone ületas kuus. Külalistena osalesid Kaitseliidu võistlusel Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste, piirivalve ja Eesti Reservohvitseride Kogu võistkon-

Valgamaa metsades peetud Eel-Erna algas lipu heiskamisega.

nad. Tänavune võistlus oli nii ajaliselt kui ka distantsilt varasematest samasugustest jõukatsumistest lühem, kuid see-eest tuli võistlejatel rajal lahendada rohkem ülesandeid. Meelis Rätsepa sõnul oli trass huvitav, sest võistlusmaastik oli Lõuna-Eestile kohaselt raske.

Tänavuse Eel-Erna võitsid nagu eelmisel aastal Hiiumaal peetud võistlustelgi Kaitseliidu Järva maleva

EEL-ERNA 2009 TULEMUSED

1. Kaitseliidu Järva malev I
2. Kaitseliidu Tartu malev I
3. Eesti Reservohvitseride Kogu / Kaitseliidu Tallinna malev
4. Kaitseliidu Tallinna malev / Nõmme malevkond II
5. Kaitseliidu Järva malev II
6. Kaitseliidu Tartu malev II

NAISKODUKAITSE KOORMUSMATKA 2009 TULEMUSED

1. Naiskodukaitse Võru ringkond
2. Naiskodukaitse Tartu ringkond I
3. Naiskodukaitse Järva ringkond
4. Naiskodukaitse Valga ringkond
5. Naiskodukaitse Jõgeva ringkond II
6. Naiskodukaitse Tartu ringkond II

liikmed. Naiskodukaitse koormusmatka parim oli Võru ringkonna esindus. Lisaks võimete proovilepanekule ja oskuste lihvimisele oli Eel-Ernal mängus võimalus pääseda Erna retkele. Sinna pääseb kolm paremat Kaitseliidu malevat.

Korraldava maleva Valgamaa naiskodukaitsejad olid koormusmatka lõputabelis neljandad, mehed Eel-Erna arvestuses kümnendad. **KK!**

Võistlustulle asus üle saja vankumatu kaitsetahtega sportlase.

Hamleti lavastamine Alamkolka külas või multifunktsionaalne õpe?

Kaitseliitlase mõtteid kaitseväge suurõppusest Kevadtorm 2009

Tekst: OOVE ALLMAA,
nooremleitnant, Kaitseliidu Pärnumaa
malev

Ma kuulan ja ma unustan. Ma näen ja ma mäletan. Ma teen ja ma oskan.

Hiina filosoof Kong Fuzi
(Konfutsius) (551–479 eKr)

Millegipärast meenus Ivo Brešani näidendi pealkiri “Hamleti lavastamine Alamkolka külas”, kui Kaitseliidu jaoks algas suurõppus Kevadtorm 2009. Võitlejatel on erinev taust vanus, kogemused, väljaõpe, kuid kõigil on raudne tahe lüüa kaasa õppusel, mis on Eesti kaitsevägele sama oluline kui “Hamlet” teatrimaailmale. Kevadtormi võrdlus näidendiga on üsna asjakohane, sest on ju ka õppusel kindlaksmääratud reeglid, rollid ja ootuspärane lõpplahendus.

Kuid sellega ka sarnasused piirduvad. Kui teatrilaval võib olla sageli eesmärgiks kujutada situatsioone, mis ilmselgelt erinevad reaalsusest,

siis õppuste eesmärk on vastupidine – kujundada osalejatele olukord, mis on võimalikult sarnane võimalikule lahinguolukorrale. Veel reaalsem kui Kevadtorm saabki olla üksnes tegelik lahing.

KEVADTORM KOGU AASTAKS?

See on suur töö ja vaev, mida on Kevadtormi ettevalmistajad näinud, ja on kahju, et selle töö tulemusi saab kasutada suhteliselt lühikest aega. Üksused lahkuvad õppuselt ja jõuavad taas Kevadtormi “lainele” alles aastate pärast. Kas poleks tulemuslikum, kui aasta läbi kasutataks väljaõppet Kevadtormiga seotud

Kas poleks tulemuslikum, kui aasta läbi kasutataks väljaõppet Kevadtormiga seotud elemente? Näiteks Kevadtormi 2009 legendi edasiarendust vastase üksuste ajas muutuva tegevusena?

elemente? Näiteks Kevadtormi 2009 legendi edasiarendust vastase üksuste ajas muutuva tegevusena? See annaks erinevatele Kaitseliidu üksustele ühtse mudeli, mille põhjal arendada väljaõpet ja koostööd teiste üksustega.

Kevadtormil 2009 sai kinnitust tõsiasi, et kiiresti muutuv olukorras on eriti oluline suutlikkus teha

koostööd uutes struktuurides uute juhtide ja võitlejatega. Aasta läbi kestvasse väljaõppesse koostöövajaduse sissetoomine suurendab üksuste ja võitlejate paindlikkust teha koostööd uutes struktuurides ning üksustega, millega senine kokkupuude on olnud episoodiline.

Seda mõttekäiku jätkates võiks Kevadtormi 2009 legendi edasiarendus mõtestada kogu väljaõppeprotsessi. Kaitseliitlastel, kes osalevad ju riigikaitse tegevuses vabatahtlikena, on alati väga kõrge sisemine motivatsioon. Kuid sellega kaasneb ka soov mõista protsesside liikumapanevaid jõudusid. Avades õppeprotsesside tausta legendi kaudu, mõistaksid võitlejad selgemini, miks viiakse näiteks läbi nii igavana tunduvat rännakut punktist A punkti B või miks keset ööd tuleb mõnusalt sissetöötatud laager kokku pakkida ja teise kohta liikuda.

TÄNAPÄEVASED ÕPPEMEETODID KAITSELIIDU RELVASTUSSE

Rollimängud ja imitatsioonid kuuluvad aktiivõppemeetodite hulka ning nende kasutamine erinevates koolitusvaldkondades levib järjest

Miinipilduja kasutamine tuleb ära õppida, sellest saab kõigi Kaitseliidu lahinguüksuste parim toetusrelv.

Kogenud võitleja teab: kasuta vaba aeg oma AK-4 hooldamiseks ja sul on sellega lahingus hooletu.

hoogsamalt, kuigi tegevuspõhine õppeprotsess on oma olemuselt väga vana.

Uuenduslike ja sageli ootamatute õppemeetodite kasutamine ei ole võõras ka Kaitseliidus, kus arvuka liikmeskonna tõttu on võimalik väljaõppeprotsessi käigus genereerida ja rakendada hulgaliselt köitvaid ja tulemuslikke võtteid. Uuenduslike võtete kasutamine on levinud ka Alus asuva Kaitseliidu Kooli õppetöös.

Kindlasti on aasta läbi kestev legendipõhine väljaõpe mõnes osas koormavam. Kuid kui kasutada bürokraatlikele protsessidele kuluv aeg (mis ammu on ületanud keskmise vabatahtliku kaitseliitlase taluvuspiiri) väljaõppemeetodite uuendamisele, omandaksid kaitseliitlased teadmisi ja oskusi palju kiiremini ja tulemuslikumalt.

MASKID ON LANGENUD

Käesoleva aasta kevad erines aastataguse kevadest muutunud rahvusvahelise olukorra tõttu. Kui veel eelmise aasta kevadel võis kellelgi olla ununenud, millisest ilmakaarest viimase 1000 aasta jooksul umbes 40 korral (ehk umbes üks kord 25 aasta jooksul) on Eesti aladele tungitud, siis pärast 2008. aasta Venemaa kallaletungi Gruusiale on raske jätta tähelepanuta asjaolu, et meil on Gruusiaga ühine naaber.

Olgu õppus milline tahes, õigete liikumisviiside meeldetuletamine tuleb igale võitlejale alati kasuks.

SOOVITUSI KEVADTORMIL 2010 OSALEVATELE KAITSELIIDU ÜKSUSTELE

Integreerida igapäevane 2009/2010. aasta väljaõpe Kevadtormiks 2010 valmistumisega. Selleks:

- alustada allüksuste pealike ja staabi väljaõpet juba enne mihkklipäeva;
- viia läbi väliõppus juba enne talvist pööripäeva (Kaitseliidu Pärnumaa, Lääne ja Saaremaa malevatel on selliseks õppuseks näiteks "Orkaan");
- pärast sellist ettevalmistavat õppust tehtud analüüside põhjal korrigeerida järgneval perioodil üksuste väljaõpet;
- viia läbi allüksuste pealike ja staabi väliõppus juba enne kevadist pööripäeva, kaasates staabikaitse- ja võimalusel-vajadusel ka muid üksusi;
- pärast sellist staabiõppust tehtud analüüside põhjal korrigeerida ettevalmistusi Kevadtormil 2010 osalemiseks.

Väljaõppe kõigis faasides on oluline pidev koostöö teiste Kevadtormil 2010 osalevate üksuste ja staapidega.

Postimehe e-väljaandes (www.postimees.ee) korraldatud küsitluse kohaselt arvab enam kui kuuest tuhandest vastanust 71,2%, et Venemaa võib Eestit lähikümnendil sõjaliselt rünnata. Faktid muutunud olukorrast on mõjunud mobiliseerivalt kaitseliitlaste teotahtele. Kevadtormil osales hulgaliselt hiljuti Kaitseliitu astunud, kelle hulgas on arvukalt noori ja neist paljudel on ajateenistus juba läbitud. Kevadtormil oli selgesti näha, et võitlejate oskused on oluliselt paranenud ja suhtumine väljaõppesse on muutunud tõsisemaks. Kui võitlejate kõrgele teotahtele ja järjest paranevatele oskustele lisada ka pidevalt täienev varustus, võib kinnitada, et Kaitseliit on arvestatav jõud, millega tuleb potentsiaalsel vaenlasel tõsiselt arvestada.

Oma arengu tunnetamist on märgata ka Kaitseliidu liikmete hulgas. Aastatepikkused kogemused ja sellest tulenevalt järjest professionaalsemad oskused ei muuda kaitseliitlasi mitte endaga rahulolevaks, vaid järjest nõudlikumaks oma oskuste arendamise osas.

SUU POLE AINULT SÖÖGI JAKKS

Kaitseliitlane osaleb Kaitseliidu tegevuses omal vabal tahtel ja kõike, mida ta teeb, teeb ta südamega. Ja valutab ka südant, kui talle tundub, et miski pole just nii nagu peaks. Seetõttu pole kaitseliitlased kunagi ka varjanud oma ideid, vaid sõjaväelase otsekoheusega need ka välja öelnud.

Juba Kevadtormi ajal võis kuulda võitlejate konkreetseid arvamusi, kuhu soovitakse üksuste oskuste tasemega edasi liikuda või millist abi väljaõppel ja varustuse osas on vaja juhtkonnalt või teistelt üksustelt. Teadlikult Kevadtormi kavandatud pingemomendid ja ootamatused andsid hea võimaluse võitlejatel ja üksustel kontrollida oma pingetaluvust ning oskust säilitada muutunud oludes initsiatiiv liikuda püstitatud eesmärkide suunas. Ka olid kõrgele kruvitud pinged juhtkonnale heaks võimaluseks saada ilustamata tagasisidet.

Just Kevadtormi käigus kaasvõitlejate poolt välja öeldud asjalikud mõtted on käesolevas kirjatükis kajastamist leidnud. Suurem osa neist väärivad põhjalikumat kaalumist. **KK!**

Päästkem staabiohvitserid ehk Lugu sellest, kuidas valmis staabiassistendi baaskursus

Tekst: NELE SARRAPIK, Kaitsealiidu Kooli Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist

Elas kord üks ohvitser. Ta oli väga töökas ja tal oli väga palju tööd ka. Tal oli kohe nii palju tööd, et kui tegelikult oli ta lisaks töökuusele ka väga tark ja heade ideedega, siis viimane ei paistnud kusagilt välja, sest tal lihtsalt ei jätkunud aega muuks kui oma paberites tuhnimiseks. Ta tõstis pabereid ühte hunnikusse ja siis jälle teise tagasi ja unistas sellest, et tegelikult oleks tal vaja hoopis lahinguplaane välja mõelda ja allohvitsere kamandada. Oh kuidas ta igatses, et keegi teeks kohvi ja koristaks staabis natuke. Oleks vaja sellist hoolivat ja kohusetundlikku inimest, kes aitaks ja abistaks, kus saab. Ta võiks pidada sidet ja protokollida ja üldse kogu seda dokumentide tohuvabohu süstee- mis hoida. Ühesõnaga – tal oleks vaja staabiassistenti.

Just selliselt algas mullu sügisel Kaitsealiidu Koolis läbi viidud väljaõppetehnoloogia kursuse raames siis veel lõpuni valmi- mata staabiassistendi baaskursuse projekti esitus.

KURSUSE EELTÖÖD

Tänavu 7. mail sai staabiassisten- di baaskursus esimesena väljaõp- petehnoloogia kursusel kirjutatud kursusekavadest Kaitsealiidu ülema ametliku kinnituse. Alguses lihtsalt neljanädalalise kursuse tundu- nud projekt oli väljunud väljaõppe- tehnoloogia kursuse raamidest ja võtnud tunduvalt suuremad mõõt- med. Nelja nädala asemel võttis kur- susekava valmimine aega üle poole aasta. Et kõik ausalt ära rääkida, nii nagu oli, tuleb alustada algusest.

Naiskodukaitse on staabiassisten- te koolitanud ja täiendkoolitanud juba aastaid. Senini on seda tehtud

kogenud staabiohvitseride juhtimi- sel, rahvusvahelise staabiassistendi kursuse eeskujul ja oma parema äranägemise järgi ilma igasuguse kursusekavata. 2008. aastal kirju- tati staabiassistendi ametikoht sis- se maleva staabi struktuuri (“Kait- seliidu maleva staabi funktsioo- nid ja kirjeldused”, kinnitamata pro- jekt) ning Naisko- dukaitsele tundus, et aeg on küps panna staabiassistendi kursus ka realselt kaante vahele. Kinnitatud kursusekava võimaldaks senisest süsteemsemalt ja intensiivsemalt staabiassistente koolitama hakata.

Kaitsealiidu Koolis eelmisel sügisel läbi viidud väljaõppetehnoloogia kursuse raames tegid kapral Siret

Mets Kaitsealiidu Tar- tu malevast, Merlit Maask Naiskodukait- se Võrumaa ringkon- nast ja allakirjutanu, kasutades seejuu- res märkimisväärse

hulga ekspertide abi, staabiassis- tendi ametikoha funktsiooniana-

lüüsi ja koostasid selle põhjal ka funktsioonikirjelduse. Funktsioon osutus üsna laialdaseks ja selgus, et staabiassistent peab toime tu- lema enam-vähem kõigega, mida ohvitser nõuda või ka mitte nõuda,

vaid ainult mõttes soovida oskab. Üks korralik staabias- sistent peab tund- ma paberitööd ja kaarti, tingmärke ja sideprotseduu- re. Ta peab teadma, et staabiülem tahab kohvi sisse 2 tükki suhkrut ja ühe teatud sektsiooni ülem hakkab karjuma, kui tema laual pole punast markerit. Ühesõnaga korralik staa- biassistent ei kulu ära mitte ainu- üksi igasse staapi, vaid ta oleks ka kodus majapidamises tõeliseks õnnistuseks.

SEE KOERA PIKK-PIKK SABA

Funktsioonikirjelduse põhjal ja loo- gilist mõtlemist rakendades, ööl ja päeval ekspertidega konsulteerides ning pidevalt iseenda sõjalisi tead- misi täiendades hakkaski see kursus eelloetletud kirjutajate käe all kuju võtma. Üheks suurimaks tõrkeks

Tänavu 7. mail sai staabiassis- tendi baaskursus esimesena väljaõppetehnoloogia kursusel kirjutatud kursusekavadest Kait- seliidu ülema ametliku kinnituse.

Üheks suurimaks tõrkeks kursusekava valmimisel osutus see, et staabiassistent on Eestis uudne ja seni selgelt määratlemata ametikoht.

Leitnant Elend Auli Kaitsevõe Võru Lahingukoolist jagab kursustlastele näpunäiteid.

kursusekava valmimisel osutus see, et staabiassistent on Eestis uudne ja seni selgelt määratlemata ametikoht ning nii palju, kui oli küsitluid, oli ka arvamusi selle kohta, mida ühele potentsiaalsele staabiassistentile õpetama peaks. Kokkuvõttes ei jäänud kirjutajatel muud üle, kui lähtuda iseenda tervest mõistusest ja varemalt läbi viidud kursuste kogemusest.

Kui väljaõppetehnoloogia kursus novembri lõpul läbi sai, tundus, et ka staabiassistenti baaskursuse kirjutamine on peaaegu lõpetatud ja kava kohe-kohe kinnitamisvalmis. Kuklasse hingas ka juba märtsis kavas olev pilootkursus lõuna regiooni naiskodukaitsjatele. Kes oleks võinud uskuda, et see koera sabast üle saamine võtab peaaegu pool aastat vahetpidamatut viimistlemist, parandamist, kontrollimist ja taas viimistlemist, parandamist ja kontrollimist.

ESIMENE PÄÄSUKE – PILOOTKURSUS

Veel kinnitamata kursusekava järgi viidi tänavu märtsis-aprillis Meegomäel Kaitseväe Võru Lahingukooli ruumides ja Kaitsealiidu Kooli egiidi all läbi staabiassistenti baaskursuse pilootkursus. (Kaitsealiidu Kooli egiidi all tähendab seda, kool ei vii ise kursust läbi, aga kontrollib oma egiidi all korraldatavate kursuste kvaliteeti ja väljastab kursuse läbimise eest Kaitsealiidu Kooli tunnistuse.) Kursusel osales 17 naiskodukaitsjat ja kaitsealiitlast Tartu, Jõgeva, Põlva, Võrumaa, Valgamaa ja Sakala ringkonnast või malevast. Kursuse ülemana tegutses üks kursuse väljatöötajatest Merlit Maask.

Kursus koosnes kahest õppenädalavahetusest, millest teine sisaldas ka 15-tunnilist praktilist lõpuharjutust, mille käigus kursuselased pidid pinget ja väsimuse olukorras näitama kõike eelnevalt õpitut. Ja näitasid, sest leitnant Elend Auli ja vanemveebel Tanel Aldošini välja mõeldud lõpuharjutus oli kõike muud kui lihtne. Näiteks tuli keset ööd staap koos kõigi asjadega ümber kolida ja uuesti sisustada. Loomulikult tähendas see ka meetrite kaupa kokku- ja seejärel uuesti lahtrullitud traatsidet. Kursuse ülema

STAABIASSISTENDI BAASKURSUSE SISU JA MAHT

	Ained	Kaugõpe	Stationsaarõpe
1.	Riigikaitse struktuur	1,5	3,5
2.	Staabi olemus ja funktsioonid	-	14
3.	Lahingdokumentatsioon	-	10
4.	Töö topograafilise kaardiga	3	8
5.	Side	4	2
6.	Lõpuharjutus	-	16
	Ained kokku:	8,5	53,5
	Kursuse kogumaht:	62 akadeemilist tundi	

sõnul võib pilootkursust pidada kordaläinuks.

KURSUSEKAVA OSUTUS HEAKS

Pilootkursuse tulemusena sai selgeks ka see, et kohe-kohe kinnitamisele minev kursusekava on üle ootuste hästi välja tulnud ja vastab vähemalt esialgu staabiassistentide koolitamise vajadusele. Järgmine ja sedapuhku juba kinnitatud kursusekavast juhinduv staabiassistenti baaskursus viiakse läbi sügisel Naiskodukaitses põhja regiooni ringkondadele.

Kursusekava väljatöötajad kummardavad sügavalt kõigi ees, kes panustasid staabiassistenti baas-

kursuse valmimisse hea nõu ja mõttega. Eriti suur tänu kuulub major Avo Veskele kaitseväe peastaabist, kapten Lauri Larmile Kaitsealiidu Koolist, kapten Argo Näkile Kaitsealiidu Rapla malevast, leitnant Valjo Toomingule Kaitsealiidu peastaabist ja vanemveebel Tanel Aldošinile Kaitseväe Võru Lahingukoolist.

Veel kinnitamata kursusekava järgi viidi tänavu märtsis-aprillis Meegomäel Kaitseväe Võru Lahingukooli ruumides ja Kaitsealiidu Kooli egiidi all läbi staabiassistenti baaskursuse pilootkursus.

Kokkuvõtteks tuleb öelda, et organisatsioon on jälle ühe kursuse võrra rikkam ja väljaõpe seeläbi võitnud. Kindlasti aitab

staabiassistenti baaskursuse läbiviimine kaasa staapide paremale toimimisele ning staabiohvitseride ja allohvitseride töö hulga vähenemisele. Loodetavasti võime mõne aja pärast nentida, et missioon "Päästkem staabiohvitserid" on täidetud. **KK!**

Kursuselased Kairi Part ja Ulvi Karu Naiskodukaitses Tartu ringkonnast teevad üha uusi avastusi kartograafia müstilises maailmas.

NOOREMALLOHVITSERI VIII KURSUS HARJU MALEVAS LÕPETAJAD

kapral Jaanis EINER	Harju malev
reamees Omar BAKRADZE	Harju malev
reamees Hei JÜRISSE	Harju malev
reamees Kristi PROMET	Harju malev
reamees Henn PÖLLUAAS	Harju malev
reamees Eero PÄRM	Harju malev
reamees Risto PÄRN	Harju malev
reamees Anu PÜUMETS	Harju malev
reamees Prit ÜMARIK	Harju malev
kapral Lauri JALAK	Rapla malev
kapral Marek ÕUNAPUU	Rapla malev
reamees Erik NIPPER	Rapla malev
kapral Lauri LÄÄNEMETS	Tallinna malev
kapral Martin PÕDRA	Tallinna malev
reamees Lauri ASU	Tallinna malev
reamees Tõnis MATT	Tallinna malev
reamees Tauno NIKKER	Tallinna malev
reamees Elvis PAAT	Tallinna malev
reamees Elika PIHLA	Tallinna malev
reamees Erki JAASKA	Saaremaa malev

Kursuse ülem Andres OTS

KAITSELIIDU KOOL

2009. aasta II poolaasta kursuste kalender

Sapientia atque constantia virtute atque gladio pro patria!
Tarkuse ja püsivusega, vapruste ja mõõgaga isamaa eest!

Teatmiku eesmärk on jagada teavet Kaitseliidu Koolis korraldatavatest kursustest. Lisateavet kõigi kursuste kohta saab kursuste kontaktisikutelt ja Kaitseliidu Kooli kodulehelt. Kursustele saab registreeruda vahetu ülema ja maleva personalitöötaja kaudu.

Kontakt: Tallinna mnt 2, 79601 Alu, Raplamaa, kool@kaitseliit.ee, faks 717 9361

SISUKORD

KAITSELIIDU KOOL	1
KURSUSTE AJAD	2
AMETIKOHA- JA ORGANISATSIIONISPETSIIFILISED KURSUSED	3
KAITSELIIDU MALEVKONNAPALIKU KURSUSE II JA III MOODUL.....	3
KAITSELIITU TUTVUSTAV KURSUS UUELE TEENISTUALE.....	4
KOOLITAMISOSKUSI JA VÄLJAOPPE JUHTIMISE OSKUSI ARENDAVAD KURSUSED	5
INSTRUKTORI TREENERI KURSUS.....	5
INSTRUKTORIKURSUS.....	6
VÄLJAÕPETEHNOLOOGIA KURSUS.....	7
INSTRUKTORI TÄIENDÕPE (FORMEERIMINE).....	8
NAISKODUKAITSE VABATAHTLIKU INSTRUKTORI TÄIENDKURSUS.....	9
ISIKUSLIIKU ARENGUT JA EESTVEDAMISOSKUSI ARENDAVAD KURSUSED	10
JUHTIMISKURSUS II.....	10
JUHTIMISKURSUS III.....	11
JUHTIMINE PRAKTIKAS 1.....	12
JUHTIMINE PRAKTIKAS 2.....	13
AVALIKU ESINEMISE KURSUS II (KÕNE).....	14
SÕJAVÄLISE JUHTIMISE TASEMOKSUSED	15
RESERVOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAÜLEM) ROKKI (R) V.....	15
RESERVANEMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAVANEM) RVAKKI (R) IV.....	16
SÕJAVÄLISE JUHTIMISE TÄIENDKURSUSED	17
KAITSELIIDU LASKEINSTRUKTORI KURSUSE I ETAPP (TIIRULASKMINE).....	17
SÕJAVÄLISE JUHTIMISE ERIALAKURSUSED	18
STAABI LUUREOHVITSERI BAAASKURSUS KAITSELIIDUS.....	18
FORMEERIMISPUNKTI JUHTKONNA KURSUS.....	19
FORMEERIMISKESKUSE STAABIKURSUS.....	20
ESMAABIKURSUS.....	21
KAITSELIIDU KOOLI EGIDI ALL KORRALDATAVAD KURSUSED	22
NOOREMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS NAKKI X.....	22
STAABIASSISTENDI BAAASKURSUS.....	23
VABATAHTLIKU NOORTEJUHI KURSUS.....	24
REAKTIIVSE MEEDIASUHTLUSE KURSUS.....	25
KAPLANITE ORIENTATSIOONI KURSUS KAITSELIIDUS.....	26

KURSUSTE AJAD

Nädal	Kuupäev	Kursus
AUGUST		
32	4.-7. august	Väljääpõpetehnoloogia kursuse I etapp
33	10.-14. august	Väljääpõpetehnoloogia kursuse I etapp
33	15. august	RVAKI (R) katsed
33	15. august	ROBKI (R) katsed
34	21.-23. august	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
35	28.-30. august	SLOBKI 1. nädalavahetus
35	28.-30. august	Esmaabikursus
SEPTEMBER		
35-36	30. august - 4. september	Kaitseliidu laskeinstruktori kursuse III etapp (tiirulaskmine)
36	4.-6. september	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus
36	4.-6. september	ROBKI (R) 1. nädalavahetus
36	4.-6. september	RVAKI (R) 1. nädalavahetus
37	11.-13. september	Kaitseliidu malevkonnapealiku kursuse II moodul
37	11.-13. september	Staabiasistendi baaskursuse 1. nädalavahetus
38	14.-18. september	Väljääpõpetehnoloogia kursuse II etapp
39	21.-25. september	Väljääpõpetehnoloogia kursuse II etapp
39	25.-27. september	SLOBKI 2. nädalavahetus
39	25.-27. september	RVAKI (R) 2. nädalavahetus
40	29. september - 1. oktoober	Availiku esinemise kursuse II (kõne)
OKTOOBER		
40	2.-4. oktoober	Juhtimine praktikas 1
40	2.-4. oktoober	ROBKI (R) 2. nädalavahetus
41	6.-7. oktoober	Kaitseliitu tutvustav kursuse uuele teenistujale
41	10.-11. oktoober	Staabiasistendi baaskursuse 2. nädalavahetus
42	12.-16. oktoober	Juhtimiskursus II
42	16.-18. oktoober	Kaitseliidu malevkonnapealiku kursuse III moodul
42	16.-18. oktoober	SLOBKI 3. nädalavahetus
42	16.-18. oktoober	RVAKI (R) 3. nädalavahetus
43	19.-23. oktoober	Vabatahtliku noorteljubi kursuse 1. nädalavahetus
43	20.-22. oktoober	Instruktori treenerikursus
43	20.-22. oktoober	Kapitanite orientatsioonikursus Kaitseliidus
43	21.-25. oktoober	Instruktori täiendõpe (formeerimine)
43	23.-25. oktoober	Formeeringuspunkti juhtkonna kursus
44	26.-27. oktoober	Reaktiivse meediasuhtluse kursus
44	30. oktoober - 1. november	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
NOVEMBER		
45	6.-8. november	ROBKI (R) 3. nädalavahetus
45	6.-8. november	RVAKI (R) 4. nädalavahetus
45	6.-8. november	Naiskodukaitse vabatahtliku instruktori täiendkursus
45	6.-8. november	Formeeringuskuse staabikursuse 1. nädalavahetus
46	13.-15. november	SLOBKI 4. nädalavahetus
46	13.-15. november	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus
47	20.-22. november	Juhtimine praktikas 2
47	20.-22. november	Formeeringuskuse staabikursuse 2. nädalavahetus
47	20.-22. november	Vabatahtliku noorteljubi kursuse 2. nädalavahetus
48	27.-29. november	SLOBKI 5. nädalavahetus
48	27.-29. november	ROBKI (R) 4. nädalavahetus
DETSEMBER		
49	3.-6. detsember	Juhtimiskursus III
49	4.-6. detsember	Availiku esinemise kursuse II (kõne)
49	4.-6. detsember	RVAKI (R) 5. nädalavahetus
50	11.-13. detsember	SLOBKI 6. nädalavahetus
50	11.-13. detsember	NAKki Alutaguse malevas 4. nädalavahetus
51	18.-20. detsember	ROBKI (R) 5. nädalavahetus

nooremseersant Aare NÖMM	Tallinna malev
seersant Siim VELLEMAA	Tartu malev
kapral Risto POOL	Tartu malev

Kursuse ülem nooremleitnant Deiv BOGENS

NOOREMALLEHVITSERI VIII KURSUS ALUTAGUSE MALEVAS LÕPETAJAD	
vanemseersant Alar MÜÜR	Alutaguse malev
kapral Karl VÄHK	Alutaguse malev
kapral Paavel VÄHK	Alutaguse malev
kapral Roman KRUGLOV	Alutaguse malev
malevlane Marek PEEDO	Alutaguse malev
malevlane Ivar TALLERMAN	Alutaguse malev
kapral Ahto MILDER	Järva malev
kapral Rainer HANSCHMIDT	Järva malev
reeamees Tarmo KOIT	Järva malev
reeamees Raimo MERILO	Järva malev
malevlane Made-Britt NURK	Järva malev
kapral Ragnar TAGEL	Põlva malev
kapral Silver MERAS	Pärnumaa malev
reeamees Sander LÕSILUK	Pärnumaa malev
reeamees Janar RANDMAA	Pärnumaa malev
reeamees Madis UMALAS	Pärnumaa malev
kapral Tiit KADAK	Tartu malev
reeamees Kalle JAGULA	Tartu malev
reeamees Reimo LEOL	Tartu malev
reeamees Ivan ŠAMBER	Tartu malev
reeamees Lauri TOLLIMÄGI	Tartu malev
reeamees Martin ULST	Tartu malev
malevlane Aitra SUVI	Tartu malev
malevlane Armin ARAMAA	Valgamaa malev
malevlane Heikki REBANE	Valgamaa malev
reeamees Peeter NIKITIN	Võrumaa malev
kapral Ain TOIT	KVÜÜA
reeamees Aavo MÜÜRSEPP	KVÜÜA

Kursuse ülem kapten Tarmo ANTON

KAITSELIIDU KOOLI LÕPETAJAD

Neile kaitseilistlastele, kes sügisest saadik Kaitseliidu Koolis allohvitserikursustel tarkusi kogusid ja oskusi omandasid, oli 13. juuni pidulik päev. Lõpuaktsi Alu mõisahoones oli reservvanemallohvitseri (rühmavanem, RVAKKI) III kursusele ja nooremallohvitseri (NAKKI) VIII kursusele ühe raske tee lõpp, kuid paljude uute võimaluste algus.

RVAKKI III kursuse ülema nooremleitnant Deiv Bogensi sõnul ühtne, koostöövalmis ja tugevate keskmiste teadmistega. Õppurid olid motiveeritud ja õpifilmulised ning näitasid õppetöö ajal üksteist aidates ja toetades üles tõelist kamraadlust. RVAKKI III kursuse parimaks valiti kapral Aivar Kaus Lääne malevast. Kaaskursusel on teda iseloomustanud kui meest, kes teab, mida ütleb ja teeb, ning tühje sõnu ei loobi. Ta on abivalmis, tõsine ja eesmärgile orienteeritud.

NAKKI Alutaguse malevas VIII kursuse ülem kapten Tarmo Anton ütles, et seda kursust iseloomustab eelkõige ühtekuuluvustunne ja tahe ammutada teadmisi. Kursuslaste tegevus näitas, et ollakse motiveeritud ja koostööaldis. Kuigi õppenädalavahetused olid füüsiliselt rasked ja kurnavad, säilis kursustel alati huumorimeel. Kursuse parimaks osutus Pärnumaa maleva reamees Madis Umalas, keda iseloomustatakse kui distsiplineeritud ja väga pühendunud tulevast allüksuse ülemat. Ta on positiivse ellusuhtumisega ja kõrgelt motiveeritud ning alati abivalmis kaaskursuslaste suhtes.

NAKKI Harju malevas VIII kursust võib iseloomustada kui sõbralikku, väga kokkuhoidvat ja positiivset gruppi. Kursuse ülema Andres Otsa sõnul olid kursandid motiveeritud ja arenemisvõimelised. Kursuslased valisid endi seast parimaks kapral Martin Põdra Tallinna malevast. Teda iseloomustati hea juhi ja strateegina, kes annab vajadusel oma laialdasi sõjalisi teadmisi ja oskusi edasi ka kaaslastele. Ta on sõbralik ja abivalmis teiste kursuslaste suhtes ning annab oma rahuliku oleku ja sihikindlusega allüksusele motivatsiooni ja kindlust püstitatud ülesande sooritamisel.

RESERVVANEMALLOHVITSERI (RÜHMAVANEM) III KURSUS KAITSELIIDUS LÕPETAJAD

vanemseersant Arvid SIILAK	Alutaguse malev
nooremseersant Tomas JALAST	Alutaguse malev
nooremseersant Indrek STRAUCH	Alutaguse malev
nooremseersant Viktor KÜTT	Harju malev
nooremseersant Rein VILJAK	Harju malev
vanemseersant Väino JOOSUA	Jõgeva malev
seersant Aivar RULLINKOFF	Järva malev
nooremseersant Janis BARANIN	Järva malev
nooremseersant Urmas KÖONURM	Järva malev
kapral Aivar KAUS	Lääne malev
seersant Aldo AVASTE	Pärnumaa malev
nooremseersant Viktor ILJIN	Pärnumaa malev
nooremseersant Kalle KOIKSAAR	Sakala malev
vanemseersant Jaan VALK	Tallinna malev
nooremseersant Toomas AARNA	Tallinna malev

AMETIKOHA- JA ORGANISATSIOONISPETSIFIILISED KURSUSED KAITSELIIDU MALEVKONNAPEALIKU KURSUSE II JA III MOODUL

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Malevkonnapealik ■ Üksikkompanii pealik ■ Üksuste erialapealikud vastavas valdkonnas 	-

ÜLDEESMÄRK: Kursuse eesmärk on viia Kaitseliidu malevkondade juhtimise ühtsetele alustele, lähtudes rahu-, kriisi- ja sõjaaja ülesannetest, mis tagaks kogu organisatsioonis sarnased hoiakud, arusaamad ja kompetentsid.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline korraldama malevkonna tööd lähtuvalt malevkonna- ja erialapealike funktsioonidest ning väärtustab vabatahtlikke aega ja panust Kaitseliidule pandud ülesannete täitmisel.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationsaareõpe
Tagalaõpe	3	10
Personaliõpe	3	11
Teabe- ja koostööõpe	4	13
Ained kokku:	10	34
Kursuse kogumaht:	44 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED

- Kursuslasele on vähemalt keskharidus.
- Kursuslane on määratud või planeeritud vastavale ametikohale.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED

- Kursus koosneb kaugõppest ja kolmest klassitunnivormis stationsaareõppe nädalavahetusest.
- Kaugõpe viiakse läbi kursusele eelnevate koduste ülesannetena.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
37	11. septembril kell 18.30	13. septembril kell 15	Kaitseliidu malevkonnapealiku kursuse II moodul
42	16. oktoobril kell 18.30	18. oktoobril kell 15	Kaitseliidu malevkonnapealiku kursuse III moodul

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Juhtimistreener-instruktor	Juhan Aus	717 9060, 504 6414	juhan.aus@kaitseliit.ee

KAITSELIITU TUTVUSTAV KURSUS UUELE TEENISTUJALE

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

TEENISTUJAD

■ Uued teenistujad

ÜLDSEEMÄRK: Kaitseliidu uute teenistujate sisseelamisele kaasaatmise kaudu muutub organisatsioon sidusamaks, suureneb isiklik rahulolu ja turvatunne ning paraneb töötulenuste kvaliteet.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursusel osalenud on avardanud oma suhtevõrgustikku ning mõistavad paremini Kaitseliidu põhiolennust ja oma teenistusülesannete tähtsust organisatsiooni üldseemärgi seisukohalt.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationaarõpe
Kaitseliidu ideelised alused, ülesanded, organisatsioon	-	1
Kaitseliidu peastaabi ülesanded ja organisatsioon	-	1
Kaitseliidu kolleegiaalne juhtimine	-	1
Naiskodukaitse organisatsioon ja ülesanded	-	1
Kodutäride organisatsioon ja ülesanded	-	1
Noorte Kotkaste organisatsioon ja ülesanded	-	1
Riigisaladuse kaitse organisatsiooni	-	1
Kaitseliidu personal ja personalialane tööjaotus ning personaliöö põhimõtted Kaitseliidus	-	2
Väljaõppesüsteem Kaitseliidus	-	1
Kaitseliidu Kooli roll Kaitseliidu sisekoostöös ja arenduskeskuseks	-	1
Kaitseliidu maleva organisatsioon, ülesanded ja koostöö	-	2
Muud tegevused (sissejuhatus, kontroll, kokkuvõte)	-	3
Ained kokku:	-	16
Kursuse kogumaht:		16 akadeemilist tundi

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Eritised nõuded puuduvad.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus toimub loengute ja arutelude vormis. Lektoriteks on vastavate valdkondade juhid.

KOHTE: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
41	6. oktoobril kell 9	7. oktoobril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Kooli ülem	ltn Riina Nemvalts	717 9365, 503 2251	riina.nemvalts@kaitseliit.ee

sisaldasid kursusel õpitu: kompaniitüema käsu analüüs, lahingutehnika tundmine, miinide tundmine, jaskemona juurdevõtu ja esmaabi andmine.

Kursuse õnnestumisele aitavad suuresti kaasa Kaitseliidu Alutaguse ja Jõgeva malev. Tänu neile abi eest. Suured tänu ka mõlema maleva vabatahtlikele kaitseliitlastest vastutajutele.

Kogu kursusel läbitud teemade õppevara saidid kursustasend kätte CD-l ning fotod ja harjutuste videod DVD-l kursuse pidulikul lõpetamisel 13. juunil Kaitseliidu Koolis.

Vanemallohvitseri III kursus oli igati ahvatav, sõbralik ja kokkuhoidev. Kursuslaste seas ei olnud viiruseid ega viilijaid. Kui keegi millestki aru ei saanud või jättis midagi tunnis tähele panemata, aidati nõu ja jõuga. Tundides töötati kaasa, mis väljendus rohketes küsimustes instruktoreile. Vahetundides käis elav arutelu õpitava teema üle. Taktikanädalaks suutis kursus teha valmis oma vimppli, millele pandi nimeks ühest käsust tulnud tunnussõna Jõldak.

Ootame uusi õppureid sügisele RVAKKI IV-le.

petöö viidi läbi kümnel õppenädalavahetusel ja lõppes taktikanädalaga. Õppekohtadeks olid Kaitseliidu Kool, Kirna väljaõppekeskus Jõgeva- maal, Alutaguse malevi ja Viru jalaväepataljon. Peamisteks instruktoretiks-koolitajateks olid Viru jalaväepataljoni kaitseväljalased vanemveebel Erkki Uusen ja vanemveebel Argo Villers, lisaks Kaitseliidu instruktorigi major Aivar Sa- rapik, leitnant Valjo Tooming, leitnant Margus Grauberg, vanemveebel Kalev-Tarvo Pärn, vee- bel Janar Kleesmann, veebel Raivo Tammeorg, veebel Hannes Grauberg, veebel Vahur Veri ja nooremseersant Urmas Piigert.

Klassiruumides peeti peamiselt teooriatunde, aga ka grupiharjutusi ja foorumeid. Õppetunde sisustati rohket näidete, piltide ja videoklip- pidega. Eriti huvitavaid loenguid pidas vanem- veebel Erkki Uusen, keda tagasisides isearanis kiideti ja kellega võrreldi teisi instruktoreid.

Maastikul sooritati praktilisi harjutusi, tehti iseseisvalt lahinguplaane, joonistati skeeme ja koostati käske. Kodutöök said kursused lahendada mitmed tagalaülesanded, lisaks täi- deti rühma tabelleid ja tagaladokumentatsiooni, tehti miinipasse ja koostati nii jao- kui ka rüh- maülema käske.

Õppenädalavahetuse teemade tulemuskont- rolle tehti jooksvalt õppetundide käigus testide või kontrollharjutustega. Et käsu koostamine NATO viie punkti järgi seigeks saaks ja iga õp- pur teaks, mida käsupunktid tähendavad, tuli kursustel kodutööna koostada rühmaülema käsk kursuse peo korraldamiseks. Kõik said peo korraldamisega edukalt hakkama, samas oman- dati ka käsu viie punkti tähendused ja oskused need lahti kirjutada.

Taktikanädalast

Taktikanädal korraldati Ida-Virumaal Avi- nurme vallas. Selle raames võeti veebel Raivo Tammeoru juhtimisel läbi kaitsealahu õpe nii teoorias kui ka praktikas. Rännaku-, patrulli- ja varitsusharjutused sooritasid kursused all- üksuse juhtidena arvestuslikult.

Kursus tipnes umbes 40-kilomeetrise kont- rollpunkte läbiva lõpurännakuga, mis algas laskeharjutustega Muru tiirus. Pärast laske- harjutuste sooritamist toimetati kursused veoautoga maastikule, kus nad jalastusid lõpu- rännakule. Kontrollpunktides olnud ülesand

KOOLITAMISOSKUSI JA VÄLJAÕPPE JUHTIMISE OSKUSI ARENDAVAD KURSUSED

INSTRUKTORI TREENERI KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Instruktorikursuse vastava soo- vitusega lõpetanud kursuselane 	<ul style="list-style-type: none"> Instruktorikursuse vastava soovitusel lõpetanud kursuselane Maleva vabatahtlike instruktoreite juhendaja

ÜLDESMÄRK: Kursuse tulemusena areneb organisatsiooni väljaõppe tase, sest tekib juurde ini- mesi, kes suudavad hinnata ja anda tagasisidet instruktoreitele, mis omakorda parendab instruktoreite poolt läbiviidava väljaõppe kvaliteeti.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu suudab, kasutades enesega vastandamise meetodit, viia läbi videotreeninguid.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Tundide ja treeningute läbiviimine, kasutades videotagasi- det ja enesega vastandamise metoodikat	10	50
Treeneripraktika	-	50
Ained kokku:	10	100
Kursuse kogumaht:	110 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuselane on läbinud instruktorkursuse ja saanud vastava soovituse või läbinud muu vastava kvalifikatsiooni andnud kursuse (kaitsevää Ühendatud Õppeasutustes).

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kaugõppest, statsionaarõppest ja praktikast. Kaug- õpe viiakse läbi kursusele eelnevate koduste ülesannetena. Praktika sooritatakse instruktorkursuse treeneri ja koolitajana.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
43	19. oktoobril kell 10	23. oktoobril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	717 9380, 505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

INSTRUKTORIKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Kompaniipealik
- Rühmapealik ja -vanem
- Jaopealik ja NAKKI kursustlane
- Vabatahtlik instruktor

TEENISTUJAD

- Väljaõppeinstruktor
- Naistekodukaitse instruktor
- Väljaõppe läbiviimisega tegelev kaadri-kaitseväelane/riigiametnik

ÜLDSESMÄRK: Kursuse tulemusena paraneb Kaitseliidu väljaõppe tase, sest organisatsioon saab juurde ajakohaseid õppemeetodeid ja õppijakeskset lähememist kasutavaid instruktoreid.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline kavandama ja läbi viima eesmärgipäraseid õppetunde ja reflekteerima iseenda õpivajadusi ning andma aitavat ja arengupotentsiaalile suunatud tagasisidet.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsonaarõpe
Õpetunni eesmärk	1	1
Õpetunni struktuur	0,5	1
Plaankonsepti koostamine	5	1
Õppemeetodid	1	3
Näitlikustamine	0,5	1
Õpitulemuste mõõtmine ja hindamine	1	1
Õpetamise põhimõtted	1	2
Õppetundide läbiviimine ja refleksioon	-	45
Ained kokku:	10	55
Kursuse kogumaht:	65 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESTITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus. Kursuslane on läbinud Naistekodukaitse baasväljaõppe või TSOBKKI-i.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kahest klassitunni vormis statsionaarõppe nädalavahetusest ja kaugõppest. Kaugõppe viiakse läbi kursusele eelnevatel koduste ülesannetena.

KOHT: Alu (34. ja 36. nädal) ja Jõhvi (44. ja 47. nädal)

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
34	21. augustil kell 18	23. augustil kell 16	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
36	4. septembril kell 18	6. septembril kell 16	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus
44	30. oktoobril kell 19	1. novembril kell 16	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
47	13. novembril kell 19	15. novembril kell 16	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	717 9380, 505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

III RESERVVANEMALLOHVITSERIDE KURSUS KAITSELIIDUS (RVAKKI III)

Tekst: DEIV BOGENS, nooremleitnant, RVAKKI III kursuse ülem

Reservvanemallohvitsereide III kursusele Kaitseliidus arvati 20 kaitseleitlast, kellest 18 lõpetas 17. mail kursuse taktikanädalaga Avinurme vallas Ida-Virumaal.

RVAKKI III sisseastumiskatsed korraldati 16. augustil 2008. Nõuetele vastasid ja katsed läbisid edukalt 13 kandidaati. Et kursusele soovijaid oli loodetust vähem (ligi pooled Kaitseliidu malevad põlnud oma kandidaate esitanud), korraldati 6. septembril korduskatsed, mille järel liitus veel seitse kursustlast. RVAKKI III kursus alustas seega 20 kursustlasega üheksast malevast.

Õppenädalavahetustest

Kursuse eesmärk oli, et kursustlased omandaksid teadmisi ja oskusi jälaväekompaniia- ja rühma taktilikas ja tagalateenistuses, mis tagaksid võime tähta rahu- ja sõjaaja rühmanavama ülesandeid. Op-

KAPLANITE ORIENTATSIOONI KURSUS KAITSELIIKIDUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Kaitseliidu maleva, malevkonna ja rühma tasandil ametisse määratud või kandideerivad kaplanid 	-

ÜLDEESMÄRK: Kursuse läbinud kaplani ametialase tegevuse tulemusel muutub paremaks Kaitseliidu eetilise ja moraalne kliima ning teadlikkus religioosiküsimustes.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on suuteline iseseisvalt toimima kaplani põhifunktsioonides, olles nõuandja eetika-, moraal-, religiooni- ja sotsiaalvaldkonnas.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Kaplan Kaitseliidus	1	
Kaplani amet		5
Kaplan oikumeenia teenistuses		2
Kaplan hingehooldjana		1
Kaplan nõuandjana		5
Kaplan moraalse pärandi hooldjana		2
Kaplani tegevused sotsiaalvõrgustikus		2
Kaplan koostöös teiste tugistruktuuridega		1
Ainetunde kokku:	1	18
Õppepraktika:	10 tundi	
Kursuse kogumaht	29 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on teoloogiline kõrgharidus, ta on Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskiriku ordineeritud vaimulik, tal on vähemalt kaheaastane praktiline erialase töö kogemust ja ta on läbinud ajateenistuse või Kaitseliidu sõduri baaskursuse ja Kaitseliitu tutvustava kursuse.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED

Kursus viiakse läbi kuni 20-liikmelisele grupile standardse varustusega klassiruumis.

KOHHT: Alu

Nädal	Algus	Lõpp
43		20. oktoobril kell 11
		22. oktoobril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Kaitseliidu peakaplan	mjr Aivar Sarapik	565 1090	aivar.sarapik@katseliit.ee

VÄLJAOÕPETEHNOLLOOGIA KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Väljatöötatava väljaõppe- või kursusekava teemavaldkonna praktik või ekspert 	<ul style="list-style-type: none"> Väljatöötatava väljaõppe- või kursusekava teemavaldkonna praktik või ekspert

ÜLDEESMÄRK: Kursuse tulemusena areneb organisatsioonilise koostööoskuste, süsteemse mõtlemise ning väljaõppe planeerimise ja kavandamise tase. Lisaväärtusena luuakse Kaitseliidu ja tema erioorganisatsioonide koolitus- või väljaõppevajadustest tulenevad rakendatavad väljaõppe- ja kursusekavad.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline nii ükski kui ka töögrupis hindama ja revalveerima olemasolevaid või välja töötama uusi pädevuspõhiseid väljaõppe- ja kursusekavasid, rakendades väljaõppe tehnoloogilist mudelit ning lähtudes inimkeskse õppimise ja juhtimise teooriast.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Väljaoõpetehnoloogia	-	200
Andragoogika/pedagoogika	-	20
Juhtimine	-	15
Muud tegevused (sissejuhatused, kokkuvõtted, esitlused)	-	15
Kursuse kogumaht:		250 akadeemilist tundi

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus. Ta on väljatöötatava kursusekava valdkonna praktik või ekspert. Tema arvutikasutamisoskus on vähemalt tavakasutaja tasemel. Tal on läbitud instruktorkursus ning soovitatavalt juhtimiskursus I ja II.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursuse peamiseks õppemeetodiks on töötuba (*workshop*). Igal töögrupil on oma juhendaja, kes viib läbi teooriatunde vastavalt grupi töötempot tulenevale vajadusele. Ühe õppegrupi suurus 3–4 inimest. Kursuslased täidavad oma õppimisprotsessi toetamiseks õpipäevikut.

KOHHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
32	4. augustil kell 10	7. augustil kell 14	I etapp
33	10. augustil kell 10	14. augustil kell 14	I etapp
38	14. septembril kell 10	18. septembril kell 14	II etapp
39	21. septembril kell 10	25. septembril kell 14	II etapp

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Kooli ülem	ltn Riina Nemvalts	717 9365, 503 2251	riina.nemvalts@katseliit.ee

INSTRUKTORI TÄIENDÕPE (FORMEERIMINE)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Formeerimisinstruktor ■ Formeerimispunkti ülem ■ Formeerimiskeskuse staabi liige 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Väljaõppeinstruktor ■ Naiskodukaitse instruktor ■ Relvur ■ Tagalapealik

ÜLDEESMÄRK: Kursus aitab erialaspetsialistide ja õppevara arendamise kaudu kaasa formeerimisvaldkonna arengule Kaitseliidus. Tugev formeerimisvaldkond on sõjalise väljaõppe arengu alustala.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbimise on võimeline tegutsema formeerimispunkti juhtkonna kursusel instruktorigina ja koostama õppematerjale.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationsaarepe
Formeerimispunkti juhend	-	5
Formeerimispunkti juhtkonna kursuse õppetundide ettevalmistus	-	8
Ained kokku:	-	13
Kursuse kogumaht:	13 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on läbinud vähemalt formeerimispunkti juhtkonna kursuse. Naiskodukaitse liige on läbinud BVÕ. Kaitseliidu liige on läbinud TSOBKKI-i. Kursuslane oskab kasutada arvutit tavakasutaja tasemel (tekstitöötlus-, tabelarvutus- ja esitlusprogrammid).

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus viiakse läbi kahe päeva jooksul vahetult enne formeerimispunkti juhtkonna kursust ja jätkub formeerimispunkti juhtkonna kursusega, kus kursuslane osaleb instruktorigina.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
43	21. oktoobril kell 19	25. oktoobril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Nooreminstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9363, 5346 4402	rainer.ristimets@kaitseliit.ee

REAKTIIVSE MEEDIASUHTLUSE KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
-	<ul style="list-style-type: none"> ■ Peastaabi osakonnaliem ■ Erirorganisatsiooni juht ■ Malevapealik ■ Maleva staabiülem

ÜLDEESMÄRK: Kursuse läbiviimise tulemusena ilmub meedias vähem ülepaistsutatult negatiivse alatooniga kajastusi organisatsioonist, sest meediasuhthust suudetakse paremini ohjata.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on suuteline korraldama kriisikommunikatsiooni ja ohjana negatiivse fooniga meediatähelepanu.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationsaarepe
Kriisikommunikatsiooni alused	-	5
Õiguslikud raamid meediaga suhtlemisel	-	5
Intervjuu andmise tehnikad piirsituatsioonides	-	10
Ained kokku:	-	20
Kursuse kogumaht:	20 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kahepäevasest stationsaareppesest.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
44	26. oktoobril kell 10	27. oktoobril kell 15

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist	Nale Sarrapik	717 9376, 5664 5581	nale.sarrapik@kaitseliit.ee

VABATAHTLIKU NOORTEJUHI KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Noorte Kotkaste rühmapealik ja Kodutütarde rühmavanem 	-

ÜLDEESMÄRK: Kursuse tulemusel suureneb organisatsiooni noortejuhtide arv, mis omakorda suurendab kodutütarde ja noorkotkaste ehk potentsiaalsete tulevaste kaitseiliitlaste ja naiskodukaitsjate hulka.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on suuteline viima iseseisvalt läbi koondusi ja korraldama välilaagreid.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Noorsootöö ja lastekaitse		4
Rühma tööplaan koostamine		4
Noorte Kotkaste ja Kodutütarde põhikirjad		4
Töökoondus ja pidulik koondus		4
Välilaagri ettevalmistamine ja läbiviimine	10 + laager	10
Ained kokku:	10 + laager	28
	38 akadeemilist tundi + laager	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: -

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kahest statsionaarõppe nädalavahetusest ja õppepraktikast. Õppepraktika sooritatakse kodumalevas ja praktika raames tuleb läbi viia üks koondus ja korraldada üks välilaager.

KOHT: Harjumaa

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
42	16. oktoobril kell 19	18. oktoobril kell 15	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 1. nädalavahetus
47	20. novembril kell 19	22. novembril kell 15	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Noorteinstruktor	Keiri Jaadla	641 4042	tallinnktnk@kailseliit.ee

NAISKODUKAITSE VABATAHTLIKU INSTRUKTORI TÄIENDKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Naiskodukaitsese vabatahtlik instruktor Naiskodukaitsese instruktor 	

ÜLDEESMÄRK: Kursuse tulemusena paraneb organisatsiooni väljaõppe tase, sest väljaõppe muutu-
tub senisest õppijakesksemaks ja instruktorid motiveeritumaks.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline senisest efektiivsemalt viima läbi õppi-
jakeskeid õppetunde, kasutades aktiivõppemeetodeid ja ilmestavaid abivahendeid.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Efektiivsete õppetundide läbiviimine	6	20
Aktiivõppemeetodid	3	5
Ilmestavate abivahendite kasutamine õppetöös	1	2
Ained kokku:	10	27
Kursuse kogumaht:	37 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Tal on läbitud instruktorikursus. Ta on tegutsenud pä-
rast instruktorikursuse läbimist instruktorina. Tal on soov arenda instruktorina. Tema arvutikasuta-
misoskus on vähemalt tavakasutaja tasemel.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb ühest statsionaarõppenädalavahetusest ja sellele
eelnevast kaugõppesest.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
45	6. november kell 18.00	8. november kell 16.00

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitsese kursuste koolitusspetsialist	Nele Sarrapik	717 9376, 5664 5581	nele.sarrapik@kailseliit.ee

SIKSUSLIKKU ARENGUT JA EESTVEDAMISOSKUSI ARENDAVAD KURSUSED JUHTIMISKURSUS II

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Malevkonnapealik
- Üksikkompani pealik
- Rühmapealik
- Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesi-naine
- Naiskodukaitse jaoskonna esinaine

TEENISTUJAD

- Peastaabi osakonna ja jaoskonna ülem
- Malevapealik
- Staabiülem
- Väljapoelnstruktor
- Naiskodukaitse instruktor
- Noortestruktor
- Personalitöötaja
- Referent

ÜLDESMÄRK: Kursuse tulemusena võidak organiatsioonis selles mottes, et arenevad koostöökus, eesmärgide seadmise ja grupipressurisid kasutamise oskus juhtimisel.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline juhtima grupi tööd probleemikäsitluse abil ja vastavalt olukorrale.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationsaarepe
Probleemianalüüs	-	10
Tööprotseduurid	-	10
Juhtimine	-	20
Protseduur- ja protsessianalüüs	-	20
Ained kokku:	-	60
Kursuse kogumahi:	60 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on soovitatavalt läbinud juhtimiskursuse I.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus toimub viiepäevase stationsaareppena. Õpe on korraldatud grupitööna, mille raames osalejad juhtivad erinevates etappides kordamööda grupitööd soovitava la-henduse suunas.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
42	12. oktoobril kell 10	16. oktoobril kell 14

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	717 9380, 505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

STAABIASSISTENDI BAASKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Staabiassistenti kohale määratud või pla-neeritud naiskodukaitse või kaitseliitlane

TEENISTUJAD

ÜLDESMÄRK: Kursuse läbiviimise tulemusena tekib vajalikul hulgal staabiassistent, kes oma ülesannete kompetentse täitmisega tagavad sõja- ja rahnaja staapide sujuva funktsioneerimise ning aitavad selle kaudu kaasa riigikaitsealsete ülesannete täitmisele.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbimise on suureline tähtna staabiassistenti ülesandeid kirvesti muutuvates oludes sõja- ja rahnaja üksuste ning allüksuste staapide erinevates sektiioonides.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Stationsaarepe
Riigikaitse struktuur	1,5	3,5
Staabi olemus ja funktsioonid	-	14
Lahingudokumentatsioon	-	10
Töö topograafilise kaardiga	3	8
Side	4	2
Lõpuharjutus	-	16
Ained kokku:	8,5	53,5
Kursuse kogumahi:	62 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasel on vähemalt keskharidus. Naiskodukaitse liige on läbinud BVÕ. Kaitseliidu liige on läbinud TSOBKKI-I. Kursuslane oskab kasutada arvutit tava-kasutaja tasemel (tekstitöötlus-, tabelarvutus- ja esitlusprogrammid).

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kahest klassitunnivormis stationsaareppe nädala-vahetusest, millest viimane sisaldab ka lõpuharjutust, ja kaugõppest. Kaugõpe viiakse läbi kursusele eelnevatel koduste ülesannetena.

KOHT: Põhja-Eesti

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
37	11. septembril kell 17	13. septembril kell 14	Staabiassistenti baaskursuse 1. nädala vahetus
41	10. oktoobril kell 9	11. oktoobril kell 14	Staabiassistenti baaskursuse 2. nädala vahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse instruktor	Elle Vinni	717 9003, 508 3437	elle.vinni@kaitseliit.ee

KAITSELIIDU KOOLI EGIIDI ALL KORRALDATAVAD KURSUSED NOOREMALLHOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS NAKKI IX

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Jaopealik/jaoülem 	-

ÜLDESMAÄRK: Kursuse läbiviimine aitab kaasa Kaitsealiidule pandud ülesannete täitmisele sõjaliste juhtide hulga suurendamise ja kvaliteedi parandamise kaudu.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu tuleb toime Kaitsealiidul rahuaja jaopealiku ja sõjaaja lastekurjao ülema ülesannete täitmisega.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Taktika alused	4	6
Administreerimisõpe	4	7,5
Juhtimisõpe	4	14
Instruktoriõpe	16	34,5
Jao lahingutegevuse juhtimise õpe	24	122,5
Ained kokku:	52	184,5
Kursuse kogumaht:	236,5 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on Kaitsealiidul tegevliige, kes on määratud või planeeritud määrata jaopealiku ametikohale ja tal on vähemalt keskharidus. Ta on läbinud BÕKKI, SBKKI, TSOBKKI või SBK kaitseväes. Ta on läbinud ühe erialakursuse, jao lahingulise koostöö kursuse ja (soovitavalt) rühma taktikalise koostöö kursuse. Oskab kasutada arvutit tavakasutaja tasemel.

LÄBIVIMISE PÕHIMÕTTED: Statsionaarõpe viiakse läbi ühe aasta jooksul Kaitsealiidu malevas koostöös lähetava üksusega. Kursus toimub nädalavahetustel. Kursus viiakse läbi klassitundide ja mitmesuguste praktiliste väliharjutustena. Kursus lõpeb lõpuharjutusega. Statsionaarõppe nõutud tulemustega lõpetanu suunatakse teenistuspraktikale, mille põhjal antakse lõplik hinnang tema teadmiste, oskuste ja valmisolekule tegutsemaks Kaitsealiidu sõjaaja rühmaülemana. Teenistuspraktikat reguleerib teenistuspraktika juhend. Teenistuspraktika ei ole kursuse osa.

KOHT: Jõhvi

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
40	2. oktoobril kell 19	4. oktoobril kell 16	NAKKI Alutaguse malevas 1. nädalavahetus (JUP 1)
44	30. oktoobril kell 19	1. novembril kell 16	NAKKI Alutaguse malevas 2. nädalavahetus (instruktoriõpe)
47	13. novembril kell 19	15. novembril kell 16	NAKKI Alutaguse malevas 3. nädalavahetus (instruktoriõpe)
50	11. detsembril kell 19:30	13. detsembril kell 17	NAKKI Alutaguse malevas 4. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Instruktor	kpt Tarmo Anton	336 4289, 525 5437	tarmo.anton@kailseliit.ee

JUHTIMISKURSUS III

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Malevkonnapealik Üksikkompanii pealik Rühmapealik Naiskodukaitse ringkonna esinaine 	<ul style="list-style-type: none"> Peastaabi osakonnaülem Peastaabi jaoskonnaülem Malevapealik Staabiülem Väljaõppeinstruktor Naiskodukaitse instruktor Noorteinstruktor Personalitöötaja Referent

ÜLDESMAÄRK: Kursuse tulemusena tõhustub organisatsiooni allüksuste inimressursi kasutamine ja arendamine organisatsiooni pandud eesmärkide täitmisel.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu oskab koostada üksuse inimressursi arengukava.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Üksuse huviojektide defineerimine ja sõltuvusvahetuste analüüsimine	-	5
Üksuse ülema rolli analüüsimine lähtudes enda ja teiste arusaamadest	-	5
Üksuse visiooni, strateegia, taktika ja tegevuskava väljatöötamine	-	10
Juhtimisalaste eesmärkide formuleerimine ja ressursside väljaselgitamine	-	10
Juhtimisalaste ülesannete määratlemine	-	10
Üksuse normide määratlemine	-	3
Üksuse tegevuskava I variandi väljatöötamine	-	7
Ained kokku:	-	50
Kursuse kogumaht:	50 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on soovitatav läbitud juhtimiskursus I ja II. **LÄBIVIMISE PÕHIMÕTTED:** Kursus toimub neli päeva kestva statsionaarõppena.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
49	3. detsembril kell 10	6. detsembril kell 14

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	717 9380, 505 6766	merle.kodu@kailseliit.ee

JUHTIMINE PRAKTIKAS 1

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD TEENISTUJAD

- NAKKI IX kursused

-

ÜLDEESMÄRK: Kursus aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele, tagades efektiivse juhtimise jao tasandil.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline kasutama jao tasandil ülesannete täitmiseks grupi ressursse ja juhtimisfunktsioone.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statistioonarõpe
Iseseisev otsuste vastuvõtmine eesmärgi täitmiseks	-	5
Juhtimisfunktsioonide kasutamine	-	5
Grupi ressurside kasutamine juhtimisel	-	5
Ostarbekohane kommunikatsioon	-	3
Grupi normide väljasegitamine	-	3
Kontrolli olulisuse väärtustamine arendusvahendina	-	5
Juhtimisalaste kogemuste vahetamine ja läbitöötamine	-	4
Ained kokku:	-	30
Kursuse kogumahi:	30 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus. Naiskõdukatse liige on läbinud BVÕ. Kaitseliidu liige on läbinud TSOBKKI-i.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus toimub stationaarõppena ühel nädalavahetusel.

KOHT: Jõhvi

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
40	2. oktoobril kell 17	4. oktoobril kell 14

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliadress
Juhtimisreener-instruktor	Juhan Aus	717 9060, 504 6414	juhan.aus@katseliit.ee

ESMAABIKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD TEENISTUJAD

- Kaitseliidu laskeinstruktori kursuse I etapi kursusekandidaadid
- Kaitseliidu laskeinstruktori kursuse I etapi kursusekandidaadid

ÜLDEESMÄRK: Kursuse läbimise tulemusena suureneb laskeinstruktori kursuseks sobivate kandidaatide hulk, lisaboonusena suureneb ka endale ja teistele esmaabi anda oskavate inimeste hulk.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline osutama esmaabi inimvigastustega õnnetuse korral.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statistioonarõpe
Elupäästev esmaabi	-	16
Kursuse kogumahi:	16 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kaitseliidu laskeinstruktori kursuse I etapil osalejaks kandidideiv Kaitseliidu vabatahtlik liige või teenistuja.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus viiakse läbi ühel nädalavahetusel stationaarõppena. Kursuse käigus käsitletakse teoreetilist materjali ja sooritatakse praktilisi harjutusi.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
35	29. augustil kell 9	30. augustil kell 17

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliadress
Nooremstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9363, 5346 4402	rainer.ristimets@katseliit.ee

FORMEERIMISKESKUSE STAABIKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Formeerimiskeskuse staabi koosseisu ametikohale määratud kaitseliitlased 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Maleva instruktor ■ Maleva tagalapealik

ÜLDEESMÄRK: Kursuse tulemusena areneb formeerimisvaldkond nii kasvanud pädeva inimresursi kui ka jagatud parima praktika kaudu.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline tegutsema formeerimiskeskuse staabi liikmena.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Formeerimise planeerimine ja ettevalmistamine	-	24
Üksuste formeerimine	-	6
Formeerimiskeskuse staabi koostööharjutus	-	18
Korralduslikud alused	-	2
Ained kokku:		50
Kursuse kogumaht:	50 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Formeerimiskeskuse ülem on kaadriohvitser. Formeerimiskeskuse staabiülem on kaadriohvitser. Formeerimiskeskuse staabiohvitserid on reservohvitserid. Tagamismeeskonna ülem on reservohvitser.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus viiakse läbi kahel nädalavahetusel. Formeerimiskeskuse staabi koostööharjutus viiakse läbi teisel nädalavahetusel. Staabi koostööharjutusele kaasatakse formeerimispunktide ülemad ja vanemad.

KOHT: Alu

AEG	Algus	Lõpp	Üritus
45	6. novembril kell 20	8. novembril kell 16	Formeerimiskeskuse staabikursuse 1. nädalavahetus
47	20. novembril kell 20	22. novembril kell 16	Formeerimiskeskuse staabikursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Nooreminstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9363. 5346 4402	rainer.ristimets@kaitseliit.ee

JUHTIMINE PRAKTIKAS 2

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Rühmapealik ■ Rühmapealiku abi ■ Jaopealik ■ Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine, juhatuselise liige ■ Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, aseesinaine, juhatuselise liige ■ Naiskodukaitse erialagrupi juht 	-

ÜLDEESMÄRK: Kursuse tulemusena paranevad juhtide eestvedamisoskused, mis omakorda aitab kaasa organisatsioonile pandud ülesannete efektiivsemale täitmisele.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõpetanu on võimeline toimima teiste juhtide eestvedajana.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Koosoleku juhtimine	-	6
Probleemide lahendamise ja käsitlemise tehnikad	-	6
Konfliktide lahendamise tehnikad	-	6
Arenguvestluse läbiviimine	-	6
Meeskonnana toimimine	-	6
Ained kokku:	-	30
Kursuse kogumaht:	30 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on läbinud kursuse juhtimine praktikas 1.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus toimub statsionaarõppena ühel nädalavahetusel.

KOHT: Lõõla

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
46	20. novembril kell 17:30	22. novembril kell 14

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Juhtimistreener-instruktor	Juhan Aus	717 9060. 504 6414	juhan.aus@kaitseliit.ee

AVALIKU ESINEMISE KURSUS II (KÕNE)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD (detsember)

- Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine
- Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, aseesinaine
- Naiskodukaitse erialagrupi juht

TEENISTUJAD (september-oktoober)

- Peastaabi osakonna ülem
- Malevapealik
- Staabilen
- Väljaõppeinstruktor
- Naiskodukaitse instruktor
- Noortinstruktor
- Personalspetsialist

ÜLDESMÄRK: Kursuse tulemusena areneb organisatsiooni esinemiskultuur nii organisatsiooni-sisesel kui ka väljapoole organisatsiooni suunatud esinemistel. Hea esinemiskuse rakendamine propageerida huvides suurendab organisatsiooni liikmete arvu.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse lõppedes oskab kursustlane kõnet kavandada ja ette kanda.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statistonaarõpe
Ettekande kavandamine	-	3
Ettekande esitamine	-	3
Ruumi ja abivahendid	-	0,75
Esinemisstress	-	0,25
Ettekanded ja reflektatsioon	10	22
Ained kokku:	10	29
Kursuse kogumahi:	39 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus. Kursuslane oskab kasutada arvutit tavakasutaja tasemel (tekstitöötlus-, tabelarvutus- ja esitlusprogrammid).

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb ühest statistonaarõppe nädalavahetusest ja kursusele eelnevalt kaugõppest. Kursusel kasutatakse enesega vastandamise meetodit.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
40	29. septembril kell 10	1. oktoobril kell 14
49	4. detsembril kell 17	6. detsembril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliadress
Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist	Nele Sarraplik	717 9376, 5664 5581	nele.sarraplik@kaitseliit.ee

FORMEERIMISPUNKTI JUHTKONNA KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Formeerimispunkti ülem - ohvitser
- Formeerimispunkti vanem - allohvitser
- Formeerimispunkti grupiülem - allohvitser

TEENISTUJAD

- Formeerimispunkti ülem - ohvitser
- Formeerimispunkti vanem - allohvitser

ÜLDESMÄRK: Kursus aitab kaasa formeerimisüksuste arengule ja formeerimisega seotud inimesse kasvu.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbimise järel on suuteline tegutseda formeerimispunkti meeskonnaliikmena vastavalt oma ametikohtale.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statistonaarõpe
Formeerimispunkti meeskonna töö juhtimine	-	8
Formeerimispunkti mehitamine	-	16
Ained kokku:	-	24
Kursuse kogumahi:	24 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Formeerimispunkti ülem on ohvitser. Formeerimispunkti vanem on allohvitser. Formeerimisgrupi grupiülem on reservallohvitser.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Väljaõppe toimub ühel nädalavahetusel. Formeerimispunkti ülem ja formeerimispunkti vanem alustavad õppetööga reede õhtul. Laupäeva hommikul lisanduvad väljaõppesse formeerimispunkti grupiülemad. Laupäeva õhtul lisanduvad väljaõppesse formeerimispunkti grupiliikmed. Pühapäeval kinistatakse teadmisi ja oskusi praktilise harjutusega.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
43	23. oktoobril kell 19	25. oktoobril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliadress
Nooremstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9363, 5346 4402	rainer.ristimets@kaitseliit.ee

SÕJAVÄELISE JUHTIMISE ERIALAKURSUSED STAABI LUUREOHVITSERI BAASKURSUS KAITSELIIDUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> tegevliige, kes on määratud või planeeritud määrata vastavale ametikohale 	-

ÜLDESMÄRK: Kursuse tulemusena suureneb malevate staapide luureohvitseride hulk, mis omakorda aitab kaasa Kaitsealiidule pandud ülesannete täitmisele.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on suuteline täitma maleva staabis erialalisi teenistusülesandeid.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Luure mõiste, -liigid, -tsükkel	-	28
Lahinguruumi luurealane ettevalmistamine	4	28
Luureohvitseri staabitööprotseduurid	4	28
Sõjamängu läbiviimine	4	28
Operatsiooni julgeoleku tagamine	4	28
Asümmeetriline vastane	4	28
Ained kokku:	20	168
Kursuse kogumaht:	188 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on 25–50-aastane Kaitsealiidude vabatahtlik tegevliige ja tal on vähemalt keskharidus. Ta on läbinud vähemalt kompaniiülema kursuse Kaitsealiidus või kaitseväes. Esitada võib ka kandidaadi, kes on läbinud rühmaülema kursuse Kaitsealiidus või kaitseväes, aga ainult tingimusel, et ta läbib 2010.–2011. õppeaastal Kaitsealiidus Koolis kompaniipealiku kursuse.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus viiakse läbi kuue nädalavahetuse jooksul klassitundide ja praktiliste harjutustena Luurepataljoni instruktortorite juhendamisel. Kaugõpe viiakse läbi õppenädalavahetustele (v.a 1. nädalavahetus) eelnevate koduste ülesannete lahendamisenä.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
35	28. augustil kell 18	30. augustil kell 16	SLOBKkl 1. nädalavahetus
39	25. septembril kell 18	27. septembril kell 16	SLOBKkl 2. nädalavahetus
42	16. oktoobril kell 18	18. oktoobril kell 16	SLOBKkl 3. nädalavahetus
46	13. novembril kell 18	15. novembril kell 16	SLOBKkl 4. nädalavahetus
48	27. novembril kell 18	29. novembril kell 16	SLOBKkl 5. nädalavahetus
50	11. detsembril kell 18	13. detsembril kell 16	SLOBKkl 6. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikohat	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Sõjalise juhtimise õppeosuna ülem	mjr Lauri Larm	717 9366, 5301 4314	lauri.larm@kaitseliit.ee

SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TASEMEKURSUSED RESERVOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAÜLEM) ROKKI (R) V SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Rühmapealik 	-

ÜLDESMÄRK: Baaskursuse üldesmärk on valmistada Kaitsealiidule ette kõrge motivatsiooniga, professionaalset ja isamaaliselt kasvatatud reservohvitseridest rühmaülemaid.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline juhtima jalaväerühma erinevates lahinguliikides.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsionaarõpe
Võõrriigi relvajõud	4	18
Taktika alused	8	18
Jalaväerühma erialane toetus	7	19
Rännak ja paiknemine	4	34
Pealetungilahing	5	33
Kaitsealahing	3	32
Viivituslahing	4	32
Kinnistav väliharjutus	-	92
Ained kokku:	35	278
Kursuse kogumaht:	313 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus ja ta on läbinud vähemalt nooremallohvitseri kursuse. Ta on Kaitsealiidus tegevliige, kelle tervislik seisund peab vastama Kaitsealiidus seaduses sätestatud nõuetele. Ta on kuni 50-aastane vähemalt kolmeaastase kaitsealiitlase staaziga ega ole kaitseväe tegevteenistuses ja on planeeritud vastavale ametikohale.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb kaug- ja statsionaarõppest. Pärast statsionaarõpet tuleb läbida teenistuspraktika, mida reguleerib teenistuspraktika juhend. Statsionaarõpe viiakse läbi ühe aasta jooksul nädalavahetustel. Statsionaarõppele järgneb teenistuspraktika, mille põhjal antakse lõplik hinnang kursuse läbinu valmisolekule tegutseda sõjaaja rühmaülemana. Teenistuspraktika ei ole kursuse osa.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
30	15. augustil kell 9	15. augustil kell 17	ROBKKl (R) katsed
40	2. oktoobril kell 18	4. oktoobril kell 18	ROBKKl (R) 1. nädalavahetus
45	6. novembril kell 18	8. novembril kell 18	ROBKKl (R) 2. nädalavahetus
51	18. detsembril kell 18	20. detsembril kell 18	ROBKKl (R) 3. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikohat	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Sõjalise juhtimise õppeosuna ülem	mjr Lauri Larm	717 9366, 5301 4314	lauri.larm@kaitseliit.ee

RESERVANEMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAVANEM) RVAKKI (R) IV

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

TEENISTUJAD

- Rühmavanem

ÜLDEEMÄRK: Baaskursuse üldeesmärk on valmistada Kaitseliidule ette kõrge motivatsiooniga, professionaalsel ja isamaalisel kasvatatud rühmavanemaid.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline tegutsema jalaväerühma koosseisus erinevates lahinguliikides rühmavanemana.

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsonaarõpe
Lahingutegevuse võime tagamine	8	33
Lahingutegevuse juhtimine	6	22
Administreerimine	10	35
Lõpuharjutus	6	60
Ained kokku:	30	150
Kursuse kogumaht:	180 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslasele on vähemalt keskharidus. Ta on läbinud vähemalt nooremallohvitseri kursuse Kaitseliidus või kaitseväes. Ta on läbinud instruktorkursuse. Kursuslasele tuleb seitsendik peab vastama Kaitseliidus seaduses sätestatud Kaitseliidus tegevliikme tervislikule seisundile esitatavatele nõuetele. Ta on kuni 50-aastane vähemalt kolmeaastase staaziga kaitseleitlane, kes ei ole kaitseväge tegevteenistuses ja on planeeritud vastavale ametikohtale. Kursuslane oskab kasutada arvuitt tavakasutaja tasemel.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Statsonaarõpe viiakse läbi ühe aasta jooksul koostöös lähitava üksusega. Õppetöö toimub nädalavahetustel. Kursus lõpetatakse lõpuharjutusega. Pärast statsonaarõpet tuleb läbida teenistuspraktika, mida reguleerib teenistuspraktika juhend. Statsonaarõppe nõuded tulemuselt õpetamisel suunatakse kursuslane teenistuspraktikale, mille põhjal antakse lõplik hinnang tema teadmistele, oskustele ja valmisolekule tegutsemaks Kaitseliidus sõjaaja rühmavanemana. Teenistuspraktika ei ole kursuse osa.

KOHT: Alu, Jõhvi, Kirna

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
30	15. augustil kell 9	15. augustil kell 15	RVAKKI (R) katsed
36	4. septembril kell 18.30	6. septembril kell 17	RVAKKI (R) 1. nädalavahetus
39	25. septembril kell 18.30	27. septembril kell 17	RVAKKI (R) 2. nädalavahetus
42	16. oktoobril kell 18.30	18. oktoobril kell 17	RVAKKI (R) 3. nädalavahetus
45	6. novembril kell 18.30	8. novembril kell 17	RVAKKI (R) 4. nädalavahetus
49	4. detsembril kell 18.30	6. detsembril kell 17	RVAKKI (R) 5. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Instruktor	n-ltn Deiv Bogens	717 9383, 527 7944	deiv.bogens@kaitseliit.ee

SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TÄIENDKURSUSED

KAITSELIIDU LASKENSTRUKTORI KURSUSE I ETAPP (TIIRULASKMINE)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

TEENISTUJAD

- Kompaniipealik
- Rühmapealik
- Rühmavanem
- Jaopealik

- Väljaõppeinstruktor
- Relvur

ÜLDEEMÄRK: Kursuse üldeesmärk on osaleda väga heal tasemel laskenstruktorite väljaõpetamise kaudu eelduste loomisel Kaitseliidule pandud sõjaliste ülesannete täitmiseks.

SAAVUTATAV PÄDEVUS: Kursuse läbinu on võimeline tegutsema laskenstruktorina jaosuurse üksuse õpelaskest läbiviimisel ühest relvaliigist (kuni 20 mm käsituli relvadest) ja olla tulepositsiooni kontrollija jaosuurse üksuse lahinglaskmiste läbiviimisel (kuni 20 mm käsituli relvadest).

SISU JA MAHT

Ained	Kaugõpe	Statsonaarõpe
Õpelaskest planeerimine	7	6
Ohutushoid õpelaskest planeerimisel ja läbiviimisel	7	12
Laskesjandus, laskeväljaõpe ja relvade käsitsemise ohutuseeskiri	10	16
Lõpuharjutus	-	12
Ained kokku:	24	46
Õppepraktika	48	
Kursuse kogumaht:	116 akadeemilist tundi	

KURSUSLASELE ESITATAVAD NÕUDED: Kursuslane on 21-46-aastane ja tal on vähemalt keskharidus. Ta on läbinud vähemalt nooremallohvitseri kursuse Kaitseliidus või kaitseväes, on Kaitseliidus tegevliige ja määratud kompaniipealiku, rühmapealiku, rühmavanema, jaopealiku või malava väljaõppeinstruktori või relvuri ametikohtale. Ta on sooritanud ohutustehnika eksami vähemalt rahuldavale hindedle, läbinud esmaabikursuse (minimaalselt mahus 16 tundi) ja instruktorkursuse või -õppe ning relvaeksami (tabelrelvastuse kuuluv kuni 20 mm käsituli relv) vähemalt rahuldavale hindedle.

LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED: Kursus koosneb statsonaarõppepäevadest, milles sisaldub ka lõpuharjutus. Statsonaarõppele eelneb kaugõpe ja järgneb õppepraktika, mille käigus tuleb läbi viia vähemalt kolm õppepraktikat.

KOHT: Männiku

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
35-36	30. augustil kell 20	4. septembril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Nooreminstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9363, 5346 4402	rainer.ristimets@kaitseliit.ee

Luure kui pusle V

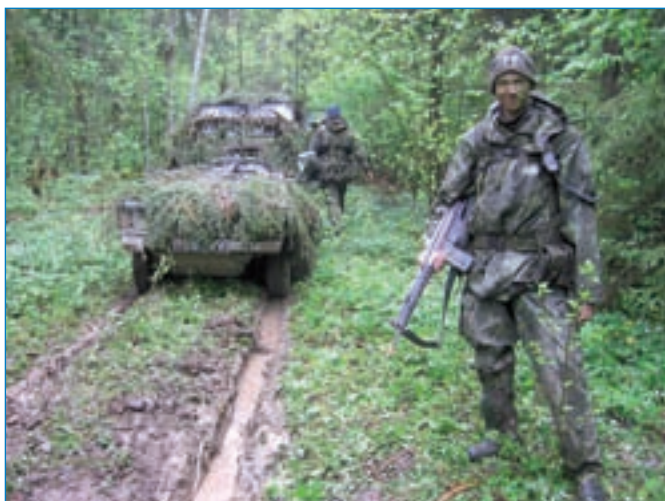
Motoriseeritud kohaluure – kiire ja terav

**Tekst: RENE TOOMSE, kapten
RAINEK KUURA, kapten**

Selles artiklis on vaatluse all operatiiv-taktikalise staabi (kaitseringkonna) mobiilne luureüksus (ehk motoriseeritud kohaluure) ja manöövriüksuste (brigaad ja pataljonid) luureallüksused soomustamata maasturitel (*soft skin*). Selliste üksuste väljaõpe ja tegutsemismeetodid on väga sarnased, peamiselt erisused on kasutuseesmärkides ja -ulatustes. Omaette teema on soomusluure (*armoured recon*), mida tavaliselt kasutatakse soomustatud manöövriüksuste juures (sellest tuleb eraldi mõnes ajakirja edaspidises numbris). Kõik need luureüksused on väga liikuvad ja seetõttu ka kõige suuremas ohus, sattumaks tulekontakti nii vaenlase kui eksituse korral ka omaenda jõududega. Nimetatud üksuste vältimaks peavad luureüksuste taktikad, tehnikad ja protseduurid olema täielikult ühilduvad ja koordineeritud kõigi oma jõududega.

KAITSERINGKONNA ÜLEMA MOTORISEERITUD KOHALUURE

Operatiiv-taktikaliste luurevahendite arsenalis peaks lisaks kaugluurele (vt Rene Toomse & Martin Plaser, Luure kui pusle III: Kaugluure – püsiv vaatlus võtme kohtades – Kaitse Kodu! 2009, nr 2, lk 12–15) kuuluma kindlasti ka väga mobiilne motoriseeritud kohaluure, kes, kasutades oma kergeid transpordivahendeid huvipiirkonda minnes, täidab peamiselt näiteks kaitseringkonna (KRK) ülema luureõudeid suundadel, kuhu oma lahinguüksusi ei ole paigutatud (katmata suundad), või saadetakse manöövriüksuste luurerühmade vastutusala kaugemale, et tulevasi operatsioone pla-

Kuperjanovi pataljoni luurajad õppusel Kevadtorm.

neerides koguda juba varakult rohkem teavet vaenlase kohta. Motoriseeritud kohaluure eesmärk on koguda luureandmeid aladelt, mis on otsustava tähtsusega KRK ülema lahinguplaani järgi väeüksuste lahingutegevuse sünkroniseerimisel.

Kui manöövriüksuse luurerühm kogub informatsiooni just oma pataljoni ülema ja peamiselt käimasolevate operatsioonide tarvis, siis KRK ülema motoriseeritud kohaluure hõlmab tervet KRK territooriumi, kus aitab sünkroniseerida kõigi kaitseringkonna pataljonide lahingurütmi ja kogub teavet ka järgnevate operatsioonide tarbeks. Näiteks kui KRK pataljonid on paigutatud suundadele A ja B, saab kaitseringkonna ülem kasutada oma motoriseeritud kohaluure pataljoni-

de vastutusala eespool, et selgitada välja, milline neist suundadest on peasuund. See annab talle võimaluse piisava ajavaruga reorganiseerida ja tugevdada peasuunale jäävat manöövriüksust. Teise olulise ülesandena võib motoriseeritud kohaluure seada vaatluse üles ka vähemtõenäolisel lähenemisteel C, mille kaitseks ei ole manöövriüksust positsioonidele paigutatud. Juhul, kui vaenlane seda suunda siiski kasutab, annavad just need motoriseeritud kohaluureüksused piisava ajavaruga hoiatuse sealsete (suunal C) positsioonide mehitamiseks.

Selline motoriseeritud kohaluure on seega KRK ülema käsutuses olev kiire vahend nn silmad-peale-kinnituse saamiseks kogu vastutusala piires igast ohtlikust suunast vajalikul ajahetkel. Need üksused liiguvad kergel maasturitel, tavaliselt kaks sõidukit lahingupaarina. Enesekaitseks on nad varustatud kuulipildujate ja võimalusel ka 40 mm automaatgranaadiheitjaga. Nende võtmesõnadeks on kiirus, millega nad liiguvad määratud vaatluskohta, ja agressiivne tuletegevus, millega nad rebivad ennast lahti vaenlasega tulekontakti sattudes.

Kaitseringkonna ülem kasutab neid üksusi nt ka pataljonide tulevaseks ümberpaigutamiseks vajaliku luure teostamisel. See võib hõlmata informatsiooni kogumist teede ja infrastruktuuri olukorda kohta, kavandatavaid positsioone või alasid jne. Sel ajal võivad manöövriüksuste luurajad olla ise veel seotud käimasolevate operatsioonidega ja just motoriseeritud kohaluure saab piisavalt varakult koguda olulisi andmeid, mis on järgnevate operatsioonide planeerimise aluseks.

Liikudes küll põhiliselt kergesõidukitel, on motoriseeritud kohaluure meeskonnad suutelised kästud huvipiirkonda või objekti luurama ja vaatlema jalastunult. Lahingulokorras peavad nad olema valmis mehitama

Scoutspataljoni luurajad õppusel oma professionaalsete oskusi lihvimas.

vaatlusposti määratud huvipiirkonnas tavaliselt kuni kolmeks ööpäevaks. Tihti võib neil olla vaja oma sõidukeid peita ja liikuda vaatlusalasse jala, seega peab nende luurajate varustus olema ka vastavalt kohandatud ja nad ise patrullimistehnikates hästi koolitatud. Sõltuvalt ülesandest ja huvipiirkonna kaugusest võib motoriseeritud kohalurepatrulli kestvus olla ühtepanu kuni seitse ööpäeva.

Vaatamata sellele, et ideaalses olukorras on KRK kaugluure samuti olulised piirkonnad vaatluse alla võtnud, ei paku lahingute käik kunagi läbinähtavaid olukordi.

Vaenlase ootamatuid tegevusi tuleb alati ette ja kaugluure kui suhteliselt staatiline, raske varustusega ja ilma transpordivahenditeta üksus ei suuda võimalike kiireloomuliste ülesannete tarvis oma positsiooni kuigi lihtsalt vahetada. Väga mobiilset motoriseeritud kohaluret ongi vaja selleks, et katta kiiresti ka need ootamatult tekkinud huvipiirkonnad, mis võivad omada vahetut mõju lahingutegevuse käigule.

MOTORISEERITUD KOHALURE MUUD ÜLESANDED

Motoriseeritud kohalureüksusi saab kasutada ka kaugluuremeeskondade ja Kaitseliidu võitlusgruppide (vt Rene Toomse, Luure kui pusle – Kaitse Kodu! 2008, nr 8, lk 21–23) toetamisel. Lisaks luurele võivad nad saada ülesandeks viia määratud alasse kaugluuremeeskondi ja neid ka hiljem kokkulepitud peidikute kaudu varustada, toimetades kohale akusid, toitu, medikamente jms. Need üksused on ka kiirreageerijad kaugluuremeeskondade hädaolukordades, kui viimaseid on vaja vaenulikult alalt kiiresti evakueerida kas terve meeskonnana või vaid meditsiinilist abi vajavaid võitlejaid. Sellised protseduurid on väga keerulised ja nende toimimise eelduseks on intensiivsed kokkuharjutamised juba rahuaja õppuste käigus.

Motoriseeritud kohalure meeskonnad saavad ka üles võtta ja staapi toimetada Kaitseliidu võitlusgruppide poolt peidikutesse pandud olulisi vaenlase materjale, mille grupp on rünnanud vaenlase üksustelt kogunud

(raadiojaamad, kaardid, dokumendid jms). Alati saab motoriseeritud kohalure üksusi kasutada ka alternatiivse sidevahendina (käskjalad) kas manöövriüksuste, teiste luureüksuste või võitlusgruppide vahel juhul, kui vastase elektroonilise sõja vahendid on muutnud meie raadioside kasutuks.

Kombineeritud lähenemisest rääkides võib olla otsustavaks lasta just neil luureüksustel teha lähilure ka objektil, mille avastas või mida vaatleb kaugluuremeeskond. See on mõistlik just juhtudel, kui mingi hinnaga eest ei saa panna kaugluret paljastumisohtu, kuid detailsemaid andmeid on väga vaja. Lisaks saavad motoriseeritud kohalureüksused ka suhteliselt karistamatult peitunud vaenlast provotseerida, avades näiteks tule nende positsioonidele (luure lahinguga kergemas vormis). See omakorda võimaldab vaatleval kaugluuremeeskonnal täpsemalt kaardistada vaenlase positsioonide ja relvasüsteemide asukohti. Enne kui vaenlane jõuab reageerida, peaks motoriseeritud kohalure olema juba kaugel.

MANÖÖVRIÜKSUSTE LUURE

Manöövriüksustena käsitleme allpool brigaadi ja pataljoni. Neil üksustel on tavaliselt määratud koosseisulised luureüksused. Lahingukompanii teostab oma vastutusala luure tavaliselt jalaväejaoga ning rühm lahingupaari või pooljaoga. Kuigi alljärgnevalt on juttu peamiselt motoriseeritud luurekompaniist ja -rühmast, on kasutatav tehnika ja esitatavad nõuded põhimõtteliselt samad ka väiksematel luureüksustel, kellel siiski ei pruugi maastureid olla.

Brigaadi luurevajadused tagab brigaadi luurekompanii, kelle vastutusala on tavaliselt kuni 70 km brigaadi eesmistest positsioonidest või liikumisel avangardist. Brigaadi luure võib katta lisaks eesmisele suunale ka ohtlikke külgsuundi. Lahingupataljoni luurerühm tegutseb pataljoni ülema huvipiirkondades. Luurerühma kaugus pataljonist sõltub pataljoni ülema luurevajadustest ja on tavaliselt piiratud luurerühma sidevahendite ulatusega.

Manöövriüksuste luurajad peavad tavaliselt mehitama huvipiirkonda kuni kaheks ööpäevaks, kuid arvestama alati kolme ööpäeva varudega, juhaks kui plaanid muutuvad. Peamised ülesanded on huvipiirkonna vaatlus ettenähtud ajaraamis, maa-ala luure, teede luure, objekti või positsioonide luure (tavaliselt vahetult enne rünnakut) ning ka katte- ja tõkestusoperatsioonid. Viimased on lahingulised tegevused, mille käigus kas tõrjutakse vaenlase luure või häiritakse vaenlase eesjäodusid, luues lühiajalisi lahingukontakte. Selliste operatsioonide eesmärk on võita aega oma üksustele või varjata neid, mõjutada vaenlase moraali ja tekitada segadust nende lahingurivistuses jne. Kerge ja vähekaitstud üksusena seab luurerühm ennast sel juhul alati suurde ohtu, seega on sellised kontaktid tavaliselt väga lühiajalised, kombineeritud kaudtule ja planeeritud eemaldumisega, enne kui vaenlane jõuab efektiivselt reageerida.

Manöövriüksuste luure koosseis, väljaõpe, taktikad, tehnikad ja protseduurid on täielikult ühilduvad, mis võimaldab neil teatud olukordades üksteist täiendada või tugevdada. Manöövriüksuste luure ei ole tavaliselt info hankimiseks tulevasteks operatsioonideks, kuigi kui vaja, peavad nad ka seda tegema. Staapidele tähendab luureüksuste rakendamine hoolikat keskendumist koordineerimisele, mis tagaks kõigi luureüksuste maksimaalse kasuteguriga kasutamise (sünkroniseeritud luureandmete kogumise plaan). Teine kriitiline koordineerimismoment on võimalike omadevaheliste tulekontaktide vältimine erinevate luureüksuste vahel, kaitse oma kaudtule eest, samas kaudtule toetuse organiseerimine ja ka läbi oma positsioonide liikumine.

MOBIILSETE LUUREÜKSUSTE KOOSSEIS JA OSKUSED

Nii motoriseeritud kohaluure kui ka eri tasandite manöövriüksuste luure koosseis ja nõutavad oskused on põhimõtteliselt sarnased. Peamine tervikuna opereeriv üksus on kuuemeheline luurejagu kahel kergel maasturil. Jagu koosneb jaoülemast, tema abist, kahest autojuhttehnikust ja kahest sidemees-vaatlejast. Rühm koosneb kolmest kuni neljast jaost ning rühmaülem on vastutav kõigi kästud ülesannete planeerimise ja täideviimise eest.

Luurejagu on tree- nitud opereerima peamiselt sõidukitel, tagades nii maksimaalselt ohutu liikumise ja oskusliku tuletegevuse ning vastastikuse katmise vaenulikust tulekontaktist lahtirebimisel. Juhuks, kui sõidukid muutuvad kasutuskõlbatuks, on alati olemas plaan jalgsi evakueerumiseks ja kõik meeskonnaliikmed peavad olema läbinud ka looduses ellujäämise väljaõppe.

Need luurajad peavad olema maasturite maastikusõidu meistrid, sest kui on vaja vastase tagalasse imbuda, ei kasuta nad tavaliselt üldsõidetavaid teid, vaid peamiselt metsasihte jms rasket maastikku.

Kerged, suure läbivusega maasturid võimaldavad luurajail kiirelt asukohta vahetada ka teedeta maastikul.

KÕIK LUURAJAD PEAVAD:

- olema väga hea jalaväelase ja patrullija väljaõppega;
- tundma vastase tehnikat, taktikat ja lahingukorda;
- oskama käsitleda üksuse kõiki relvi ja kogu tehnikat;
- oskama koostada luureettekandeid ja käsitseda üksuse sidetehnikat;
- olema läbinud ellujäämisõppe ja suutma seda rakendada hädaolukordades;
- olema füüsiliselt väga heas vormis ja valdama ka käsivõitlustehnikaid;
- olema pädevad elupäästva esmaabi andmises ja kannatanu stabiilsena hoidmises.

ALLÜKSUSTE ÜLEMAD JA VANEMAD PEAVAD LISAKS IGA LUURAJA OSKUSTELE:

- oskama planeerida ja täide viia kästud luureoperatsioone;
- tundma põhjalikult oma meeskonda ja suutma seda efektiivselt kasutada;
- oskama anda pädevaid hinnanguid vaenlase tegevusele vastutusallas;
- oskama juhtida kaudtulud (tulevikus ka liitlaste õhutulud);
- suutma filtreerida ja koondada olulise informatsiooni ettekannetest;
- suutma asendada järgnevat ülemat tema ülesannetes.

ISIKUOMADUSED

Mobiilse iseloomuga luureüksustesse sobivad rohkem just kaugluurajate vastandtüübid – kärsitumad, riskialtimad ja kannatamatamad inimesed. Äärmused ei sobi mõistagi kuskile, isikuomaduste vahel peab valitsema mõistlik tasakaal.

Luure on alati võimalusi loov tegevus (vaenlase varjamine meetmete ülekavaldamine), seega on kõige olulisem fantaasiarikas lähenemine ülesandele (kuidas saada maksimaalselt infot ennast mõttetusse ohtu seadmata). Kiire reageerimisvõime ja agressiivsus tulekontaktis on ainukesed omadused, mis päästavad luureüksuse naha, kui see vaenlasega kokku satub, mis ei ole mobiilse üksuse puhul haruldane. Kui vaja, peavad need võitlejad olema valmis roomama ka vaenlase staabitelki info järele või võtma “keele”. Kaine mõistus ja hoolikas planeerimine peavad alati tagama mõistliku tasakaalu tegevuste riskiastme ja luurajate ohutuse vahel.

RELVASTUS JA VARUSTUS

Kuigi motoriseeritud kohaluure suudab sõidukite tõttu kanda kaasas kordades rohkem varustust kui jalgsi liikuv kaugluure, tuleb siiski silmas pidada ülekoormamise ohtu. Maasturite liigne koormamine vähendab nii nende mobiilsust kui ka maastiku läbimise võimet. Kogu varustus peab olema kinnitatud, et vältida eseme-

te sõidukist välja kukkumist eriti taandudes või raskel maastikul liikudes.

Relvastus. Luurajate relvastus peab olema mitmekeesine ja liikumisel suhteliselt suure vaenuliku kontakti tõenäosuse tõttu ka pisut mõjusam kui kaugluurajatel. Igal sõidukil on pardarelv, enamasti keskmine kuulipilduja (7,62 mm), mis on stabiilselt kinnitatud. Siiski peab olema võimalik seda kiiresti eemaldada ja kasutada ka jalastunult. Igal sõidukil oleks soovitatav omada ka ühte kergekuulipildujat (5,56 mm), millega saab vajadusel katta alternatiivset suunda. Samuti saab võtta kuulipildujad kaasa lühiajalise vaatlusposti julgestuseks. Luurajatel on põhirelvaks automaadid, kusjuures kiirelt sõidukitel opereerides on eelistatud lühemad Galil SARI mudelid. Et autojuht ei saa liikumisel oma automaati kasutada (vajadus näiteks varitsusse sattudes), peaks tal olema alati käepärast püstol, millega saab esialgest tulereageeringut teha ka ühe käega, samas sõitmist jätkates. Tankitõrjerelvadest piisab tavaliste vaatlusluuremissioonide korral ühekordsetest laskudest (AT-4 tüüpi), kuid et üksus võib saada ka ülesande olla ohtlikul suunal tõkestajaks, ei tee paha raskema relvastuse (nt Carl Gustav) olemasolu.

Transport. Mobiilsed luureüksused kasutavad kergeid maastureid ja selleks on kaitseväge pehme katusega MB GD-d üsna sobivad. Nendel sõidukitel on hea läbivõime, piisav kiirus ja ruumikus. Kiirendust ja mootori võimsust võiks luureüksuste sõidukitel olla pisut enam, sest võttes arvesse meeskonna varustuse kaalu ja kiirenduse olulisust kontaktist lahtirebimisel, suurendaks see oluliselt meeskonna ellujäämisvõimet. Luurajate sõidukeid tuleb veidi ümber ehitada ja täiendada, et võimaldada neile suuremat tulejõudu liikumisel ja paremalt mobiilsust raskel maastikul.

MÕNED SOOVITUSED LUURAJATE KASUTUSES OLEVA MAASTURI MB GD TÄIENDAMISEKS

- Pehmele katusele tuleb teha uus ja tugevam raam, millele saaks kinnitada (kergelt eemaldatavalt) kuulipilduja või 40 mm automaatgranaadiheitja 360 kraadi ulatuses keerleva ringaluse, mis tagab võimaluse pidevalt julgestada ja vajadusel teise sõiduki taandumist katta.
- Raami külgedele tuleb kinnitada tugev traatvõrk, mis kaitseb sõiduki sisemust liikumisel okste eest ja kuhu saab ka kinnitada tööriistu ja varustust. Kaval on kinnitada külgedele ka paar kergmetallist, kuid piisava kandevõimega plaati, millest on suur abi pehmel maastikul, kui neid sõiduki kinni jäädes rataste alla paigutada, või väiksemaid takistusi (näiteks kraave jms) ületades.
- Tagumised istmed tuleb asendada ülesklapitavate ja külgsuunas paiknevate pinkidega, mis annab rohkem vaba põrandapinda ja võimaldab ka teisi üksusi (näiteks kaugluurajaid vaenlase tagalasse viies või neid sealt evakueerides) vedada. Samuti on nii rohkem ruumi varustusele ja varudele, kui ülesanne kestab kauem.

- Maasturi esiossa tuleb paigutada suitsugranaadiheitjad, mis on salongist päästetavad. See on oluline päästevahend vaenlasega ootamatult kokku sattudes. Tehnoloogia on iseenesest lihtne, kuid hindamatu meeskonna ellujäämisvõime seisukohalt.
- Vints on suureks abiks eriti vaenlase tagalasse imbumisel peaaegu võimatut maastikku läbides, samuti hädaolukordades, kui kiirustades on eksimuse tõttu kinni jäänud. Igal juhul püütakse säilitada kahe sõiduki kontseptsiooni ja teineteise mülkast väljatõmbamiseks või rikke korral peavad juba kinnitatud pukseerimisköied igal veokil olemas olema.
- MB elektrisüsteem ei võimalda täielikku pimendamist (näiteks neliveo ja aeglusti tuled jäävad armatuurilaul põlema) ja täiendav pimendamine on oluline just öösel öövaatlusseadmetega liigeldes.

Vaatlusvahendid. Luurajate eelistatuim liikumisaeg on pimedas ja varjatud vaatluse teostamise aeg nii valgus kui ka pimedas. Seega on eriti olulisel kohal hea öövaatlusvõime omamine. Valgust võimendavad monoklid peaksid olema igal luurajal. Jao kohta on hea omada soojustundlikku vaatlusseadet, mille eest ei peida ennast nii lihtsalt ükski soojust eraldav elusolend ega masin. See tagab lisaks objekti jälgimisele ka parema eelhoiat-

Maasturite liigne koormamine vähendab nii nende mobiilsust kui ka maastiku läbimise võimet. Kogu varustus peab olema kinnitatud, et vältida esemete sõidukist välja kukkumist.

tusvõimaluse, kui keegi peaks vaatluspostile varjatult lähene-ma. Lisaks tavalistele binoklitele on soovitatav omada luurejao

kohta ka mõnd kaugema distantsi vaatlusvahendit (60-kordse suurendusega) ja pilti digitaalselt salvestavaid vahendeid (fotoaparaat, videokaamera) ehk sama tehnikat nagu kaugluurajad. Pilt vastab tavaelus tuhandele sõnale, kuid luures võib see olla kümme korda olulisem. Igal juhul tuleb püüda nähtut salvestada, sest mõni pisidetail, mida ajapiirangus ei jõutud vaatluspostil tähele panna, võib olla pärast staabis luureanalüütiku silmis hindamatu väärtusega.

Navigeerimisvahendid. Kompass ja kaart on iga luuraja peamised navigeerimisvahendid, GPSi kasutab ta tavaliselt vaid pisteliseks kontrolliks. Maasturid jällegi

Side on tavaliselt peamine luure efektiivsuse tagaja, seega tuleb lisaks vastavale väljaõppele panna rõhku ka heale sidevarustusele.

mõjutavad kompassi ja nendel liikumisel peaks kasutama rohkem GPSi abi, kuhu on planeeritud marsruut juba sisse programmeeritud. Tsiiviilkasutuse GPSid on praegu-

seks juba taskukohase hinnaga ja väga täpsed. Luuraja kompass omakorda peaks olema triitiumvalgustusega, et vältida paljastamist, nagu võib juhtuda fosforkompassi sagedasti valgustades.

Muu varustus. Et ülesandel olevatel luurajatel ei ole võimalust vaatlusest vabal ajal sooja punkrisse pugeda

ja ka talvel lahtisel sõidukil jahtub inimene kordades kiiremini, peab neile üksustele ette nägema piisava ja parima varustuse kehatemperatuuri säilitamiseks. See hõlmab kogu rõivavarustust spetsiaalsest aluspesust kuni tuule- ja veekindla vihmariietuseni ning tõeliselt head magamiskotti. Alajahtunud ja väsinud luuraja ei suuda oma ülesannet edukalt täita.

SIDE

Side on tavaliselt peamine luure efektiivsuse tagaja, seega tuleb lisaks vastavale väljaõppele panna rõhku ka heale sidevarustusele. Jaosisesi (vaatlusposti ja maasturite peidukoha, samuti sõidukite vahel) peaks kasutama madala võimsusega VHF-sidet, mis on ka jalaväerühma standardiks. Luurerühmades ja ülespoole võiks kasutada põhiliselt *multiband*- ehk mitmesageduslikke (30–512 MHz) raadiojaamu, mis tagavad ka kohese integreerituse liitlaste kommunikatsioonisüsteemidesse.

Kaitseringkonna motoriseeritud kohaluurel ja brigaadi luurekompaniil peab nende kaugema ulatusnõude tõttu olema ka lühilaine teel informatsiooni edastamise võime nagu kaugluureüksustelgi (vt Rene Toomse & Martin Plaser, Luure kui pusle III: Kaugluure – püsiv vaatlus võtmekohtades – Kaitse Kodu! 2009, nr 2, lk 12–15).

KOKKUVÕTTEKS

Luureüksused peavad olema aktiivsed ja innovaatilised, leidmaks pidevalt uusi tehnilisi ja taktikalisi lahendusi, kuidas olla üle vaenlase varjamistehnikatest. Luuraja pidev enesetäiendamine ja oskuste lihvimine tagavad parimad tulemused kästud ülesannete täitmiseks. Tähtis koht on alati ka luurajate enda initsiatiivil, kui nad teevad ettepanekuid efektiivsust suurendavateks lahendusteks tehnikate, varustuse ja väljaõppe osas. Eesmärk on ju alati ülemale parima kvaliteediga ja nõutud ajaks info toomine.

Siiski tuleb saavutada ja hoida kõigi luureüksuste väljaõppele samu standardeid, mis võimaldab paremini nende, tihti samal alal liikuvate erinevate ülesannete elementide omavahelist koordineerimist, välistades nii kõige lubamatuma olukorra – omadevahelise tulekontakti. Samad standardid võimaldavad ka teatud oludes ja vajaduste tekki- des neid üksusi riskasutada, andes juurde luureoperatsioonidel vältimatut oluliselt paindlikkust.

Kuna luureeriala on kompleksne ja mitmekülgne, on soovitatav kaaluda ametliku luurekooli loomist erialalise õppeasutusena. Selline kool annaks võimaluse keskenduda põhjalikult ühtsete standardite, doktriinide ja järjepideva arenduse tagamisele, mis senini on toimunud pisut kaootiliselt ja koordineerimatult. **KK!**

Operatiiv-taktikaliste luurevahendite arsenalil peaks lisaks kaugluurele kuuluma kindlasti ka väga mobiilne motoriseeritud kohaluure, kes täidab peamiselt näiteks kaitseringkonna ülema luurenõudeid suundadel, kuhu oma lahinguüksusi ei ole paigutatud.

Tondi lasketiir

Tondi lasketiir www.laskmine.ee pakub võimalusi ennast trennida ja oma oskusi lihvida. Kellel aga vajadus või soov muretseda relvi või laskemoona, siis www.relv.ee pakub siin oma abi. Lisaks võtame komisjonimüüki relvi.

Pakume inimestele instruktori tuge relvade käsitlemisel. Meie poolt on teile appi anda inimesed, kes tegelevad igapäevaselt professionaalide koolitamisega.

Meil pakutavad võimalused:

- Lasketiiru või -raja rent
- Instruktori teenus - kui sul ei ole relvaluba, siis saab meie instruktoriga valvsa pilgu all kätt proovida erinevatest relvadest.
- Relvade rent (Glock, Sig-Sauer, Makarov, Nagan, TT, Saiga ja Vepr (need on vene militaarrelvade tsiviilversioonid) ja CarlGustav)
- Militaarse sisustusega klaasiruumi rent
- Ürituste korraldamine (Peale väsitavat laskmise üritust saame oma koostööpartnerite kaudu lisaks pakkuda sauna ja muud lõõgastavat)
- Lisaks toimuvad meil temaatilised laskmise päevad erinevatele huvigruppidele nagu sportlased, teenistuses relva kandjad, enesekaitseks relva omajad.

Avatud E-R 13.00 – 20.00 ja L 09.00-20.00.

Info telefonil: **5130855** või **6504850**.

Pakkumised ürituste ja sünnipäevade korraldamiseks e-postil:

tonis@laskmine.ee

Järvamaa gümnasistide riigikaitselaagris oli rekordarv osalejaid

Tekst: KÄRT OJALA

Pärast peaaegu 3 km pikkust rännakut Tallinna-Tartu maantee äärest Vanamõisa Kroonu Klubi territooriumile kohtavad gümnasistid väravavalvet. Noored on sisenemas Kaitseliidu Järva maleva korraldatud tänavuse riigikaitseõpetuse välilaagri alale, kus neid on ootamas kolm tegevusrohket päeva, mis annavad praktilisi tead-

misi sellest, mida õppeaasta jooksul koolipingis teoorias õpitud.

LAAGRIELU ALGAB RIVISTUSEGA

87 laagrulist jaguneb viieks rühmaks nii, et igas rühmas oleks õpilasi erinevatest koolidest. Rühmad saavad nimeks Alfa (juhendaja nooremseersant Janis Baranin), Bravo (juhendaja reamees Raimo Merilo), Charlie (juhendaja veebel Roman

Aver), Delta (juhendaja nooremveebel Vallo Tamme) ja Echo (juhendaja nooremseersant Janek Tšeljadinov). Laager avatakse rivistusega. Laagriülem leitnant Lauri Lipp peab kõne ja annab lipuheiskamise au kahele laagrilisele – Tanel Eensoole ja Kaimar Orrile. Algab laagrirutiin, st õppetunnid.

Esimesena õpivad noored ära sisiteltkide püstitamise, sest telkidest saab nende kodu järgnevat kolmeks päevaks ja soojaandja kaheks külmaks ööks. Telgitund on ka noorte ainuke ühine tund, sest seejärel jagunevad rühmad erinevatesse erialatundidesse. Seda aga pärast kosutavat lõunasööki, mille eest, nagu ka kõikide teiste söömaegade eest, vastutab Naiskodukaitse Järva ringkond Tiiu Laaneoksa ja Tiia Mettuse eestvedamisel.

Erialatunnid on maskeerimine, riviope, miiniõpetus, relvaõpetus, taktikalised liikumisviisid, sideõpe, laskmine, meditsiin ning ka võistluslikud takistusriba läbimine ja värviikulimäng. Takistusribal selgitatakse välja, et kiireim rühm on Echo, värviikulimängus ja kaevikulahingutes osutub parimaks Alfa. Sama rühm võidab ka viimasel päeval vastutegevuse esinduse ehk Kaitseliidu Järva maleva võitlusgrupi. Kogu muu tegevuse kõrval tuleb rühmadel graafiku järgi panna välja ka tunnimehed väravavalvesse.

MITTE AINULT ÕPETUNDIDEST

Üllatuslikult saabub teise päeva lõunasöögi ajal laagrisse Kaitseliidu Järva maleva pealik major Arvi Niglas, kes uudistab laagriliste tegevust ja tutvustab lõunasel rivistusel noortele Kaitseliitu, avaldades lootust, et pärast laagrit astub ehk mõnigi laagriline sellesse organisatsiooni.

Kuid päevad ei koosne vaid õppetundidest, ka meelelahutus on laagrielu osa. Juba esimese päeva õhtuks on igal rühmal välja mõeldud

Värviikulilahingus tuli tabada kaevikuliinis liikuvat vaenlast ehk vastasvõistkonna liiget.

Suure-Jaani Gümnaasiumi poisid saevad puid telgiahjule sobivasse mõõtu.

Loo autori Kärt Ojala ülesanne riigikaitselaagris on ka teabemeeskonna juhendamine ehk infotahvli värskena hoidmine.

Et telk soe püsiks ja laagrivalve oleks regulaarselt tagatud, seati õõ hakul sisse ahju- ja laagrivalvegraafik.

rivilaul, mida siis ühest tunnist teise marssides lauldakse. Kõige tublimad lauljad on Bravo rühmast, mille lauluema on Tjorven Jürgenson. Hiljem tuleb aeg näidata etlemisoskusi – igal rühmal on ülesanne kanda ette väike näitemäng. Kahjuks ei võta sellest kõik rühmad osa ja võistlustulle lähevad vaid Bravo, Delta ja Echo. Ülekaalukalt võidab etlemisvõistluse Delta, kes on oma tegevusse kaasanud ka instruktor Vallo Tamme.

Ei puudu sellestki laagrist kohustuslik teadmiste kontroll viktoriini kujul. Kõik rühmad on välja pannud oma esinduse, kes siis ajude rägisedes leiavad vastuseid selliste küsimustele nagu “Mida tähendab ladinakeelne väljend *pro patria?*” ja “Kes on Eesti kaitseväge juhataja?”. Viktoriini võidab rühm Bravo.

KEEGI ON ALATI PARIM

Laagriöödel ei saa teadupärast keegi endale pikka und lubada. Mõlemal ööl korraldatakse kaks häiret, millest võtab osa kogu laager. Lisaks tuleb jätkata graafikujärgset väravavalvet ja pidada kinni rühma ahjuvalvegraafikust. Laagriliste närvid on pingul, sest kõik teavad, et nende laagrit luurab väljastpoolt ka vastutegevus ja vaenlaselt võib ju kõike oodata.

Viimane päev on laagrilistele kõige kiirem. Poole päeva jooksul tuleb läbi mängida värvikuulilahingu finaali ja superfinaali vastutegevusega, läbida takistusriba lõppvõistlus ja teha läbi viimased erialatunnid, seejärel aga panna laager kokku. Rühmad võistleavad, kes on üldarvestuses laagri kõi-

ge tublim. Lisaks värvikuulimängu ja takistusriba läbimise tulemustele tulevad siin arvesse ka viktoriini ja näidendivõistluse tulemused. Kolmanda koha saab Delta, teise Bravo ja võiduka esikoha korjab endale Echo.

Tänavune, 23.–25. aprillini Kaitseliidu Järva maleva korraldatud

gümnaasistide riigikaitselaager oli järjekorras juba neljas ja sellest võttis osa 87 õpilast kuuest koolist: Türi Majandusgümnaasiumist, Türi Gümnaasiumist, Paide Ühisgümnaasiumist, Paide Gümnaasiumist, Suure-Jaani Gümnaasiumist ja Võhma Gümnaasiumist. **KK!**

KORRALDAJATE KOMMENTAARID:

KAAREL JÄNES, Kaitseliidu Järva maleva liige, sideõpetuse instruktor:

Edasiminekuks on toimunud, 45 minuti asemel on sisustada 2x45 minutit, mis annab võimaluse viia tundi läbi põhjalikumalt ning suurendada just praktilist poolt. Noortega viidi läbi praktiline harjutus, mille käigus kasutati nii traat-, raadio- kui ka kullersidet. Noored on laagris ülimateveeritud, enamikule on see esimene metsakogemus. Just noored on need, kellele seda laagrit tehakse. Tähtis on laagritraditsiooni jätkamine. Instruktoril ja vabatahtlikul on tähtis näha sellist suurt hulka noori, kes on huvitatud riigikaitsest. Loodetavasti tekib mõnel neist suurem huvi ja seovad oma elu riigikaitsega.

ALLAR ANSJAKI, Kaitseliidu Järva maleva liige, üksikvõitleja moondamise instruktor:

Õpilased olid distsiplineeritud ja probleeme ei olnud. Tehti seda, mida öeldi, ja nii, nagu öeldi. Arvestades seda, et ülesanne tundi läbi viia tuli ootamatult, läksid asjad üsna hästi. Jäin oma tundidega rahule, sest sain nii noori õpetada kui õppisin ka ise: meelde tulid paljud asjad, mis olid vahepeal juba ununenud. Noortes tekitas kindlasti kõige rohkem elevust see, kui nad said üksteise nägusid mäkerdada ja üksteist n-ö põdsasteks muuta. Kindlasti tegi see asja nende põnevaks, et nad said kõike ise läbi proovida. Korraga oli tunnis kaks jagu, kellest üks maskeeris ennast ära ja peitus metsa ning teine jagu siis otsis neid.

RODION SOROKIN, nooremleitnant, Logistikapataljoni transpordigrupi transpordikompanii ülema abi, miiniõpetuse instruktor:

Minu arust oli see laager õpilastele väga põnev. Tagasisidest midagi halba välja ei tulnud. Minu teema oli miiniväli. Nägin päev otsa vaeva, et õppekoht ette valmistada. Tunni alguses pidid kõik õpilased n-ö väravast sisse tulema, sinna aga oli üks “veemiin” peidetud. Kõik grupid (peale ühe) astusid miini peale ja osa noori sai märjaks. Eesmärk oli õpetada sattumist miiniväljale – ja mis saab olla parem, kui õppimine kogemuste kaudu.

Metsaelu harjutab toime tulema

Tekst: TÕNIS ASSON, kolonelleitnant, Tartu Mart Reiniku Gümnaasiumi ja Luunja Keskkooli riigikaitseõpetaja

Rühmainstruktor röögatas: “Häire!” Käskluse mõjul katkes kogu laagris maad võtnud pärastlõunane roidumus ja algas hoogne siblimine, kui AK-4ga varustatud riigikaitseõppurid tormasid oma sektorit otsima ja ringkaitset moodustama. Hetkeline lödvakslaskmine polnud tingitud üksnes maitsva lõuna mõjust, pigem andis tunda õine orienteerumine.

Toidu maitse üle saab alati vaielda, kuigi metsa ei peagi viimast kaasa vedama, seal on asi pigem isus või isutuses. Nagu kolmepäevane kevadlaager Tartu Raatuse ja Mart Reiniku Gümnaasiumi, Luunja Keskkooli ja Tartu Herbert Masingu Kooli riigikaitseõppuritele õpetas, jätkub isu piisavalt, kui metsas ja värskes õhus käis sihipärane ja mõtestatud, kuid füüsiliste sugemetega militariseeritud ühistegevus. Laagriiline Siim Krull Raatuse Gümnaasiumist ütles: “Veendusin, et parim isutekitaja on nälg, see tähendab ka seda, et sõjaline õpetus harjutab meid kõike sööma.”

ORIENTEERUMINE EI TAPA

7.–9. maini mitme kooli riigikaitseõpetajate ja Tartu Kaitseliidu koostööna korraldatud laager viis Uniküla-Paluküla piirkonda 58 õpilast. Laagri peamine eesmärk oli tutvustada militaarmaailma ja kinnistada riigikaitseõpetuse tundides omandatud teoreetilisi teadmisi. Nii mõnegi tegevuse käigus selgus, et teoorias on asjad lihtsamad, eriti kui metsas on pime ja oma asukoha määramine käib jaos hääletamise teel, mitte kaardi ja kompassi abil. Sel juhul kompenseeriti teadmiste defitsiit jalgade lisatõega.

Kui esimesel päeval sai laager püsti, rühmade ja jagude koosseisud paika, taktika alused selgeks ja laagrirutiingi omandatud, siis kell 21

Kolonelleitnant Tõnis Asson ja kapten Kalev Muru orienteerumisraja kontrollpunktis.

alanud orienteerumine valgel ajal muutus märkamatuks samaks tegevuseks hämaras ja lõpuks koguni pimedas. Rada, mille pikkus oli linnulennult 4–5 km, venis maastikul tunduvalt pikemaks. Raatuse Gümnaasiumi õpilane Eike Vatsar meenutab: “Õppisime ära väga tähtsa asja: orienteerudes ei maksa kohe suvalises suunas võimalikult kaugemale kaardilt välja joosta, sest siis läheb umbes tund, et tagasi kaardile saada ja oma koht kindlaks määrata.”

Mõnel jaol nii hästi ei läinud ja nad ei saanud tükk aega kaardile tagasi: “Eriti meeldis orienteerumine öises metsas, kus suutsime ära eksida nii, et kõndisime 8,5 km ringi ja olime eksinud. Kõndisime 3 tunni ja 45 minutiga üle 20 km, millest poole maad jooksisime nagu peata lambad, aru saamata, kus oleme,” tunnistab 2. rüma 1. jagu. Siinkohal on hea tõdeda, et kõik jaod jõudsid laagrisse tagasi enne hommikusööki ja öisest metsajooksust kujunes päeva parim tegevus, mida pidas märkimisväärseks enamik laagrit hinnanutest. Parim jagu – 1. rüma 1. jagu –, sai aja 2 tundi 50 minutit ning läbis kõik määratud kontrollpunktid, tõesta-

des, et kaarti tundes ja kompassiga suunda määrates võib metsas ellu jääda.

TAHAD LENNATA, ÕPI ROOMAMA

Pärast orienteerumist said jaod (küll eri aegadel) valmistuda öörahuks, planeerida öised patrullid ja telkide kütjad ning suikuda unne, mida kütmata telkides segas jahe-dus. Alajahtumise vältimiseks oli osalejatele soovitatud öösel telkide korduvat mahavõtmist ja püstitamist. Või telgiahjud kütmist.

Laagri teisel päeval tuli rühmade kaupa süvendada taktikalisi oskusi ja tutvuda AK-4 tehniliste omadustega, millest õppurite arvates on olulised ainult põhilised: relv on liiga pikk ja liiga raske.

Kui instruktorid mainisid, et käsil on kalli raha eest ka relva modifitseerimine mitmete siinide, käepidemete, lampide, sihikute ja harkjalgade abil, ütlesid õppurid omakorda, et suured inimesed peaksid mõnikord mõtlema ka oma tegevuse rasketele (ülekaaluliste) tagajärgedele. Lõunani jätkus õpe roteerumise korras – rüh-

mad vahetasid pidevalt kohti. Taas sööstis keegi kusagile, keegi kattis kusagil kedagi, karjudes: “Sööda, katan!” Viimased kilomeetrid lõunasöögiks laagrisse roomamisel osutusid vaevaliseks, kuid kinnistasid ütlust: “Tahad lennata, õpi roomama!”

RÄNNAK JA PATRULL-LAAGER

Pärast lõunat algas jagudevaheline taktikaline mitmevõistlus: telkmantlitest telkide ehitamine, esmabi, õhupüssist laskmine, kauguste hindamine, visuaalne asjade otsimine ja granaadi täpsusvise. Jaod roteerusid õhtusöögini punktide vahel, kuni kõik alad tehtud. Parimaks jaoks osutus 1. rüma 2. jagu.

Kui seni toimus töö sektiioonides – jagude koosseisus –, siis pärast õhtusööki jätkus see rühmadena. Kavas oli rännak taktikaliste elementidega, mida võrstsitasid instruktoreite käemärgid ja aeg-ajalt vasakult või paremalt lähenev alatu, kuid salakaval vastutegutseja, kelle rünnakut entusiastlikult tõrjuti. Rännaku sihtpunktis tekitati kiirelt teatavat tüüpi kolmnurklaagreid (mis alguses küll rohkemnurksetena välja kukkusid).

Kolmnurklaagri ehk patrull-laagri sissevõtmisel esines ka kaotusi, sest mõnigi osaleja kaotas midagi, kuid kaotustest saab üle asjade ülesotsimise teel. Samas on langenutega olukord palju tõsisem. Nimelt langes kiirustades küll oksale komistanud võitleja N, kes langemise käigus oma AK-tüüpi raskerelva viskerelvaks ümber transformeeris ja eeskõndija sellega pikali rabas. Valutava jalaga võitleja kanti kätel telki. Kandmist kergendas asjaolu, et tegemist oli tüdrukuduriga.

Taas andis pimenemine märku, et hommikusöögi aeg pole enam kaugel ja sissemagamise vältimiseks tuleb välja magada. Nii mõnigi telkkond suutis telgiahjule sooja sisse saada. Ootamatult väljakuulutatud äratus mobiliseeris rühmad grupiviisiliseks võimlemiseks värskes hommikukarguses ning valmistas osalejate keha ja vaimu ette laskeharjutuseks tiirus. Pärast hommikusööki suundus 1. rühm lasketiiru. Teised asusid laagrit koristama ning telke kokku laskma. Ilmataat oli seni

oma parimat palet paista lasknud, kuid pärast telkide pakkimist ja autodele laadimist avas taevas luugid vihmahoogudeks.

LAAGRI PARIMAD: 2. RÜHMA 1. JAGU

Tiirus tuli tulejagude kaupa tulejoo-nele asuda. Laskurid ei lasknud en-nast kohati tihedast sajust häirida, sest vajadusel tuleb sõdida iga ilma-ga. Enne tagasisõitu ning varustuse ja relvastuse mitmekordset kont-rolli vääristati kogu laagrit läbinud mitmevõistluse võitjat 2. rühma 1. jagu auhindadega. Kuna hea militaristi riivilil on “Vahva sõdur Švejki juhtumiste” kõrval ka mõned tõsisema si-suga raamatud, oli auhinnaks osaliselt veel kehtivate määrustike komplekt.

Kolonne Tartusse saabumise järel ei saanud veel mõelda lõpetamise alustamisele, sest Kaitseliidu Tartu maleva maja ajaloolises keldris ootas lõunasöök. Et värskes õhus polnud relvade puhastamine suure õhuniis-kuse ja pori tõttu võimalik, tuli see töö pärast lõunasööki kitsas korido-ris ära teha. Mõnigi õppur avastas lisaks AK-4 pikku-sele ja raskusele, et tuleks lisada veel üks põhiomadus – relva võime määrduda. Lisaks olevat relv tehtud raskes-tipuhastatavast materjalist, mida tõestas mõne õpilase mitmekordne katse omateada puhast relva valv-sale leitnant Aarne Salole üle anda. Siiski said kõik relvad korralikult pu-

hastatud ja õlitatud ning laagrilised oma varustuse tagastatud.

TAGASISIDE JA TÄNUSÕNAD

Otsustades erinevate kirjutiste järele, mis tagasisidena korraldajatele laeku-sid, jäädi laagriga rahule ja nii mõnigi õpilane oli valmis kohe uut alustama. Lisaks õpilastele õppisid ka korral-dajad ise ja on valmis oma kogemusi uuttes laagrites proovile panema.

Täna õpilasi nende positiivse suh-tumise eest ja valmiduse eest ener-giliselt igasse suunda tormata. Jääb üle vaid loota, et jagub õpetajaid ja instruktoreid, kes neile õige suu-na kätte näitavad. Suurimad tänud Kaitseliidu Tartu maleva meeskonn-ale (leitnant Aarne Salo, kapten Allar Mõttus, nooremseersant Märt Meesak, Raigo Mägi, nooremveebel Veikko Allik, veebel Marek Sakson, seersant Rein Vask ja nooremvee-bel Mati Jõgeva), kes korraldajate ja instruktoritena laagrit planeerida, korraldada ja läbi viia aitasid: Lisaks erilised tänusõnad kollegidele riigikaitseõpetajatele Uudo Limakule (Raatuse Gümnaasium) ja kapten Kalev Murule (Masingu Kool).

See kirjutis ei edasta nüüdseks juba ajalukku vajuva riigikaitseõpetajate meenutuste kogu spektrit, sellisel juhul tuleks kokku panna üsna paks raamat. Vabandan,

kui midagi erakordset, kordumatut ja olulist on välja jäänud. Seda, mis tegelikult juhtus ja mida tundsid osalised, ei saagi sõnadega päriselt edasi anda. **KK!**

Laagri teisel päeval tuli tutvuda AK-4 tehniliste omadustega, millest õppurite arvates on olulised ainult põhilised: relv on liiga pikk ja liiga raske.

Et värskes õhus polnud relvade puhastamine suure õhuniiskuse ja pori tõttu võimalik, tuli see töö pärast lõunasööki kitsas koridoris ära teha.

AK-4 kui laagrilise lähim sõber.

Rooma või lõunale?

Rapla malev ühendas riigikaitselaagri formeerimisõppusega

Tekst: TAIVE KUUSE, nooremleitnant

Raplamaal õpetavad kaitseliitlased riigikaitseõpetust kuues koolis. Igal pool lõpeb riigikaitseõpetuse õppeaasta riigikaitseelaagriga. Kaitseleitlane ja Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi ning Juuru Gümnaasiumi riigikaitseõpetuse õpetaja Kalev Kiviste tegi Kaitseleitliidu Rapla maleva staabi töötajatele ettepaneku ühendada riigikaitseelaager ja maleva formeerimisõppus. Rapla maleva pealik major Peeter Tani kinnitab, et mõte langes viljakasse pinda, sest 15.–17. maini korraldatud formeerimisõppus ja riigikaitseelaager Kaiu koolis õnnestusid tema sõnul suurepäraselt. “Rahul olid nii laagri korraldajad, õpilased, formeerijad kui ka maleva staap,” ütleb major Tani.

FORMEERIMISÕPPUS: KÕIK NAGU PÄRIS

Ettevalmistus algas juba kevadel, kui 28. märtsil said formeerimismeeskonnad teoreetilist õpet. Selgitati formeerimispunkti gruppide kohustusi, töö sisu, vajalike dokumentidega töötamist. Maikuisel praktilisel õppusel osalesid umbes pooled Kaitseleitliidu Rapla maleva formeerimismeeskondade liikmed – 34 meest ja naist. Ühendformeerimispunkti ülemaks sai lipnik Sven Arendi. Nendele algas õppus 15. mai õhtul kell viis, kui koguneti Alu mõisa, kust osa inimesi liikus Kaiu kooli formeerimispunkti ette valmistama ja teised läksid ladudesse vajaliku varustuse järele. Formeeritavate ehk järgmisel hommikul algava Juuru ja Rapla gümnaasistide riigikaitseelaagri varustuse komplekteerimine, sorteerimine ja täiendamine kestis öösel kella kaheni, mil saabusid viimased puuduolevad varustuselemendid.

Riigikaitseelaager peeti Kaiu vallas Karitsu ümbruses. Laupäeva hommikul suundusid veoautod õpilaste kogunemiskohtadesse Raplasse ja Juuru ning töid riigikaitseelaagrilised

Kaiu kooli, kus kell 8.15 algas neile sõdurivarustuse kätteandmine täpselt nende reeglite järgi, kuidas ühe üksuse formeerimine käib. Kell 11.15 anti varustus üle viimasele laagri-le. Major Tani kinnitab, et see oli väärt väljakutse formeerimismeeskonnale ning huvitav ja rikastav kogemus gümnaasistidele. Viimased said laagrisse selga Rootsi roheline vormi ja andsid formeerimisgrupile hoiule oma tsiviilriietuse. Lisaks said nad seljakotid, rakmed, magamiskotid ja alusmatid jne – seega varustuse, mis üksiksõdurile ette nähtud.

Major Tani kiidab formeerimisüksuse ülemat Sven Arendit, kes suutis kiirelt määrata kitsaskohti

ja operatiivselt meeskonna tööd ümber korraldada, et tagada kiire ja sujuv tegevus kooliõpilaste varustamisel.

TEGEVUS JA ANALÜÜS KÄSIKÄES

Samal ajal, kui õpilased alustasid riigikaitseõpetuse laagri tegevusega, istus formeerimismeeskond samuti koolipinki, et vaagida saadud kogemusi ja teha tähelepanekuid järgmiste õppuste tarvis. Arutelu venis mitmetunniseks. “Moraal oli väga kõrge ja oli tunda, et reaalseste inimestega kogu grupi tegevust läbi mängides olid kinnistunud teoreetilised teadmised ja tekkinud selgem arusaam formeerimismeeskonna töö sisust,” meenutab major Tani.

Õhtutunnid kulusid ettevalmistusele järgmise päeva kavandatud õpilaste deformeerimiseks. Major Tani kiidab kõiki formeerijaid, kes lühikese aja jooksul suutsid sulanduda üheks meeskonnaks. “Eriti tähelepanuväärne oli formeerimispunkti kuuluvate naiste Kristel Kaasiku, Kaja Letlase ja Lemmi Võrahanso suutlikkus varustuse väljajagamisel ja tagasivõtmisel sellega kiiresti hakkama saada,” ütleb major Tani.

Pühapäeval kell 10.30 paiku saabusid formeerimispunkti esimesed õpilased ja kella üheks päeval olid kõik oma militaarvarustuse taas tsiviililaste vastu vahetanud ning koduteele saadetud. Formeerimismeeskond koristab ruumid ja ümbruse ning võttis õhtul taas kord õppuse kokku.

HUVITAV KOGEMUS GÜMNASISTIDELE

“Tegevus Kaiu koolis oli vastastikku innustav,” räägib major Tani. “Õpilased said kogeda tegeliku sõdurieluga kaasas käivaid tegevusi

ja kasutada sõdurivarustust. Maleva formeerimismeeskond sai aga praktiliseerida omandatud teadmisi realses olukorras, kus tuleb riidesse panna ja varustada inimesed kindla aja jooksul – see on hoopis kõvem kogemus, kui lihtsalt seda tegevust kuivalt läbi mängides.”

Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi XIa klassi õpilane, riigikaitseelaagris rühmaülema rolli täitnud Ants Kensap tõdeb, et esialgu tekitas arusaamine, et oma isiklikud asjad ja riided tuleb ära anda nii mõneski õpilases kõhedust. “Ootamist oli formeerimisel suhteliselt palju ja vormid olid mõnedele liiga suured, aga muidu tundus huvitav ja kõik sujus. Hiljem saime kõik oma asjad kenasti tagasi,” hindab tema formeerimise käiku. Riigikaitseelaagrit nimetab ta aga huvitavaks ja kasulikuks. “Siiski ei ole ma kindel, kas Eestil on ikka vaja nii tõsist riigikaitset, tunneme end siin turvaliselt niigi,” lisab ta.

Teine, tavapärane riigikaitseelaager korraldati Raplamaal 9.–11. juunini, seal osalesid Rapla Ühisgümnaasiumi, Kohila ja Märjamaa Gümnaasiumi õpilased. Läbiviijateks olid veebel Ando Lavrits ja vanemseersant Meelis Pormann. Kahes laagris kokku osales 179 õpilast. **KK!**

Naiskodukaitsjate ja kodutütarde ühistööna valminud lapiteki annab Marit Tarkini-
le üle UNICEFi Eesti rahvuskomitee president Elle Kull. Pildil on veel Saare maava-
nem Toomas Kasemaa ja Naiskodukaitsse Saaremaa ringkonna esinaine Rita Loel.

Foto: Peeter Kukk/Oma Saar

Saare maakonna aasta ema 2009 on emakeeleõpetaja Marit Tarkin

Naiskodukaitsse Saaremaa ringkond kuulutas emadepäeva eel, 8. mail Kuressaare linnuse kapiitlisaalis välja tänavuse Saare maakonna aasta ema, kelleks on Kuressaare Gümnaasiumi emakeeleõpetaja, kolme tütre ema Marit Tarkin. Aasta ema tunnuskirja, millele on alla kirjutanud nii Naiskodukaitsse Saaremaa ringkonna esinaine kui ka Saare maavanem, andsid koos kodutütarde ja naiskodukaitsjate ühistööna valminud lapiteki-
ga üle maavanem Toomas Kasemaa, Naiskodukaitsse Saaremaa ringkonna esinaine Rita Loel ja UNICEFi Eesti rahvuskomitee president Elle Kull.

TÜTAR ESITAS KANDIDAADIKS

Elle Kulli arvates oli eriti märkimisväärne see, et Marit Tarkini esitas aasta ema kandidaadiks tema 15-aastane tütar Ann. “See on iga, kus ollakse väga targad, protestimeelsed ja oma vanemaid suurt ei hinnata,” nentis Kull. “See näitab, et Marit Tarkin on tõeliselt hea ema,” lisas ta. Kui aga

Annil paluti tänuüritusel oma ema iseloomustada, ei suutnud tüdruk liigutusest pisaraid tagasi hoida ja rääkimise asemel rebis tükkideks paberi, millel oli kirjutatud tekst, ning lihtsalt kallistas ema. Sellist siirust, lihtsust, lilleõisi, kallistusi ja ilusaid sõnu jagus Kuressaare lossi

iidsete müüride vahele tol päeval kuhjaga.

Neid töid keskkonnaminister Jaanus Tamkivi ning Riigikogu liikmed Kalle Laanet, Indrek Saar ja Kaia Iva. Viimane tõi Marit Tarkinile ka kingituse – hõbesõle – Riigikogu esimehelt Ene Ergmalt. Ene Ergma saatis oma tervituse ka Saaremaa naiskodukaitsjatele ja Saare maakonna aasta ema valimiste patroonile Dagmar Mattiisenile. “Juba kolmandat korda on Naiskodukaitsse Saaremaa ringkond võtnud endale ülla ülesande tunnustada tublit ema. Naiskodukaitsjad on läbi aegade pidanud oluliseks isamaal-
sust, haritust ja väärikust ning on ka aasta ema valides neid omadusi hinnates tõstnud esile emad, kes on

UUDISED

EUROOPA PÄEV KAASAS KAITSELIITLASED OHUTUSALASELE PEREPÄEVALE

Lääne-Virumaa traumanõukogu koostöös Ida-Eesti päästkeskusega korraldas 9. mail, Euroopa Liidu sünnipäeval Rakvere Põhjakeskuses ohutusalase perepäeva "Turvaliselt Euroopasse?". Perepäeval osales üle 30 turvalisuse ja ohutusega seotud organisatsiooni, kaasatud oli ka Kaitseliidu Viru malev koos naiskodukaitsjate ja kodutütardega.

Ohutuspäev algas osalevate organisatsioonide tehnika esitlusega. Ohutusalast teavet jagas Euroopa päeval enam kui 30 turvalisusega tegelevat organisatsiooni. Jagati nõuandeid kodu valvamise ja kindlustamise, samuti selle kohta, kuidas planeerida naabrivalvet ja oma kodu kaitsta, kuidas ohutult liigelda ja reisida, anda esmaabi, hoiduda nakkushaigustest ning kuidas ja kus saab lasta analüüsida joogivett.

Viru ringkonna naiskodukaitsjad ja kodutütred jagasid infot Kaitseliidu ja selle eriorganisatsioonide kohta ning vastasid huviliste küsimustele. Filmitoas näidati Sven Neudorfi videokaadreid Viru maleva õppustest.

Päeva lõpetas politseinike, päästetöötajate ja kiirabi ühisõppus, mille käigus harjutati elupäästva esmaabi andmist liiklusõnnetuse korral. Tegevust kommenteeris Viru maleva esmaabiinstruktor Heiki Porval. **KK!**

NAISKODUKAITSE JÕGEVA RINGKONNA MÄLESTUSPÄEV

Jõgeva naiskodukaitsjad pidasid organisatsiooni mälestuspäeva 3. mail Torma kirikus. Mälestusjumalateenistuse pidas EELK Torma Maarja koguduse õpetaja Mehis Pupart. Mälestusteenistuse eel toodi kirikusse Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna lipp ja Naiskodukaitse töötuse andis kuus uut liiget. Tänavu on Naiskodukaitse Jõgeva ringkond täienenud üheksa liikme võrra, neist viis astusid Jõgeva jaoskonda, kolm Torma ja üks Põltsamaa jaoskonda. Kokku on ringkonnas 92 liiget, ringkonda juhib Aive Soolepp, aseesinaine on Inge Kiisler.

Mälestuspäeva lõpul istuti ühises kohvilaual. Õpetaja Pupart tutvustas koosliijaille 14. sajandil alguse saanud koguduse ajalugu ja koguduse väljapaistvamate õpetajate rolli kihelkonna vaimu- ja kultuurielul edendamisel. **KK!**

SAAREMAA AASTA EMA 2008 ASTUS NAISKODUKAITSESSE

Mustjala rahvamajas oli 19. mail Naiskodukaitse kohaliku organisatsiooni taastamisüritus, kus avalduse Naiskodukaitsesse astumiseks kirjutas ka Saare maakonna aasta ema 2008 Liili Ader.

Ringkonna esinaine Rita Loeli sõnul on Saaremaal vabatahtlikus naisi koondavas riigikaitseorganisatsioonis nüüd koos liikmekandidaatide ja auliikmega kokku täpselt 100 inimest. "Saare naiste huvi Naiskodukaitse vastu on viimastel aastatel märgatavalt kasvanud," märkis Loel, kelle sõnul on liikmeskond viimase kolme aastaga enam kui kahekordistunud. Erilist heameelt tundis esinaine aga selle üle, et naiskodukaitsjate poolt läinud aastal aasta emaks tituleeritud Liili Ader otsustas organisatsiooniga ühineda. Loel nentis, et aasta emadega on Naiskodukaitsel naljaga pooleks öeldes väga vedanud. "Esimese tiitli omaniku Monica Kallasega oleme teinud väga head koostööd ja vastituleeritud Marit Tarkin on huvi meie tegemiste vastu üles näidanud," sõnas esinaine.

Liili Ader pidas Naiskodukaitsesse astumist loomulikult asjade käiguks, sest ta on kuus aastat juhtinud Mustjalas kodutütarde rühma. "Eks ma ole püüdnud siin teisi ka liituma ärgitada," märkis ta, lisades, et kindlasti on üheks oluliseks teguriks kambavaim, mis kohapeal on tekkinud. **KK!**

ümberkaudsetele oma tegevusega eeskujuks olnud. Usun, et Naiskodukaitse valik langes väga heale emale," kirjutas Ene Ergma oma pöördumises.

AASTA EMA JA AASTA ÕPETAJA

Saare maakonna aasta ema 2009 Marit Tarkin on tunnustatud 2003. aastal ka aasta õpetajaks. Oma tänukõnes tõi ta välja paralleeli pedagoogitöö ja emaks olemise vahel: nii koolis kui ka kodus kasvatatakse koos lastega ja seejärel tuleb neil lastel lasta minna. "Aga kui oleme oma tööd hästi teinud, siis tulevad nad tagasi." Tarkin uskus, et talle antud tiitel on tegelikult kõikide tublide emade oma.

Kingituste ja tervitustega olid kohal Kuressaare linnapea Urve Tiidus, abilinnapea Juhan Nemvalts, Kuressaare Gümnaasiumi direktor ja linnavolikogu esimees Toomas Takkis, aasta ema 2008 Liili Ader ja aasta isa 2008 Andres Sarjas. Lisaks tõi aasta ema perele vabapääsmed Linnateatri etendusele teatri direktor Piret Rauk, priipääsme suvisele "maailma kõige lihtsamale peole" OÜ Tooberfest esindaja Andrus Kandima ning ajalehe Oma Saar aastatellimuse lehe peatoimetaja Tiina Luks. Loomulikult olid õnnitlejate rivis Kaitseliidu Saaremaa maleva pealik major Toomas Luik ja juba traditsiooniliselt Saaremaal tegutsevate erakondade esindajad. Kohal olid Isamaa ja Res Publica Liit, erakond Rohelised ja Sotsiaaldemokraadid, Keskerakond ja Rahvaliit ning Reformierakond. Viimane näitab Naiskodukaitse Saaremaa ringkonna esinaine sõnul seda, et perekond ja aasta ema väärtustamine on ülimad kõigist poliitilistest kemplemistest. Aasta ema tänuürituse Kuressaare linnuse kapiitlisaalis mängisid pidulikumaks Kuressaare muusikakooli väikesed viuldajad Laine Sepa keelpilliklassist.

Saare maakonna aasta ema 2009 Marit Tarkin on tunnustatud 2003. aastal ka aasta õpetajaks. Oma tänukõnes tõi ta välja paralleeli pedagoogitöö ja emaks olemise vahel.

Saaremaa naiskodukaitsjad valisid maakonna aasta ema kolmandat korda. Seekord tehti seda "maavanema järelevalve all", s.t aasta ema aitas ringkonna juhatusel 13 kandidaadi seast välja valida maavalitsus. **KK!**

Muinsuskaitsekuul korraldas Viru malev Pitka maakodus heakorratalgud

Tekst: KRISTEL KITSING

Et 26% mälestistest on halvas seisus, otsustas Kaitseliidu Viru maleva Väike-Maarja rühm ühes eriorganisatsioonidega korraldada 8. mail Väike-Maarja vallas Ebaveres Johan Pitka maakodus koristustalgud. Kohale tuli kümnekond talgulist. See oli meie panus muinsuskaitsekuu heakorratalgutesse.

Tegus õhtupoolik kulges ajaloo-hõngulistel aruteluteemadel: mis kui hästi säilinud on ja kus võinuks paikneda admirali üüratu raamatu-riiul. See päev pani nii mõnegi organisatsiooni liikme rohkem hindama ja huvituma ajaloolistest paikadest.

“Mõningad tulevad alles siis, kui mul on juba käed rakkus,” kostis Kaitseliidus Väike-Maarja rühma ülema ja ühtlasi ka riigikaitseõpetaja Ants Rikbergi suust. Emadepäevakontserdi tõttu Väike-Maarja rahvamajas jõudis osa talgulisi alles koristustööde lõpuks kohale. Vä-

LILLEORU TALU – JOHAN PITKA MAAKODU

Johan Pitka ostis 1936. aastal Virumaale Ebavere mäe jalamile Lilleoru talu. Vaikset maakodu otsis ta mitmelt poolt, kuid kõige sobivamaks osutus Ebavere kant. Seal oli piisavalt rahu, kaunist loodust, kuid suuremad asulad polnud kaugel. Ta tahtis keskenduda memuaaride kirjutamisele.

Kaitseliidu museoloog Tanel Lään on sellest kirjutanud lähemalt: “Pitka maja ehitati Rootsi projekti järgi; seinteks prussid, plangud, lauad, täidiseks saepuru (vist ka lubi). Välislaudvooderdis oli värvitud rootsipunase värviga. Külarahva teada oli maja seest laeva sisemuse sarnane.”

Pitka käis maakodus tihti. Laupäeval tuli koju poole viiese rongiga Kiltsi jaamast kolm kilomeetrit jalgsi, pühapäeva õhtul samal viisil tagasi. Kui hommikuti mängiti raadios hümni, heiskas ta lipu vardasse. Lipuvarras on ajaloolises paigas ka praegu olemas. Pitka Ebavere maakodu õuele on vabadusristi päeval tamme istutanud president Arnold Rüütel ja kindralleitnant Johannes Kert.

hene osavõtt ja ürituste kattumine reedesel õhtul ei viinud aga sära silmast üheltki kaasalööjalt.

Muinsuskaitsekuul korraldab muinsuskaitseamet heakorratalgud Eesti kalmistutel, Vabadussõja mälestusmärkide juures ja teistes Eesti ajaloo ja kultuuripärandiga seotud paikades. Talgutöid teevad ja aitavad läbi viia kodanikuühen-

dused (Eesti Eruohvitseride Kogu, Memento, Eesti Arhivaaride Ühing, Eesti Kodu-uurimise Selts, Eesti Genealoogia Selts, säästva renoveerimise infokeskused, kultuuriseltsid jt), ministriumid (kultuuriministerium, välisministerium, kaitseministerium, haridus- ja teadusministerium), muinsuskaitseamet, maa- ja vallavalitsused ning Eesti Evangeelne Luterlik Kirik. **KK!**

Viru ja Järva naiskodukaitsjad õppisid enesekaitset

Tekst: KRISTEL KITSING

Maikuu eelviimasel päeval korraldas Naiskodukaitses Viru ringkond esimese enesekaitseõppuse, mille abil kasvas organisatsiooni Viru ja Järva ringkonna naiste teadlikkus enese kaitsmisest ja enesekaitse põhitõdedest.

Kuumal suvepäeval oli Naiskodukaitses Võsu õppemaja kokku tulnud ligi 40 naiskodukaitsjat Viru ja Järva ringkonnast. Enesekaitse praktilisi harjutusi viis läbi Viru maleva kaitseliitlane Raid Reisin. Mõne tunni jooksul saadi osa võimalustest tegutsemaks füüsiliste rünnakute korral, koduvägivalla ja muude reaalselt elus tekkida võivate situatsioonide puhul. Reisin tegi õrnema soo esindajatele selgeks mitmesugused valuvõtted ja õpetas käepärasteid vahendeid, nagu ajalehte, ajakirja ja nõõri, enese kaitsmiseks kasutama. Katsetati ka erinevad tehnikad, kuidas ohvrina vaenlase haardest vabane ja too oma kontrolli alla saada.

Palju ma sellest täna õpitud homme mäletan, tekkis arutelu harjutamise käigus. Reisin selgitas, et kõik kinnitub paremini, kui ise korduvalt läbi harjutada. Treener oli valmis jätkama õpetuste jagamist ka edaspidi, et tekiks vilumus.

Raid Reisin on Viru maleva kaitseliitlane ja ühtlasi ka abipolitseinik. Praegusel ajal, mil kurjus ja julmus kasvavad iga päevaga, on tema sõnul oluline naiskodukaitsjaid õpetada. Naistel jälle hea võimalus õppida end kaitsma, kaitstes sellega ka oma lähedasi. **KK!**

Enesekaitse praktilisi harjutusi viis läbi Viru maleva kaitseliitlane Raid Reisin.

Situatsioonimäng annab aimu tõelises ohuolukorras juhtuvast

Tekst: PILLE-RIIN MOLANEN, Naiskodukaitse Harju ringkonna Keila jaoskonna liige
Fotod: EEVI KUTPRI

Metsast jookseb välja neiu, nägu verine, karjub kõva häälega ja püüab leida abi: “Appi! Aidake! Veri on ju siin! Pane siis kinni, palun!” Abi ongi kohal ja hädalist püütakse rahustada. Siis aga selgub, et kannatanuid on rohkem. Elektriposti all lamab liikumatult keegi ja terava kivi peal on näost kaame naisterahvas. Metsast leitakse neiu, kes on endale oksa kätte torganud. Abistajate hulgas tekib kerge paanika. “Miks te mind ei aita?! Kas ta on surnud? On jah surnud! Miks te teda siis ainult katsute!” jätkub hädakisa. Teadvusetuid ei õnnestu äratada. Lõpuks ometi taibatakse võtta kõne päästeameti numbrile 112. Brigaad on välja saadetud.

Kiirabi tuleku asemel aga kostab korraldus: “Läbi sai! Võite ellu ärgata!” Kannatanud tõusevad püsti

ja rapsivad riietelt heinapepresid. Kõik on evelil ja rõõmsad.

MÄNGUS TOHIB EKSIDA

Mis siin siis õieti toimub? Ei maksa muretseda. Veri pole päris ja tugevate põletushaavade asemel on tegemist kummist käemulaažiga. On 24. mai ja Põllküla metsas käib Naiskodukaitse Harju ringkonna esmaabi õppepäev. Kohal on Kose, Rävalla ja Keila jaoskonna naiskonnad. Päev algab teooriaga ja Angelina Oblika juhtimisel korraldatakse üle kannatanu abistamise alused.

Selgub, et vigu tehti palju, kuid Kaja Marit Mandel tõdeb: “See, mida valesti teeme, jääb palju paremini meelde kui see, mis kogemata õigesti läks.”

Täpsemalt räägitakse hädaabikõnest, kannatanu inspeksioonist ja grupitööst. Kui teooria on meelde tuletatud, algavad situatsioonimängud. Seetõttu jooksevadki Põllküla metsas ringi verise näoga Naiskodukaitse liikmed. Esimese situatsiooni mängib ette Kose naiskond, keilalased annavad abi ning Rävalla naised jälgivad, teevad märkmeid ja panevad tarkusi kõrva taha. Pärast kannatanute imelist tervenemist arutatakse kogu toimunu põhjalikult läbi. Instruktor Kristiina Vaas juhib tähelepanu vigadele, abistajad tunnistavad, et kõigil oli ärevus sees, ja jälgijad räägivad, mida nemad oleksid teinud teisiti.

VEAD ÕPETAVAD

Selgub, et vigu tehti palju, kuid Kaja Marit Mandel tõdeb: “See, mida valesti teeme, jääb palju paremini meelde kui see, mis kogemata õigesti läks. Omatehtud vigadest õpime kõige tõhusamalt.” Mängitakse läbi veel kaks situatsiooni: autoõnnetus ja plahvatus lõkke ääres. Igaüks saab võimaluse olla kannatanu, teha vigu abistamisel ja vaadata olukorda kõrvalseisja pilguga.

KANNATANU ABISTAMISEL PEA MEELES:

- jälgi enda ohutust;
- vaata kannatanu süsteemselt üle;
- kutsu abi ja püsi liinil, kuni lubatakse kõne katkestada;
- jälgi kannatanu asendit ja seisukorda, räägi temaga;
- kui abistajaid on mitu, siis keegi peab võtma liidri rolli.

Kannatanu õige transportimine, kui seda tuleb teha üksi...

...ja siis, kui abistajaid on rohkem.

Kannatanu juurde jõudes hindas esmalt tema seisundit.

Osavõtjad leiavad, et kuigi on tegemist mänguõnnetustega, siis olukorra reaalne läbimängimine annab väärtuslikke kogemusi ja veidigi aimu enda reaktsioonidest tõelises olukorras.

Nii mõnigi tunnistab, et läks abistaja rollis närvi ja kaotas enesekindluse. Niisiis peab siingi paika

tarkusetera: "Raske õppusel, kerge lahingus."

Ühiselt leitakse et õppepäev oli edukas: huvitav, õpetlik ja lõbus. Suurde kohvrissesse pakitakse tagasi haavade ja vigastuste mulaažid, kunstveri ja muud atribuudid, et neid sealte jälle õige pea välja võtta ja järgmisel õppusel kasutada. **KK!**

UUDISED

RAPLA NAISKODUKAITSJAD TÄHISTASID MÄLESTUSPÄEVA

Maikuu algul kogunesid Rapla ringkonna naiskodukaitsjad Vahastusse, et tähistada organisatsiooni mälestuspäeva. Esmalt asetati pärg vabadussambale, mälestades Nõukogude okupatsiooni käigus hukkunuid naiskodukaitsjaid, ja seejärel pandi lilled Ida Mei kalmule. Mei oli aastatel 1928-1938 Naiskodukaitses Vahastu jaoskonna esinaine. Tol ajal kuulus Vahastu Järvamaa koosseisu. Kui kirikuõpetaja Tauno Kibur oli mälestuskõne lõpetanud, suundusid naised Vahastu rahvamajja. Seltskonnaga liitusid kohalikud, kes oskasid rääkida möödunud aegade sündmustest. Kaiu jaoskonna esinaine Miidi Pindus tegi ülevaate ennesõjaaegse Vahastu jaoskonna tööst. Rapla jaoskonna tegevliige Riina Nemvalts rääkis Naiskodukaitses loomisest sõjaeelses Eesti Vabariigis. Kaiu jaoskonna aseesinaine Kristel Kaasiku tutvustas Naiskodukaitses tegevust tänapäeval. **KK!**

Fotokonkurss „Eesti naine“

Milline on Eesti naine? Malbe ja lahke või söakas ja sitke? Või veidi kõike? Millisena näed Sina Eesti naist? Pildile võid pööda nii oma kaasvõitleja, ema, õe, sõbranna kui naabrinaise. Selline ta ongi – Eesti Naine. Naine elust.

Naiskodukaitses korraldab fotokonkurssi „Eesti naine“. Osaleda võivad kõik, kes tunnevad, et Eesti naine väärib jäädvustamist, kuna ta on huvitav, tore, armas, ettevõtlik, julge ja ta teeb asju, mis on olulised. Piltide saab esitada kuni 30. augustini 2009. a. saates need meiliaadressile tallinn.naiskodukaitses@gmail.com. Konkursi reeglite ja piltidele esitatavate tehniliste tingimustega saate tutvuda aadressil

<http://konkurss.naiskodukaitses.ee>

Valgamaa naiskodukaitsjad tähistasid mälestuspäeva

Tekst ja foto: VELLO JASKA, Kaitseliidu Valgamaa maleva propagandapealik

Naiskodukaitses mälestuspäeva tähistatakse aprilli lõpul. 25. ja 26. aprillil käisid Naiskodukaitses Valgamaa ringkonna liikmed kalmistutel Eesti Vabadussõja kangelaste ja Naiskodukaitses aktivistide viimseid puhkepaiku korrastamas.

Tõrva jaoskonna naised korrastasid Helme kalmistul Vabadusristi kavaleri Salme Ilmeti, kultuuritegelase ja ennesõjaaegse Tõrva jaoskonna esinaine Mari Kulli ning Roobe lahingus langenud vabadusvõitlejate haudasid. "Roobe lahingus langenud vabadusvõitlejate viimisel puhkepaigal polnud konkreetset hooldajat, Sellepärast on Naiskodukaitses Tõrva jaoskonna naised võtnud selle töö enese õlgadele," selgitas Tõrva jaoskonna esinaine Eha Salu.

Pingelise tööpäeva järel külastasid Naiskodukaitses Valgamaa ringkonna instruktor Tiina Purga ja Eha Salu Tõrvas elavat eakat pedagoogi Helgi Teenurme, kes meenutas oma õpetaja-aastaid ja sõjaeelset kodutütrepõlve. **KK!**

Naiskodukaitses instruktor Tiina Purga (vasakul) ja Tõrva jaoskonna esinaine Eha Salu korrastavad Helme kalmistul Roobe lahingus langenud vabadusvõitlejate puhkepaika.

Luureretkelised joonistasid maastikule sümboolse lille

Tekst: KÄRT OJALA

Järvamaa noorkotkad ja kodutütred võistlesid 2. ja 3. mail Järvamaal Türi vallas peetud võistlusel “Luureretk 2009”, mille rada oli valitud sellise kujuga, et võistlejad justkui joonistasid maastikule lille.

3+1 KROONLEHTE

Luureretke rada ei läbitud ühe pika teekonnana, vaid n-ö kroonlehtedena, mida oli esimesel päeval kolm ja teisel päeval vaid üks, see-eest pikima rajaga. See tähendab, et päeva jooksul tulid võistlejad pärast esimese ringi orienteerumist ja kontrollpunktide läbimist uuesti võistluse alguspunkti ehk staapi ja said sealt uued koordinaadid järgmise kroonlehe ehk ringi sooritamiseks. Esimesel päeval oli raja pikkus kokku umbes 12 km – esimene “kroonleht” 4 km, teine 3 km ja kolmas ligi 5 km. Teise päeva “kroonlehe” pikkuseks oli aga ligi 11 km. Nii kergemal kui raskemal võistlusel osales võrdset 11 võistkonda.

Kroonlehtedel liikudes tuli läbida kontrollpunktid, kus pidi näitama teadmisi esmaabist ja sidepidamisest, ületama paadiga kiirevoolulise jõe, sooritama osavus- ja täpsus- ja takistusülesandeid, tegema sõlmi,

tundma taimi ja luurama. Lisaks ootasid ees veel meeskonnatöö- ja üllatusülesanded. Ülesannete täpsed juhendid said võistkonnad alles kontrollpunktides.

Kõige olulisem aga oli kaardi ja kompassi kasutamise oskus, sest vaid nende abil sai liikuda ühest punktist teise. Päris otse tormata ei olnud siiski võimalik, sest lagedatel ja teedel takistas liikumist vastutegevus.

MIDA KÕIKE ETTE EI TULNUD

Esimese päeva viimased ülesanded paadiralli ja lõpujooks tegid asja paljudele väga huvitavaks. Nii võttis näiteks Kabala ja Koigi poiste võistkond ette oma selle aasta esimese ujumise. Orienteerumisvea tõttu sattusid nad paadisõidupunkti jõe vastaskaldale. Et mitte teha suurt ringi lähima sillani ja tagasi, otsustasid poisid ujuda üle jõe, et siis, nagu võistluskord ette nägi, paadiga uuesti vastaskaldale naasta.

Koeru VII kodutütarde võistkonda kuulunud Geelika Luik aga hüppas enne kaldale jõudmist paadist välja ja tõmbas üksi selle koos meeskonnaga jõe kiirevoolu trotsides kaldale. Lõpujooksu tegi ta aga seejärel läbi sokkides, sest saapad olid jalad villi hõõrunud.

VÕISTLUSTULEMUSED

Nooremad võistlejad (ühepäevane)

- I Väätsa kodutütred (Triinu Kopelmäe, Ly Lipp, Kätlin Savi, Kätlin Pungar)
- II Retla II noorkotkad (Kristjan Varts, Max Kurg, Marion Luuk, Joonas Tammeoks)
- III Türi Särasilmad (Marelle Reis, Dea Leppik, Meryli Volmre, Ellis Rootsma)

Vanemad võistlejad (kahepäevane)

- I Koeru VI noorkotkad (Märt Mõlter, Kristjan Palover, Tanel Tamm, Taivo Pikk mets)
- II Türi I kodutütred (Leeni Tiik, Hele-Riin Metsalu, Katre Kiisk, Merilin Kuhi)
- II Paide I noorkotkad (Tarvo Püss, Jürgen Põldma, Erdi Paris, Kristjan Tavino)

Uudne oli ka see, et võistlus oli jagatud kahetasandiliseks – kergem ja lühem ühepäevane võistlus noorematele ning pikem ja raskem kahepäevane võistlus vanematele. Viimne selgitas välja parimad võistkonnad, kes lähevad malevat esindama Mini-Ernale ja Ernakesele.

Kahe päeva vahelise võistlusöö täitis luureülesanne, mille eesmärk hiilida vaenlase territooriumil ja koguda teavet. Teise päeva täitis kõige pikema “kroonlehe” läbimine. Need, kes osalesid vaid ühepäevasel võistlusel, said võimaluse minna jälgima võistluse viimast osa Kõltsi karjääri, kuhu oli koondatud enamik selle päeva kontrollpunkte.

Viimaselt ülesandelt tulevaid võistlejaid ergutasid nii korraldajad, kaasvõistlejad kui ka oma postilt lahkunud vastutegevus. Lõpuriivistusel autasustati kõiki osalejaid ning jagati välja auhinnad ja karikad parimatele. Mini-Ernale lähevad malevat esindama Koeru VI võistkonna noorkotkad Märt Mõlter, Kristjan Palover, Tanel Tamm ja Taivo Pikk mets, Ernakesele pääsevad Türi I võistkonna kodutütred Leeni Tiik, Hele-Riin Metsalu, Katre Kiisk ja Merilin Kuhi. **KK!**

Asend, kuidas õhkrelvast märklehte tabada, oli iga võistleja enda valida. Foto: Taive Kuuse

Kanepi kodutütred

Õppeekskursioonil Tallinnas

Tekst: AINO MÖTTUS,
Kanepi kodutütarde rühmavanem

Kanepi kodutütred külastasid 4. mail Tallinna korraldatud õppeekskursiooni käigus AS Ragn-Selli jäätmete sorteerimise jaama, AS Plastitehast ja AS Tallinna Prügilat. Eestvõtjaks oli rühma toetajaliige Kät Mõttus, kes on erialalt keskkonnatehnoloog. Ekskursiooni eesmärgiks oli suurendada noorte keskkonnaalast teadlikkust jäätme-käitluse alal ning tähtsustada jäätmete valikkogumise ja sorteerimise olulisust.

Enne sorteerimisjaama minekut näidati õppefilmi, et mõista paremini jaama töö põhimõtet. Kõigil oli võimalik oma silmaga näha, mis saab jäätmetest siis, kui prügiauto need ära viib ja millise teekonna need sorteerimisjaama territooriumil läbivad.

Saime teada, missugust eeltööd peaks iga inimene tegema, et vähendada ladestatavate jäätmete hulka ja et taaskasutusse jõuaks võimalikult palju jäätmeid. Õpetliku ekskursiooni jäätmejaamas korraldas meile Ragn-Selli turundusspetsialist Arina Jõgeva.

Edasi jätkus päev plastitehases, kus töödeldakse plasttaarat ja tööstuslikke plastijäätmeid sekundaarseks tooraineks. Siin saime vastuse küsimusele, kuidas ja miks sorteerida plastijäätmeid. Plastitehase ASI juhatajalt Kalevi Palutederilt kuulsime palju huvitavat, millest varem polnud teadlikud, näiteks seda, et alates 2008. aastast toodab Plastitehase AS ka toiduainete pakenditööstuses kasutatavat toorainet RPET. Nende keskmine toodangumaht on üle 800 tonni kuus. Ümbertöödeldud plaste müüakse kõigile soovijatele.

Õppepäev lõppes Tallinna prügilas, kus saime lõpliku ülevaate jäätmete

AS Ragn-Selli jäätmete sorteerimise jaamas.

Kodutütred AS Plastitehases.

teekonnast, mis jõuavad ladestamiseni. Tagasisidevastuste põhjal sai üritus väga hea hinnangu.

Ekskursioonil nähtu-kuuldu põhjal korraldati plakatikonkurss. **KK!**

Noored Kotkad tähistasid aastapäeva

Tekst ja foto: TAIVE KUUSE, nooremleitnant

Põlvas tähistati 23. mail Noorte Kotkaste 79. aastapäeva ja õnnistati Noorte Kotkaste üldlipp ning Põlva, Sakala ja Valga piirkondlike organisatsioonide lipud. Tseremoonia algas pärgade asetamisega Põlva kiriku kõrval asuva Vabadussõja mälestusmärgi jalamile. Seejärel pühitseti Põlva kirikus Noorte Kotkaste üldlipp ning Noorte Kotkaste Põlva, Sakala ja Valga maleva lipud. Üldlipu vardasse löid aunaelad kaitsemister Jaak Aaviksoo, Kaitseväe peastaabi ülem kolonelleitnant Raivo Lumiste, Kodutütarde peavanem Angelika Naris, Noorte Kotkaste peavanem Silver Tamm ja üks noorkotkas. Piduliku jalutuskäiguga suunduti Põlva Kultuurikeskusesse, kus peeti Noorte Kotkaste 79. aastapäeva aktus. Noorte Kotkaste peavanem Silver Tamm rõhutas aastapäevakõnes noortejuhtide panuse väärtust organisatsiooni arengusse ja toimimisse. “On ammu teada tõde, et palju tähtsam kui väljaõppe korraldus, õppekava või õpetamise meetodid, on vaimsus, millega õpetust antakse. Kogu noorte juhendamise võlu ja ime seisneb selles, et tuleb äratada noortes huvi ja uudishimu, millele järgneb soov uudishimu rahuldada ja see toob kaasa tahte omandada uusi oskusi ja teadmisi. See kõik on juhtide kätes, juhtide suhtumise ja tegutsemisvalmiduse määrata,” sõnas Tamm.

Noorte Kotkaste Lääne malev sai lipu

Tekst: KAIDI SITS, Kaitseväe Lääne maleva noorteinstruktor

Noorte Kotkaste Lääne maleva lipu õnnistas 24. mail Lääne maleva kaplan Ants Leedjärv. Seejärel andis Noorte Kotkaste peavanem Silver Tamm lipu üle Lääne maleva Noorte Kotkaste maleva pealikule Hellat Rumvoltile, kes lubas maleva nimel lippu hoida

ja kaitsta. Üritusega kaasnes pidulik rongkäik Haapsalu linnusest Veski viigi sadamasse. Rivis oli ligi 60 kodutütart ja noorkotkast. **KK!**

Pühitseti Noorte Kotkaste Viru maleva lipp

Tekst: HANNES REINOMÄGI, Kaitseväe Viru maleva propagandapealik

Noorte Kotkaste Viru maleva lipp õnnistati 24. mail Viru-Nigula kirikus. Pühitsemistseremooniast lõpetades soovitas EELK Viru-Nigula koguduse õpetaja Heinar Roosimägi noorkotkastele hoida oma lippu uhkelt kõrgel ja koonduda selle alla nii, nagu on seda teinud meie isad ja vanaisad. Viru maleva kaplani Allan Lilleoru juhtimisel naelutasid lipu Lääne-Virumaa maavanem ja Noorte Kotkaste maleva juhatuse liige Urmas Tamm, Kaitseväe Viru-Nigula rühma pealik nooremleitnant Jaak Lepik, Naiskodukaitse Viru ringkonna instruktor Maire Laht, Noorte Kotkaste Viru maleva pealik lipnik Tarmo Matti ja noorkotkas Karl Matti. Seejärel suunduti piduliku jalutuskäigu kolonnis Vabadussõja ausamba esisele platsile, kus maavanem Urmas Tamm andis lipu üle Noorte Kotkaste maleva pealikule lipnik Tarmo Mattile. **KK!**

Sakala kodutütred tulid oskusvõistlusel teiseks

Tekst: KERSTIN KÄÄRIK,
Sakala maleva noorteinstruktor

Kodutütarde oskusvõistlusest on saamas tore traditsioon. Tänavuse võistluse põhiteemad olid seotud looduse ja keskkonnakaitsega. Peakorraldajale Jõgeva ringkonnale olid abiks suurte kogemustega Pala jahimees Vahur Sepp ning keskkonnakaitsetöötajad Riin Vare ja Elo Rospel. Kodutütred kogunesid 17. ja 18. aprilliks võistlema Jõgevamaale Kirna õppekeskusesse. Osalejad on 15 ringkonnast, võistkonda kuulus kaks vanemat ja kaks nooremat kodutütart.

TUNNE LOODUST

Esimese õppepäeva viis läbi Vahur Sepp ja võistkonnad pidid tulema toime märkmepaberi ja pastaka abiga. Kõigepealt tuli ära tunda põrandale laotatud loomanahad. Seal olid hundi-, ilvese-, kähriku-, nugi-, kopra-, tuhkru-, nirgi- jt nahad. Järgmisena tuli tunda puud okste järgi. Lastele olid osutusid võõrasteks türnpuu ja lodjapuu. Seejärel tuli karpidesse korjatud loomade ja lindude ekskrementide järgi arvata ära loomad ja linnud, käbide pealt aga aru saada, kelle söögilaual need on olnud.

Ka loomade koljude ja kihvade kohta tuli teadmised kirja panna. Näiteks pidi teadma, mis liiki sarvi on põdrapullil. See küsimus oli kõigile raske, tuli nulliring. Veel küsiti, mitut liiki tihaseid elab Eestis. Õige vastus oli kaheksa. Linnulaulu sai kuulata plaadilt. Kõige selle juurde rääkis Vahur Sepp huvitavalt loomade elust ja nende toitumisharjumustest.

KONTROLLPUNKTID LOODUSES

Teine päev möödus Puurmani pargis, kuhu oli paigutatud 24 kontrollpunkti. Stardis anti võistlejale kotike abivahenditega (luup, kirjutusvahend, binokkel, mõõdulint jne) ja nad pidid alustama punktist punkti pidi liikumist kont-

rollpunktide numbrite järjekorras. Igas punktis ootasid ülesanded. Näiteks ilmajaama kontrollpunktis tuli mõõta vee ja õhu temperatuuri, märkida, kas ilm on pilves, kas esineb sademeid või on vahelduv pilvisus ning fikseerida kellaaeg. Mõni laps nägi paraku termomeetrit esimest korda ega osanudki seda kasutada.

Järgnes aja peale paadisõit saarele, kus tuli minuti jooksul panna kokku linnupusle. Ka see ülesanne oli suhteliselt keerukas, sest mõni võistkond ei saanudki pilti kokku. Lisapunkte sai tähelepanu eest. Tuli üles märkida kõik huvitavad loodusnähtused: pargi kolm kõige jämedamat puud (tuli mõõdulindiga mõõta), pargis olevad lintidega märgistatud pöösad, puud jm taimed (lehis, pärn, jugapuu, ülane, sinilill jt). Lisapunkte sai ka saarma kaldale toodud viiekilose haugi leidmisest, samuti tuli kirja panna, mida huvitavat ümberringi näha oli: mutimullahunnikud, vihmaussid, ilusad keerdus puuksad, sini-

kaelpart, õitsvad lilled (kas oli tõeline või kunstlill).

Enne keskpäeva olid kõik võistkonnad kenasti finišis. Laste muljetest selgus, et neile võistlus meeldis, sai targemaks, nägi palju.

TULEVAL AASTAL HINNATAKSE PERENAISEOSKUSI

Võitluse tase oli väga kõrge, aluseks olid võetud kodutütarde järgukatsete nõuded. Sakala kodutütred olid õpimulised ja tähelepanelikud, said palju punkte eelnevalt õpitud materjalide põhjal, kuid panid ka hästi tähele, mida õppisid veel viimasel minutil. Nad olid esimesel päeval seitsmendal kohal, kuid tõusid järgmisel võistluspäeval Jõgeva võistkonna järel ja järvakate teisele kohale ning teenisime välja kena karika ja diplomid. Võistkonna esindaja Tiina Türk.

Järgmisel aastal korraldab oskuste võistluse Põlva malev ja teemasid on kaks: perenaine ja kokk. Sakala tüdrukud hakkavad juba praegu usinalt õppima. **KK!**

KODUTÜTARDE OSKUSVÕISTLUS 2009

Koht	Võistkond	Punkte
I	Jõgeva	107,1
II	Sakala	103
III	Järva	100

KODUTÜTARDE SAKALA RINGKONNAS ON 233 KODUTÜTART JA VIRU MALEVAS 202.

Eelmises, nr 3/2009 Kaitse Kodu! ajakirjas avaldatud tabelis lk 11 oli eksitav viga. Toimetus palub vabandust.

Pildil vasakult: Halliste kodutütar Anne-Ly Nassar, Viljandi Maagümnaasiumi õpilane Meelika Rauba, Halliste nei Riin Joosing, Saksala kodutütarde võistkonna esindaja Tiina Türk ja Halliste koolitüdruk Sigrit Jaago Kodutütarde loodusteemalisel võistlusel.

Illuka õpperetk pole tavaline matkamäng

Tekst: ANNELI BOGENS,
Illuka noorkotkaste ja kodutütarde
rühmajuht, Illuka retke korraldaja

Aprillikuu viimasel nädalava-
 hetusel korraldati Pannjärvel
 Kaitseliidu Alutaguse maleva
 kodutütarde ja noorkotkaste Illuka
 õpperetk, mille käigus õpiti skaut-
 likke tarkusi ja võisteldi matkamän-
 gus Kurtna maastikukaitseala ümb-
 ruses. Retkest võttis osa 153 last
 Kodutütarde Alutaguse ringkonnast
 ja Noorte Kotkaste Alutaguse male-
 vast.

ESIMENE PÄEV ÕPINGUTELE

Illuka õpperetk sai alguse 2004.
 aasta kevadel Illuka kooli pargis ja
 oli esimestel aastatel mõeldud vaid
 kodutütardele. Et aga kodutütarde
 ja noorkotkaste tegevuse üks märk-
 sõnadest on koostöö, kutsuti mõ-
 ned aastad hiljem osalema ka poi-
 sid. Illuka õpperetk erineb teistest
 samalaadsetest üritustest, sest see
 on kahepäevane, peetakse kevadel ja
 õõbitakse ahiküttega sõjaväetelki-
 des. Esimese päeva kavas on õppused
 tegevuspunktides, teisel päeval tuleb õpitud rakendada
 neljaliikmeliste võistkondadena 15-
 kilomeetrisel võistlusretkel.

Tänavuse retke puhul valmistas
 korraldajatele peavalu see, et
 vaatamata lühikesele registree-
 rimistähtajale oli registreerunuid
 kaks korda oodatust enam.

Tänavuse retke pu-
 hul valmistas kor-
 raldajatele peavalu
 see, et vaatamata
 lühikesele regist-
 reerimistähtajale oli

Pärast avarivistust jaotati noored
 20-liikmelistesse gruppidesse ja
 algasid õppused tegevuspunkti-
 des. Õpiti topograafiat, õhupüssist
 märki laskmist, kõielt laskumist ja
 esmaabi, lisandusid sõlmed, vibu-
 laskmine, meeskonnaharjutused.
 Tehti ka lõbusõitu suvetuubirajal.
 Õppetunnid oli küll pikad, kes-
 tes ligi 60 minutit, kuid see-eest oli
 tegevus väga huvitav, eriti meeldis
 kõigile laskmine. Ka pakkus tänavuseks võistluspai-
 gaks valitud Pannjärve ümbrus uusi
 võimalusi õppepäeva huvitavamaks
 muutmisel.

STARDIJÄRJEKORD SÕLTUS TOPOGRAAFIA TUNDMISEST

Hilisõhtul määrati võistkondade
 pühapäevane stardijärjekord topo-
 graafilise ülesande sooritamise kiir-
 ruse järgi.

registreerunuid kaks korda ooda-
 tust enam. Seetõttu tuli leida lahendi,
 et tegevus sujus probleemide-
 deta. Nt lühendati võistlusrada viie
 kilomeetri võrra ja võistlejad liideti
 kuueliikmelisteks võistkondadeks.

Hommikul läksidki kuueliikmelised
 võistkonnad pärast kohustuslikku
 varustuse kontrolli ükshaaval raja-
 le, et eelmise päeva teooriat prak-
 tikas rakendada. Lisaks õpitule tuli
 aga kontrollpunktides sooritada
 veel lisakatseid, nagu ilma kompas-
 sita ilmakaare määramine, esemete
 otsimine ja lõkke tegemine. Võist-
 lejate järel suundusid rajale ka neli
 algajate gruppi koos juhendajaga.

Kella neljaks pärastlõunal jõudsid
 kõik võistkonnad finišisse. Rada oli
 katsumusterohke. Üks võistkond
 katkestas. Parimaiks osutusid Jõhvi

kodutütred ja Avinurme noorkot-
 kad.

Retke õnnestumisele andsid oma
 osa kaitseliitlased, viies läbi õppusi
 ja olles kontrollpunktides kohtuni-
 keks. Suur tänu ligi 40 vabathlikule
 abilisele. Tänu ka kõikidele laste-
 vanematele – teil on maailma toredai-
 mad lapsed. Kõigi osalenute ühistänu
 kuulub ka võistluse peakohtunikule
 Deiv Bogensile ning

noorteinstruktoritele Ivar Rooma-
 le ja Tiina Normakule. Aitäh Illuka
 vallavanem Tarmo Kollole ja Pann-
 järve tervisekeskuse töötajatele. **KK!**

NOPPEID TAGASISIDEST

Meile meeldis:

- tuubitamine,
- seltskond, head, toredad lahked ini-
 mesed, kes ei karjunud laste peale,
- vibulaskmine koos toredate onu-
 dega,
- õhupüssist laskmine,
- kõik oli planeeritud meie võimete
 kohaselt,
- süüa sai hästi nagu alati,
- kõik oli väga tore.

Meile ei meeldinud:

- et ei saanud poiste ja tüdrukute
 segavõistkonda teha,
- retke rada oli raske,
- topograafia oli keeruline,
- et me ära eksisime,
- et retk oli liiga lühike,
- et öösel oli natuke külm,
- et äratus ja öörahu olid liiga vara,
- tuul, aga see polnud laagri süü.

Järgmisel aastal võiks olla

- laagri pikkus 3–4 päeva,
- kindlasti lõke,
- rohkem tegevuspunkte,
- kui on öörahu, siis need, kes magada
 ei taha, võiksid väljas vaikselt olla,
- vastutegevus,
- maskeering rajale minnes,
- makaronide asemel kartulipuder.

VÕISTLUSTULEMUSED

Kodutütred

- I Jõhvi kodutütred Hedi Jaup, Kätlin Te-
 der, Kristiine-Hermiine Murulaid, Griss
 Nõmme, Maarja-Liisa Toost ja Gerli
 Luunja
- II Illuka, Kiviõli ja Järve kodutütarde se-
 gavõistkond
- III Avinurme kodutütarde võistkond

Noorkotkad

- I Avinurme noorkotkad Aivar Kääni, Nee-
 me Mälg, Lasse Reiman, Endrik Reiman,
 Heiki Pärn ja Üllo Ahu
- II Iisaku noorkotkakad
- III Tudulinna noorkotkad

Valgamaal selgusid väledaimad jänesed

Tekst: VELLO JASKA, Kaitseliidu Valgamaa maleva propagandapealik

Kaitseliidu Valgamaa maleva noored katsusid 18. aprillil Tsirguliina ja Öru vallas jõudu nobeduses ja nutikuses. Maleva noorteinstruktorite Anu Lillipuu ja Kaimo Vahtra korraldatud populaarne võistlusmatk "Väle jänes" nõudis seekordki võistlustulle sööstnud poistelt ja tüdrukutelt taiplikkust, üksteisemõistmist, ilmastiku tujutsemisest üle olemist ja väledaid jalgu. Rajale läks 24 võistkonda (kelle seas lisaks Valgamaa noortele ka külalised Sakala ja Võrumaa malevast ning Lätist).

Arvestust peeti kahes vanuserühmas. Kõigil võistlejatel tuli läbida 25 km pikkune võistlusmaa, millele on paigutatud 12 kontrollpunkti. Liikuda tuli kaardi järgi, kuid juhendajad, õpetajad ja abistajad olid teel kõrvale kaldunutele alati saadaval. Kontrollpunktides tuli valmistada kalaõng, tunda kalad ära värvipiltide järgi, saagida palgi otsast täpselt 15 cm pikkune jupp, raiuda see kolmeks ja panna ahju, ületada veetõke, lahendada sideülesanne, keeta väli-tingimustes teed, visata sümboolset granaati jne.

Võistluse võitsid Tsirguliina koolinoorte võistkonnad. Kiireimaks osu-

tus päeval mõni minut enne kolme finišeerinud vanema astme võistkond Stalker. "Võistlus oli põnev," rääkisid Stalkeri liikmed Mihkel Perlov ja Kaarel Ersto. "Külm küll ei olnud, kuigi hommikupoolikul sadas lund ja rabistas rahet," lisas võistkonna-kaaslane Villu Virnas. Noorema vanuserühma parim oli võistkond V.I.P. Pärast võistlust ootasid lapsi Tsirguliina keskkooli sööklas Ülle Säinase, Hannes Vanatoa ja Piret Vahtra valmistatud maitsevad road, tänukirjad ja meened.

Võistlusmatka "Väle jänes" algataja on Kaitseliidu Valgamaa maleva noorteinstruktor Kaimo Vahtra, esimene võistlus peeti 2005. aastal. **KK!**

VÕISTLUSMATKA "VÄLE JÄNES" 2009 TULEMUSED

Vanem vanuserühm

1. Stalker (Kaarel Ersto, Mihkel Perlov, Villu Virnas, Vallo Virnas)
2. Gena (Kaidar Kingo, Reeno Sööt, Karel Saega, Kalev Nurmetu)
3. Läti (Janis Freibergs, Arturs Pielis, Gatis Beikmanis, Viktors Ivanovs, Ivo Pielis, Gvido Etjantens)

Noorem vanuserühm

1. V.I.P. (Kadrian Possul, Brenda Rosenberg ja Lisette Tohus)
2. Valga põhikooli I (Tõnu Vahtra, Kaido Kõvask, Reiko Leib, Marten Jesse)
3. Pärdikud (Riivi Tamm, Olavi Margus, Eneli Uusmets, Eneli Margus)

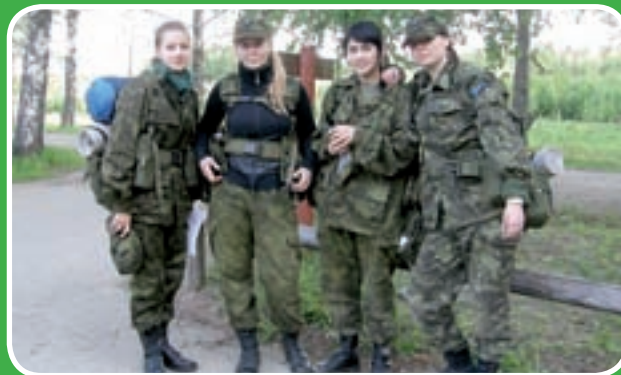
Võistlejad kontrollpunktis sideülesannet lahendamas.

TÄNAVUNE ERNAKE VIIS VÕISTLEJAD PÕLVAMAAL VALGEMETSA

Tekst: AILE VALS, Kaitseliidu Põlva maleva noorteinstruktor

Maikuu viimase reede, 28. mai õhtul seisis kodutüred Põlvamaal Valgemetsas võistlusmatka Ernake avarivistusel. Võistluse start anti järgmise päeva varahommikul Taevaskojas. Startis 13 neljaliikmelist kodutütarde võistkonda üle kogu Eesti ja külalisvõistkond Lätist. Võistlejaid ootas ees umbes 25-kilomeetrine rada, kus oli palju erinevaid tegevuspunkte ja kohtumisi tingliku vaenlase ehk vastutegevusega. Vastutegevuseks olid Kaitseliidu Põlva maleva sõduri baaskursuse lõpetajad, kes viisid läbi ka päevase ja öise luurepunkti tegevuse. Tüdrukutel tuli sõita paadiga, tabada märki värvikuulirelvast, läbida miiniväli, ületada Ahja jõgi, demonstreerida esmaabiotsust ja näidata teadmisi Kaitseliidust. Oli vaja teravat silma ja tähelepanu militaarsete esemete otsimisel, oskust raadiosaatjaga teate edastamisel ning kiirust ja osavust üllatusülesannete

sooritamisel. Seda kõike tuli tüdrukutel teha varjatud liikumise ja metsas orienteerumise vahepaladeks. Võistlusmatka Ernake võitsid Tartu kodutütred, teiseks tuli Saaremaa ringkonna ja jäi kolmandaks Lääne ringkonna kodutütarde võistkond. Võistluse korraldanud Põlva maleva kodutütred läbisid neljanda koha. **KK!**

Tartu ringkonna võidukad kodutütred.

MÄNGUNURK

Peaaegu igal suuremal üritusel on tegevusi, mis vajavad seltskonna võistkondadeks jagamist. Muidugi võib jagada inimesi sõpruskonna või vanuse järgi või paluda neil end paarideks lugeda ja nii võistkondi moodustada jne. Aga alati on tore katsetada mõnda uut meetodit. Seekordne mäng sobib just võistkondade moodustamiseks.

KETI MOODUSTAMINE

ETTEVALMISTUS: Mängujuht valib nii mitu kaptenit, mitu võistkonda on kavas moodustada (võistkonda võiks kuuluda 5–15 inimest). Maha märgitakse kaks sümbolset joont, mis asuvad teineteisest 10–30 meetri kaugusel – niisuguse vahemaaga, nagu mängimiseks kasutatav ruum või maastik võimaldab. Kaptenid lähevad ühe joone taha ja ülejäänud rivistuvad teise joone taha. Kaptenid vaatavad ülejäänute poole ja need vaatavad kapteneid.

MÄNGU KÄIK: Mängujuhi märguande peale hakkavad kaptenid jooksma. Nad valivad oma võistkonda esimese inimese, haaravad sellel käest ja jooksevad koos uuesti kaptenite joone taha ning sealt kohe ringiga jälle ülejäänute suunas, et valida võistkonna teine liige, kes haarab omakorda eelmise väljavalitu käest kinni ja nüüd joostakse juba kolmekesi kaptenite joone taha ning kohe tagasi järgmist liiget valima. Nii joostakse nii mitu ringi, kuni võistkonnaks vajalik arv mängijaid on koos.

Eks sellel kaptenil, kes on kiireim jooksja, ole kõige suurem valikvõimalus. Ka võib esimesena komplekteeritud võistkonnale anda lisapunkti, mis liidetakse hiljem (teiste sama võistkonnaga tehtud võistluste järel) selle võistkonna punktisummale.

Sama mängu saab kasutada ka teatevõistlusena, kus juba eelnevalt moodustatud võistkond jaotakse kaheks, pooled seisavad ühe, teised teise joone taga. Alustaja jookseb kahe poole vahet ja haarab iga ringiga inimketti kaasa uue võistkonnakaaslase. Võidab see võistkond, kes suudab kiiremini oma liikmed kokku koguda ja ühe joone taha jooksutada.

Kiiret jooksmist!

Mäng on võetud Maria Tammingu noortemagistritööst "Õpime läbi mängu".

VIKTORIIN: VIIS KÜSIMUST

1. Mati Talviku (pildil) pühapäevane saatesari ETVs "Eesti aja lood" käsitleb Eesti lähiajalugu. Kuid 30 aastat tagasi käsitles Mati Talvik ühe teise pealkirjaga saatesarjas ja mõistagi kardinaalselt teistsuguse vaatenurga alt sama ajastut. See saatesari oli ekraanil Eesti NSV 40. aastapäeva puhul. Nii mõndagi videolõiku (näiteks tollast intervjuud Harald Habermanniga) on ka "Eesti aja lugudes" näidatud. Mis oli Mati Talviku tollase saatesarja pealkiri?

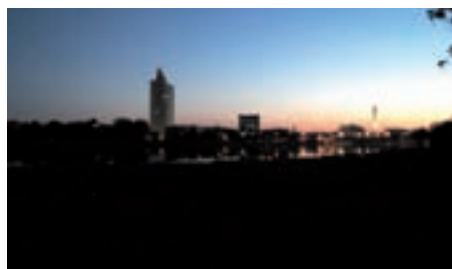
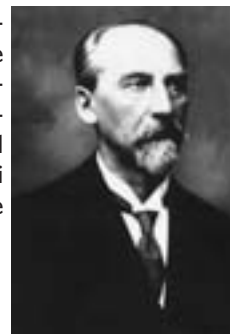
Olgu vihjeks öeldud, et pealkiri polnud teps mitte punaideoloogiline ja oleks paslik ka praegusele saatesarjale.

2. Pildil on üks Eesti kuulsamaid hooneid, mille projekteeris arhitekt Otto Pius Hippus 1874. aastal. Hoone ehitati valmis aastatel 1879–1883. Legendi järgi võlgneb loss oma olemasolu krahv Friedrich Bergile noorpõlves osaks saanud solvangule. Nimelt olevat ta Inglismaal ühe krahvi tütart kosida püüdes saanud loodetud äiapapalt vastuse: "Mina oma tütart Venemaa metslasele ei anna!" Viimaseks lossi eraomanikuks oli aastatel 1888–1938

Friedrich Georg Magnus von Berg. Nõukogude okupatsiooni algaastatel kasutati lossi heinaküünina. 1969. aastast tegutses seal pioneerilaager. 1993. aastal anti ehitis AS Real Reaside. 2007. aastast kuulub loss Eesti riigile. Mis hoonest on jutt?

3. Aeg-ajalt kostab sahinaid krooni devalveerimisest. See küsimus oli aktuaalne ka eelmises Eesti Vabariigis 1930. aastate suure majanduskriisi ajal. 26. juunil 1933 peeti Riigikogu erakorraline istungijärk, kus pildil olev poliitik pidas krooni kukutamise kõne. Järgnesid kogu öö kestnud vaidlused, järgmisel päeval pandi asi hääletamisele ja selle poliitiku ettepanek läks läbi kahe enamhäälega. Eesti krooni devalveeriti 35%. Kes oli see Eesti tollane poliitik, kes sai tuntuks kui kroonikukutaja?

4. 14.-16. maist 23.-25. juulini on Eestimaal nautilised valged ööd – aeg, mil ööd on kõige valgemed ja ilusamad. Mida aga tähendavad nautilised valged ööd puht astronoomilises mõttes?

5. Mis alal ja mis aastal pälvis olümpiamängude hõbemedali eestlane Hanno Selg?

KÜSIMUSED KOOSTAS ÜLIÕPILASTE MÄLUMÄNGU KLUBI

VASTUSED

1. "Ainult üks miljon". 2. Sanguaste loss. 3. Jaan Tõnisson. 4. Päike kaob vähem kui 12 päeva. 5. Moodsas viievõistluses 1960. aastal Rooma olümpia-
mängudel.
kraadi horisondist allapoole.

	Raske- ratsa- väelane	Lennuki- mark	Asehaldur Vana- Egiptuses			Kunst- inglise k.	Soole- nugiline										
Auaste sõjaväes	↓	↓	↓			↓	↓										
Mehe- nimi	↓			Terav ese ETV saade													
Röntgen	↓	Aega, võimalust Titaan															
Rünnak	↓	↓				Juustu- juuretis											
Inglise tiitel	↓			HIMMA Käsklus hobusele		↓											
Väävel	↓	Palestiina islamistlik liikumine Suurem osa															
Ita Ever	↓	↓	Linn Belgias Sidesõna				Endine lauja	Papüü- ruslaev	Raimond Kaugveri romaan	... ja jälle	Protak- tiinium		Etüleen	Male eks-MM, eesn.			
Kuulus muinas- jutt			↓				↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓			
Toit	↓					Koera- tõug Valus!	↓						Asesõna Kati Murutari romaan				
	Asesõna Rodo- dendron	↓		Silma- haigus Lihtrah- va liige		↓		Super Kuma Tossama	↓		Spordi- vahend Ühes. tähed	↓					
Kolm- varvas- laisik	↓		Valu tege- mise ruum Vald Pär- numaal	↓				↓									
Muinas- Skandi- naavia laulik	↓		↓			Kaks laujat Jäär	↓			Ülimalt lühike Terrori- organ.	↓						
	Kõrgus- märk Endine maletaja	↓								Side- firma Seriaal	↓			Maitse- aine			
Prantsuse rallisõitja	↓					Ühes. tähed						Suurriik Auaste sõjaväes	↓				
Eesti Loodus	↓		Endine-	↓			Metalli sisaldav maavara Sõjavägi	↓				↓	Osmium Tänav Tallinnas				
Luuletaja	↓						↓				Veini- ekspert GIBSON	↓					
				... ja rõõmu jätkub kauemaks!				Antiloop Loom	↓								
						Asesõna	↓		KLAS Väärikus	↓				Argoon			
						Helilooja	↓						Küla Rakke vallas	↓			
						Lind	↓				Vastne	↓					

RAVIMTAIMED

SUVISED MARJAD

Tekst: REIN SANDER, bioloog, Kubja ürditalu peremees

Suvesoojus toob metsadesse maitsvaid marju. Kõigepealt küpsevad metsmaasikas ning tema sugulased muulukas ja kõrge maasikas. Mõlemat viimast kasvab meil paiguti. Lisaks marjamaiusele saab metsmaasikast välitingimustes ka maitsva tee, millel on põetikuvastane, vererõhku langetav ja lõõgastav toime. Potti pista kõlbab kogu taim – lehed, õied, pooltoored ja küpsed marjad. Ka juba kolletunud või punaseks tõmbunud lehti ei maksa ära põlata, need annavad teele mõnusama maitse.

Metsmaasikas.

Veel enne mustikat saavad küpseks rabamurakad. Rabamatkal ei ole midagi paremat kui mahlane aromaadne murakas. Kaasa korjata tasub aga neid murakamarju, mis alles punased ja kõvad, kuid millel tupplehed juba värvunud. Kodus järelvalmivad need paari päevaga. Ka marjade puhastamisel üle jäävaid tupplehti ei maksa ära visata – nendest saab hea tee kõhulahtisuse vastu. See on nii leebe toimega, et sobib ka väikelastele.

Mustikat ja selle sugulast sinikat tunnevad kõik. Mustikalehete on tuntud vere suhkruisalduse reguleerijana, teda soovitatatakse diabeedi leevendajana. Kuid mustikalehed aitavad ka kõhuhädade korral: võetakse supilusikatäis peenestatud lehti klaasitäie vee kohta ja keedetakse veerand tundi nõrgal tulel. Juuakse paar klaasitäit päevas.

Rabamurakas

Vähemtuntud söögimari on vaarika ja muraka sugulane lillakas. Ta kasvab madala puhmikuna, vilikond koosneb mitmest mahlasest osaviljast. Lillakamarjad on meeldiva hapukasmagusa maitsega, nende ainuke häda on suured seemned.

Suvises metsas on ka mitu mürgist marja, millest peaks kaarega mööda käima. Enamasti tuntakse näsiniint, mille punased marjad kinnituvad otse võrsele. Ka taimede kõik teised osad on mürgised, näsiniint on parem mitte puutudagi. Ilusate läikivmustade marjakobaratega peibutab möödujat salu-siumari. Marjade söömine tekitab kõrvetustunde suus ja kõhus, võtab kõhu lahti ja paneb õnneks ka oksendamada. Igasuguste mürgiste marjade söömise järel peakski katsuma oksendamisele esile kutsuda. Siumarja lehtede värske mahl on nahka ärritava toimega nagu enamikul tulikalistest. Tundlikule nahale võib tekkida põletushaavu ja pikaldaselt paranevaid villoid.

Mürgised on ka leselehe ja maikellukese viljad. Õnneks ei ole nendega mürgistusi ette tulnud.

Suurematest põõsastest on mürgine paakspuu. Tema alguses rohekad viljad muutuvad küpsedes alguses punasteks ja siis kenasti läikivmustaks. Paakspuumarjad on tugeva lahtistava toimega, suurem kogus paneb pea valutama ja ajab oksele. Kõhukinnisuse, samuti maksavalude ja sapikivide raviks kasutatakse tavaliselt paakspuu koort, kuid mitte värskena. Kuivatatud koort lastakse enne tarvitamist terve aasta seista või siis kuumutatakse tund aega 100 °C juures. **KK!**

Paakspuu

SUMMARY

KAITSELIIT HAS 1 + 43 AND NAIKODUKAITSE HAS 1 + 11 HONORARY MEMBERS

Kaitseliit has one common honorary member Enn Tarto and 43 honorary members of the units and subunits. Naiskodukaitse has one common honorary member Ingrid Rüütel and 11 honorary members of the units. Most of the honorary members are at old age having belonged to the organisation already before the Second World War but there are also the re-establishers of the organisation. For example, the only honorary member of Pärnu unit of Kaitseliit is Harald Nugiseks having participated in the Second World War. Võrumaa unit has given this honorary title to the legendary forest brother Alfred Käärmann and freedom fighter and historiographer Valdur Raudvassar. The only honorary member of Naiskodukaitse of Tartu unit is Heino Noor who has founded the memorial foundation of his mother Salme Noor and given a present of the farm of Salme to Naiskodukaitse. He has also established the Mothers' Altar in the Dome Church of Haapsalu. Pp. 11-13.

PERFORMANCE OF HAMLET IN THE VILLAGE OF LOWER JERKWATER OR MULTIFUNCTIONAL STUDIES?

The work and trouble seen by the preparers of the Spring Storm are great and it is a pity that the work results can not be used long. The units taken in part of the training will leave the training and arrive again in the Spring Storm in years. Would it not be more efficient if the elements related to the Spring Storm were used at the training? For example, as an action of the development of the legend of the Spring Storm 2009 changing in the time? This would give a general pattern to Kaitseliit in order to develop the training and co-operation with other units. Development of the legend of the Spring Storm 2009 could help to identify the training process. As we open the background of the study processes through the legend, many fighters would realise more clearly why such visibly boring trip is taken from point A to point B and why the nicely established camp must be packed up at midnight. Thoughts of the training of Kaitseliit were written by Oove Allmaa, the Second Lieutenant of Pärnu unit of Kaitseliit. Pp. 23-24.

HOW THE BASIC STAFF ASSISTANT COURSE IS DESIGNED

Basic Staff Assistant Course got an official confirmation of the chief of Kaitseliit this year on the 7th of May. Naiskodukaitse has trained the staff assistants for years. It has still been done at the leading of the experienced staff assistants and on the example of the international staff assistant course without an official course programme. The confirmed course programme would enable to train the staff assistants more systematically and more intensively. Pilot course of the Basic Staff Assistant Course was performed in March and April according to the still non-confirmed course programme. The next Basic Staff Assistant Course already based on the confirmed course programme will take place in the autumn. Design of the course programme is overviewed by Nele Sarrapik, training specialist of the courses of Naiskodukaitse of the School of Kaitseliit. Pp. 25-26.

Uut Grenader Kirjastuselt

Eesti sõdur II maailmasõjas

Mart Laari koostatud tekstide ja rikkaliku pildivalikuga mahukas fotoalbum, mis annab ülevaate Eesti meeste osalemisest II maailmasõja eri leerides ja üksustes.

Teos selgitab Eesti sõdurite rasket, võitlusrikast sõjakäiku II maailmasõja tandrritel.

Eesti okupeerimine ning annekteerimine NSV Liidu poolt 1940. aastal tähendas ühtlasi seda, et sellest alates polnud Eesti meestel, kui üksikud hetked välja arvata, II maailmasõjas enam võimalik kanda oma armee mundrit. Kas vabatahtlikult või sunniviisil tuli see asendada Saksa, Vene, Soome, Inglise või USA mundri või tunnusmärkidega.

Kantud mundrile vaatamata oli enamiku II maailmasõjas võidelnud Eesti meeste sooviks, et sõda lõpeks Eesti vabaduse taastamisega.

Erinevates armeedes teenimine põhjustas ka seda, et sõja ajal olid eestlased mitmel korral sunnitud võitlema teiste eestlaste vastu. Eriti traagiliseks tegi II maailmasõja Eesti jaoks see, et kantud ohvritele vaatamata lõppes see ikkagi Eesti iseseisvuse hävi-

UUS

tamisega. Kuigi Eestil õnnestus 1991. aastal iseseisvus taastada, lõppes II maailmasõda Eesti jaoks tegelikult alles 31. augustil 1994, mil Eesti pinnalt lahkus viimane sinna kutsumata tulnud võõras sõdur. Selle päeva saabumise nimel olid oma elu andnud kümned tuhanded Eesti mehed ja naised, kelle mälestusele on uus raamat ka pühendatud.

Eesti Leegioni pildialbumist inspireeritud ja sellele sisuliselt järjeks olev väärikas album on **peagi saadaval!**

Formaat – 230x290mm

544 lk, kõva köide

Raamat on eesti ja inglise keeles.

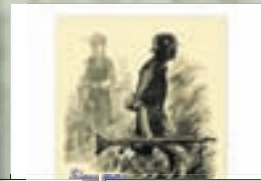
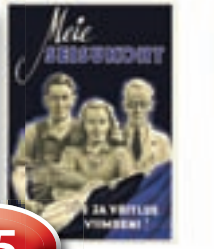
1500 fotot ja illustratsiooni!

Kaitseliitlastele ja ettetellijatele soodustused! Tellimine: info@grenader.ee www.grenader.ee Tel 6 817 200, 53 477 777

125.-

Eesti Leegioni plakatite kalender 2010

BESTSELLER

Hiljuti ilmunud

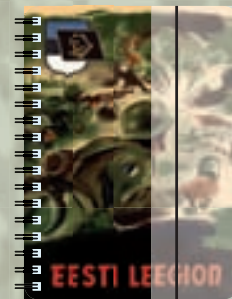
163.-

257.-

Märkmikud

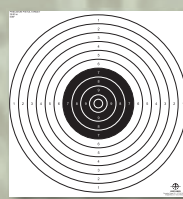

Saadaval joonelised, ruudulised ja valgete lehtedega märkmikud formaadiga A5 ja A6.

ALATES 29.-

www.military.ee

Militaarmärklehed Kaitseväele ja Kaitseliidule, IPSC ja ISSF märklehed sportlaskuritele, laskepäevikud, militaarraamatud, relvakapid.

Leedu kaitseväge toidupakk

Toidupakk koosneb:

- 1** - mandlid / rosinad / pähklid
- 2** - köömnetega küpsised
- 3** - kergesti volditav pliit
- 4** - põhiroog
- 5** - toidusoojenduskott
- 6** - lisadega kott:
 - 1a** - niiske salvrätik
 - 2a** - moos / mesi
 - 3a** - suhkur
 - 4a** - joogipulber
 - 5a** - lahustuv kohvi
 - 6a** - piiritusetabletid
 - 7a** - šokolad
 - 8a** - tikud
 - 9a** - kiirkinnitusklamber

Saadaval kuni kümme erinevat menüüd.